

SIA „Metrum”

Reģ. Nr.40003388748
Elizabetes iela 20, Rīga, LV-1050
Tālr.67609030, fakss 67609044
E-pasts: metrum@metrum.lv
www.metrum.lv

Ogres novada pašvaldība

Brīvības iela 33, Ogre, LV-5001
Tāl. 65071160,
E-pasts: ogredome@ogresnovads.lv
www.ogresnovads.lv

OGRES PILSĒTAS CENTRA KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARGJOSLU (AIZSARDZĪBAS ZONU) PROJEKTS

Viesnīcas ēka - Brīvības iela 4 (valsts aizsardz. Nr. 8261);

Pasta ēka - Brīvības iela 38 (valsts aizsardz. Nr. 8271);

Dzīvojamās ēkas - Brīvības iela 2 (valsts aizsardz. Nr. 8260); Brīvības iela 21 (valsts aizsardz. Nr. 8267); Brīvības iela 23 (valsts aizsardz. Nr. 8268); Brīvības iela 25 (valsts aizsardz. Nr. 8269); Brīvības iela 48 (valsts aizsardz. Nr. 8272); Kalna prospekts 3 (valsts aizsardz. Nr. 8276); Kalna prospekts 9 (valsts aizsardz. Nr. 8277); Krasta iela 9 (valsts aizsardz. Nr. 8278); Krasta iela 11 (valsts aizsardz. Nr. 8279); Tirgoņu iela 1 (valsts aizsardz. Nr. 8280); Tirgoņu iela 9 (valsts aizsardz. Nr. 8281); Turkalnes iela 4 (valsts aizsardz. Nr. 8283); Turkalnes iela 8 (valsts aizsardz. Nr. 8284); Turkalnes iela 10 (valsts aizsardz. Nr. 8285); Turkalnes iela 23 (valsts aizsardz. Nr. 8288); Turkalnes iela 25 (valsts aizsardz. Nr. 8289); Upes prospekts 1 (valsts aizsardz. Nr. 8290); Upes prospekts 2 (valsts aizsardz. Nr. 8291); Upes prospekts 6 (valsts aizsardz. Nr. 8293); Upes prospekts 7 (valsts aizsardz. Nr. 8294);

Dzīvojamā ēka – preču tirgotava - Brīvības iela 12 (valsts aizsardz. Nr. 8263); Brīvības iela 13 (valsts aizsardz. Nr. 8264); Brīvības iela 18 (valsts aizsardz. Nr. 8265); Kalna prospekts 1 (valsts aizsardz. Nr. 8275);

Pilsētas valdes nams - Brīvības iela 11 (valsts aizsardz. Nr. 8262);

Noliktava – Brīvības iela 20 (valsts aizsardz. Nr. 8266);

Kūrmāja – Brīvības iela 32 (valsts aizsardz. Nr. 8270);

Baznīca – Brīvības iela 51 (valsts aizsardz. Nr. 8273);

Ierosinātājs:

Ogres novada pašvaldība

Lokālplānojuma izstrādes vadītājs:

Ogres novada pašvaldības centrālās administrācijas „Ogres novada pašvaldība” Attīstības departamenta direktors Kaspars Klucis

Izstrādātājs: SIA „METRUM”, reģ. Nr.40003388748, Ģertrūdes iela 47-3, Rīga, LV-1011

Projekta vadītāja: Māra Kalvāne

PROJEKTA IZSTRĀDĒ IESAISTĪTIE SIA "METRUM" SPECIĀLISTI:

Projekta vadītāja Māra Kalvāne – Projekta izstrādes procesa organizēšana un vadīšana no izstrādātāja puses; paskaidrojuma raksta daļas gatavošana; kultūras pieminekļu aizsardzības zonu uzturēšanas nosacījumu priekšlikumu izstrāde

Teritorijas plānotāja Maruta Blūma - Paskaidrojuma raksta daļas gatavošana; kultūras pieminekļu aizsardzības zonu izstrāde

Arhitekte Inguna Kūliņa - Paskaidrojuma raksta daļas gatavošana; kultūras pieminekļu aizsardzības zonu izstrāde

Ainavu arhitekte Sandra Plēpe – Ainavu analīze un Paskaidrojuma raksta daļas gatavošana

Kartogrāfs Jānis Skudra – Grafiskās daļas izstrāde

Projekta vadītāja asistents Dārta Arāja – Pārskata un Pielikumu daļas noformēšana

Projekta vadītāja asistents Evelīna Arāja – Paskaidrojuma raksta daļas gatavošana; Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu robežu tehniskā noteikšana un robežu apraksta sagatavošana

PROJEKTA IZSTRĀDĒ UN VADĪBĀ IESAISTĪTIE OGRES NOVADA DOMES SPECIĀLISTI:

Būvvaldes vadītāja Inese Pivare

Ainavu arhitekte Senija Proose

Arhitekte Agnese Pivore –Bokta

Vides speciāliste Iveta Štāle

PROJEKTA IZSTRĀDĒ UN TĀ PUBLISKAJĀ APSPRIEŠANĀ IESAISTĪTI:

Latvijas universitātes ģeogrāfijas un dabas zinātņu fakultātes Telpiskās plānošanas maģistru programmas 1.kursa studenti: **Agnese Reķe, Elza Deinate, Alise Zālīte, Jolanta Lauberte, Aksels Ruperts.**

SATURA RĀDĪTĀJS

1.	Paskaidrojuma raksts	2
2.1.	Projekta izstrādes pamatojums	2
1.2.	Ogres pilsētas apbūves un teritorijas vēsturiskais konteksts	3
1.2.1.	Ogres pilsētas vēsturiskais plānojums	3
1.2.2.	Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 2 (valsts aizsardzības Nr. 8260)	9
1.2.3.	Viesnīca "Ausbika" Brīvības ielā 4 (valsts aizsardzības Nr. 8261)	12
1.2.4.	Pilsētas valdes nams Brīvības ielā 11 (valsts aizsardzības Nr. 8262)	14
1.2.5.	Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 12 (valsts aizsardzības Nr. 8263)	17
1.2.6.	Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 13 (valsts aizsardzības Nr. 8264)	19
1.2.7.	Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 18 (valsts aizsardzības Nr. 8265) un noliktava Brīvības ielā 20 (valsts aizsardzības Nr. 8266)	21
1.2.8.	Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 21 (valsts aizsardzības Nr. 8267) un dzīvojamā ēka Brīvības ielā 23 (valsts aizsardzības Nr. 8268)	23
1.2.9.	Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 25 (valsts aizsardzības Nr. 8269)	25
1.2.10.	Kūrmāja Brīvības ielā 32 (valsts aizsardzības Nr. 8270)	25
1.2.11.	Pasts Brīvības ielā 38 (valsts aizsardzības Nr. 8271)	26
1.2.12.	Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 48 (valsts aizsardzības Nr. 8272)	28
1.2.13.	Ogres luterāņu baznīca Brīvības ielā 51 (valsts aizsardzības Nr. 8273)	30
1.2.14.	Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Kalna prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8275)	33
1.2.15.	Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 3 (valsts aizsardzības Nr. 8276)	34
1.2.16.	Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8277)	36
1.2.17.	Dzīvojamā ēka Krasta ielā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8278)	37
1.2.18.	Dzīvojamā ēka Krasta ielā 11 (valsts aizsardzības Nr. 8279)	39
1.2.19.	Dzīvojamā ēka Tirgoņu ielā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8280)	41
1.2.20.	Dzīvojamā ēka Tirgoņu ielā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8281)	44
1.2.21.	Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 4 (valsts aizsardzības Nr. 8283)	45
1.2.22.	Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 8 (valsts aizsardzības Nr. 8284)	47
1.2.23.	Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10 (valsts aizsardzības Nr. 8285)	47
1.2.24.	Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 23 (valsts aizsardzības Nr. 8288)	49
1.2.25.	Dzīvojamā ēka Turkalnes iela 25 (valsts aizsardzības Nr. 8289)	51
1.2.26.	Dzīvojamā ēka Upes prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8290)	52
1.2.27.	Dzīvojamā ēka Upes prospektā 2 (valsts aizsardzības Nr. 8291)	52
1.2.28.	Dzīvojamā ēka Upes prospektā 6 (valsts aizsardzības Nr. 8293)	53
1.2.29.	Dzīvojamā ēka Upes prospektā 7 (valsts aizsardzības Nr. 8294)	54
1.2.30.	Altāris Meža prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 7254)	55
1.3.	Kultūras pieminekļu pieejamība	56
1.4.	Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas nepieciešamība	57
1.5.	Jaunu kultūras pieminekļu daļu atklāšanas iespējamība	58
1.6.	Priekšlikumi par vidi degradējošiem objektiem	63
1.7.	Teritorijas attīstības prioritātes atbilstoši attīstības programmai un teritorijas plānojumam	66
2.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas režīma noteikumi	68
2.1.	Vispārīgi noteikumi	68
2.2.	Ogres pilsētas vēsturiskā centra teritorijas aizsardzības noteikumi	69
2.3.	Individuālo aizsardzības zonu (aizsargjoslu) uzturēšanas noteikumi	69
2.4.	Prasības projektu (tai skaitā, būvprojektu) saskaņošanai	71
3.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti un pamatojums	72
3.1.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti	72
3.2.	Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu pamatojums	89
4.	Pielikumi	92

1. Paskaidrojumu raksts

1.1. Projekta izstrādes pamatojums

Ogres pilsētas centra Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projekts ir izstrādāts vienlaicīgi ar lokālpārplānojumu "Ogres pilsētas aizsargājamās apbūves teritorijām Ogres, Ogres pilsētas centra 20. un 30. gadu apbūves un Ogres parka vasarnīcu kolonijas apbūvei un tai piegulošai teritorijai", kura izstrāde tika uzsākta pamatojoties uz Ogres novada pašvaldības 20.10.2016. pieņemto lēmumu „Par lokālpārplānojuma kā teritorijas plānojuma grozījumu izstrādes uzsākšanu Ogres novadā, Ogres pilsētas aizsargājamās apbūves teritorijām Ogres pilsētas centra 20. un 30. gadu apbūve un Ogres parka vasarnīcu kolonijas apbūve un tai piegulošai teritorijai” (sēdes Nr.16 prot. izraksts. Nr. 28.§).

Saskaņā ar minēto lokālpārplānojuma darba uzdevumu, lokālpārplānojuma izstrādes ietvaros ir jāizstrādā priekšlikumi individuālo kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) un to izmantošanas noteikumiem lokālpārplānojuma teritorijā. SIA „Metrum”, atbilstoši noslēgtajam līgumam ar Ogres novada domi, veic minētā lokālpārplānojuma un Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projekta izstrādi.

Pamatojoties uz Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas 03.02.2017. sniegtajiem nosacījumiem Nr. 06-05/2086, individuālās aizsardzības zonas ir izstrādātas sekojošiem kultūras pieminekļiem:

- Dzīvojamā ēka –
 - Brīvības iela 2 (valsts aizsardz. Nr. 8260);
 - Brīvības iela 21 (valsts aizsardz. Nr. 8267);
 - Brīvības iela 23 (valsts aizsardz. Nr. 8268);
 - Brīvības iela 25 (valsts aizsardz. Nr. 8269);
 - Brīvības iela 48 (valsts aizsardz. Nr. 8272);
 - Kalna prospekts 3 (valsts aizsardz. Nr. 8276);
 - Kalna prospekts 9 (valsts aizsardz. Nr. 8277);
 - Krasta iela 9 (valsts aizsardz. Nr. 8278);
 - Krasta iela 11 (valsts aizsardz. Nr. 8279);
 - Tirgoņu iela 1 (valsts aizsardz. Nr. 8280);
 - Tirgoņu iela 9 (valsts aizsardz. Nr. 8281);
 - Turkalnes iela 4 (valsts aizsardz. Nr. 8283);
 - Turkalnes iela 8 (valsts aizsardz. Nr. 8284);
 - Turkalnes iela 10 (valsts aizsardz. Nr. 8285);
 - Turkalnes iela 23 (valsts aizsardz. Nr. 8288);
 - Turkalnes iela 25 (valsts aizsardz. Nr. 8289);
 - Upes prospekts 1 (valsts aizsardz. Nr. 8290);
 - Upes prospekts 2 (valsts aizsardz. Nr. 8291);
 - Upes prospekts 6 (valsts aizsardz. Nr. 8293);
 - Upes prospekts 7 (valsts aizsardz. Nr. 8294);
- Dzīvojamā ēka – preču tirgotava -
 - Brīvības iela 12 (valsts aizsardz. Nr. 8263);
 - Brīvības iela 13 (valsts aizsardz. Nr. 8264);
 - Brīvības iela 18 (valsts aizsardz. Nr. 8265);
 - Kalna prospekts 1 (valsts aizsardz. Nr. 8275);
- Viesnīcas ēka - Brīvības iela 4 (valsts aizsardz. Nr. 8261);
- Pilsētas valdes nams - Brīvības iela 11 (valsts aizsardz. Nr. 8262);
- Noliktava – Brīvības iela 20 (valsts aizsardz. Nr. 8266);
- Kūrmāja – Brīvības iela 32 (valsts aizsardz. Nr. 8270);
- Pasta ēka - Brīvības iela 38 (valsts aizsardz. Nr. 8271);
- Ogres luterāņu baznīca – Brīvības iela 51 (valsts aizsardz. Nr. 8273);

Lokālpārplānojuma teritorijā atrodas 31 valsts aizsargājamais kultūras piemineklis. Visi šie pieminekļi ir iekļauti Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, kuru apstiprinājusi LR Kultūras ministrija ar 29.10.1998. rīkojumu Nr.128. Starp tiem 30 ir vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi un 1 valsts nozīmes mākslas piemineklis. 2017.gada martā/aprīlī SIA „Metrum” speciālisti veica Ogres pilsētas kultūras pieminekļu apsekošanu dabā.

Lokālpārplānojuma projekta ietvaros ir izstrādāti un publiski apspriesti priekšlikumi individuālo kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu noteikšanai un to izmantošanas noteikumiem lokālpārplānojuma teritorijā.

Lokālpārplānojumā aizsargjosla ap valsts nozīmes mākslas pieminekli – altāri Ogres Sv. Meinarda Romas katoļu baznīcā, Meža prospektā 1, Ogrē, ir noteikta pa ēkas perimetru, neapgrūtinot ne esošo, ne arī apkārtējās zemes vienības. Līdz ar to Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projekta individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksta daļā minētais mākslas piemineklis nav iekļauts.

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projekts ir izstrādāts saskaņā ar 2003.gada 15.jūlija Ministru kabineta noteikumiem Nr.392 „Kultūras pieminekļa aizsargjoslas (aizsardzības zonas) noteikšanas metodika”. Projekta izstrādes mērķis ir noteikt aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap valsts nozīmes arhitektūras pieminekļiem Ogres pilsētas teritorijā, ņemot vērā Aizsargjoslu likuma 8.pantu un nosakot aizsargjoslu īpaši, jo likumā noteiktā minimālā aizsargjosla pilsētā 100 m neatbilst esošajai pilsētbūvnieciskajai situācijai, kāda tā ir izveidojusies Ogres pilsētā, kuras teritorijā atrodas izvēlētie arhitektūras pieminekļi.

Arhitektūras pieminekļu aizsargjoslu projekts izstrādāts izmantojot topogrāfiskā plāna pamatni M 1:10 000, M 1:2000 un kadastra pārskata karti ar mēroga noteiktību 1:500 - LKS-92 koordinātu un Baltijas augstumu sistēmā, kā arī citus kartogrāfiskos materiālus, kas ir gan Ogres novada pašvaldības, gan SIA „Metrum” rīcībā. Projekta izstrādes laikā izmantoti Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīva un Ogres pilsētas muzeja materiāli par atsevišķo arhitektūras pieminekļu būvniecības vēsturi, kā arī citi publiski pieejami materiāli un informācija. Projekta ilustrācijai izmantoti 2017.gadā uzņemti SIA „METRUM” un Ogres novada pašvaldības fotoattēli.

1.2. Ogres pilsētas apbūves un teritorijas vēsturiskais konteksts

1.2.1. Ogres pilsētas vēsturiskais plānojums

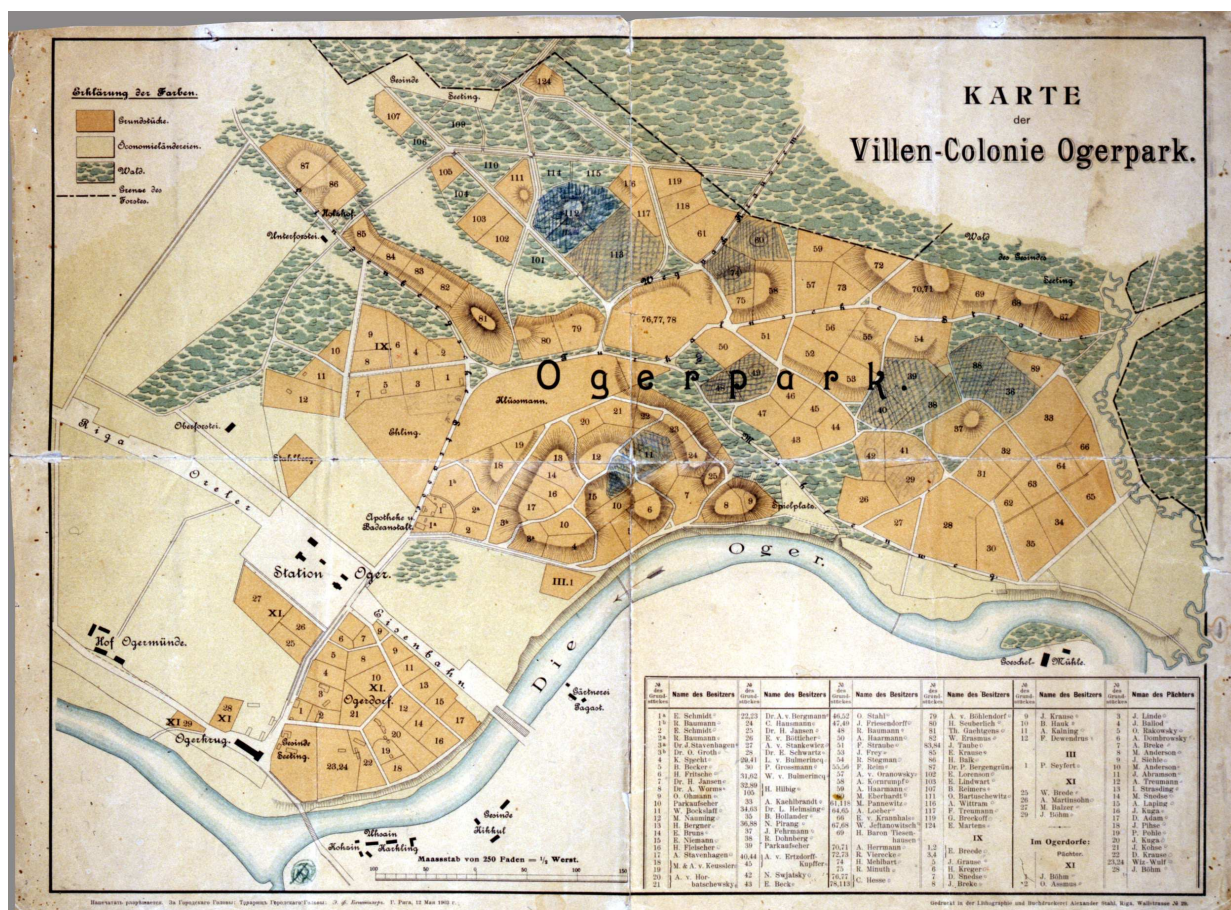
Ogres pilsētas veidošanās un tās apkaimes strauja attīstība saistās ar dzelzceļa izbūvi. 1861. gada 12. septembrī atklāja Rīgas –Dinaburgas (tagad – Daugavpils) dzelzceļa līniju, un kā viena no pieturvietām tika izbūvēta Ogres (Oger) stacija, kas izraisīja pasažieru pieplūdumu un saimnieciskās dzīves uzplaukumu. Jau 1862. gadā Ogrē sāka ierasties rīdzinieki, lai atpūstos un izklaidētos. 1862.gads bija zīmīgs gads, kurā notika strauja pilsētas attīstība, veidojot to kā kūrorta pilsētu, ko Vasarsvētkos svinīgi iesvētīja par izklaides vietu. Tika ierīkotas pastaigu vietas un uzcelti vairāki paviljoni. Pāri Ogres upei tika uzcelta viegla gājēju laipa. Teritorijā starp Bērzu aleju, Kalna prospektu, Brīvības ielu un Krasta ielu tika iekārtots neliels parks ar pastaigu takām.

Ogres stacija un ar to saistītā saimnieciskā darbība rosināja dzīvīgumu tās apkaimē. Tika iemērītas zemes un kontrolēta situācija no Rīgas pilsētas muižu valdes puses. 1904. gadā muižu pārvalde atļāva Rīgas – Daugavpils dzelzceļa līnijas administrācijai iegādāties zemes gabalu pie Ogres upes, lai nodrošinātu labāku Ogres stacijas apgādi ar ūdeni. Dzelzceļa sabiedrībā strādājošie labprāt iegādājās īpašumus netālu no stacijas un kļuva par Ogres pastāvīgajiem iedzīvotājiem.

Dzelzceļa pusē, Ogres upes labajā krastā, uzbūvēja pirmo nelielo kolonijas koka dzīvojamo māju. Tāda veida mājas tika celtas viena pēc otras, tās bija 35 (~10m) pēdas garas un 22 (~6m) pēdas platas. Pirmie vasarnieki uz dzīvi Ogrē apmetās 1874. gadā, bet daudz masveidīgāks vasarnieku pieplūdums sākās **1885. gadā, kad nodibinājās Ogres parka kolonija**. Tā bija teritorija nedaudz augšup no Ogres grīvas.

Pieaugot interesei par privātiem zemes gabaliem vasarnīcu apbūvei, tika slēgti zemes nomas līgumi ar Rīgas pilsētas muižu valdi. Pamatojoties uz 1885.gada 7.maija Rīgas Pilsētas īpašuma pārvaldes protokolu, starp Pilsētas īpašuma pārvaldi un Ogres vasarniekiem individuāli tika slēgti nomas līgumi ar mantošanas tiesībām (Ogresparka nomāšana). Sākot ar 1885.gadu, gruntsgabalu adreses tika numurētas attiecīgi klāt pierakstot, kur atrodas zemes gabals – pie Ogres stacijas, Ogres parkā vai Ogresciemā, kas raksturoja nokļūšanas ērtumu līdz tam. Rīgas pilsētai bija tiesības brīvi pārvaldīt visu Ogresparka kopējo platību, kā arī tā izdeva noteikumus par teritorijas tālāko lietošanu. Pieaugot nomnieku skaitam, veidojās arī jaunu ceļu tīkls. 1885.gadā Pilsētas īpašuma pārvalde uzņēmās arī tiltiņa celtniecību pāri Ogresi un tā uzturēšanu kārtībā. Tā paša gada rudenī izveidoja jaunu celiņu apkārt parkam uz meža pusi.

Tā kā Rīgas pilsētas muižu valdes darbība bija virzīta uz Ogres kā kūrorta un atpūtas vietas attīstību, gruntsgabali tika piešķirti vasarnīcu būvēm. Zemes nomas līgumos tika ietverti gruntsgabalu apbūves noteikumi, kuri noteica, ka uz viena gruntsgabala varēja būvēt tika vienu dzīvojamo ēku un vienu saimniecības ēku. Svarīgi, ka dzīvojamo ēku projektu bija nepieciešams saskaņot ar Rīgas pilsētas muižu valdi un celtniecības darbus nedrīkstēja veikt vasaras mēnešos no 1.jūnija līdz 1.septembrim. Lai tiktu nodrošināta estētiska vide, līgumos tika noteikta arī gruntsgabalam pieguļošo trotuāru un grāvju remontēšana un turēšana kārtībā.

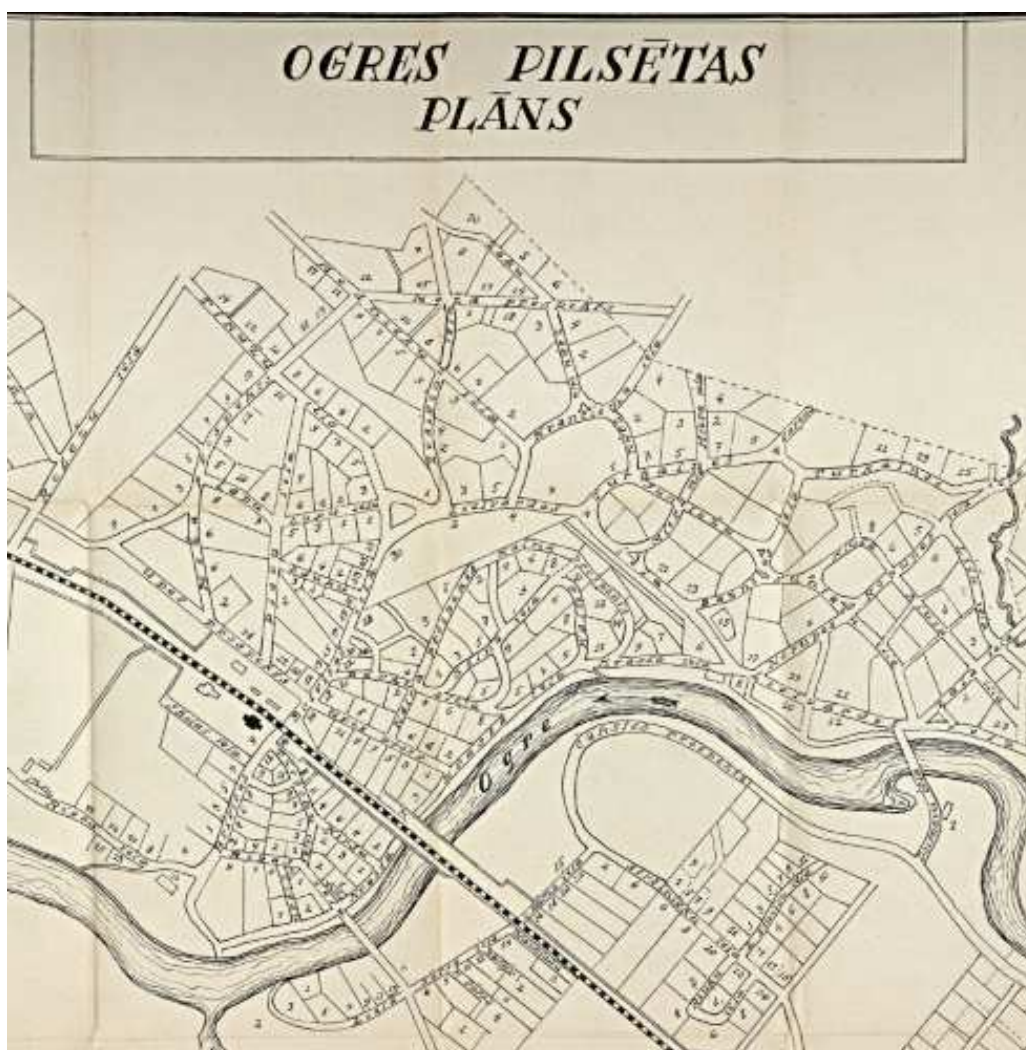
tirdzniecības attīstību Ogres pilsētā, to iekļaujot arī zemes nomas līgumos, jo vēlējās saglabāt pamatfunkciju – Ogrī kā vasarnieku apmešanās vietu

1908. gadā Ogrē bija jau 200 vasarnīcas, bet līdz 1. Pasaules karam tika uzceltas vēl simts, daļa no tām bija piemērotas arī dzīvošanai ziemā. Lielākais vairums vasarnīcu tika nopostītas Pirmā pasaules kara laikā. Tradicionālās Ogres vēsturiskās ēkas atgādina Latvijas jūras kūrorta pilsētas Jūrmalas ēkas un Pierīgas vasarnīcas. Tās ir dažāda izmēra, viena – divu stāvu koka ēkas, ar smalkām romantikas ievirzes detaļām.

1920. gadā Ogre ieguva miesta tiesības, vēlāk miesta teritorija paplašinājās, pievienojot zemes gabalus no Ikšķiles un Ogresgala pagastiem. Un jau 1928. gada 25. februārī Ogres miestam tika piešķirtas pilsētas tiesības. Tolaik Ogre ietilpa Rīgas apriņķī.

2.attēls. Ogres miesta plāns, 1920.gads. Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzejs

3.attēls. Ogres pilsētas plāna fragments, 1928.gads, izdevējs: Ogres Namīpašieku biedrība .

Datu avots: <http://www.lndb.lv/>

Līdztekus vasarnīcām tika celtas arī mājas pastāvīgai dzīvošanai, amatniecības un rūpniecības uzņēmumi. 20. un 30. gadi ir laiks, kad pilsētas arhitektūrā blakus tradicionālai kūrorta mežģīņu eklektikai parādās modernās arhitektūras piemēri gan kā privātmājas, gan sabiedriskās ēkas. Pasta ēka šobrīd ir viena no vērtīgākajām šī perioda ēkām, kas ar savu autentiskuma pakāpi ir izcils funkcionālisma arhitektūras paraugs.

Pilsētas kā kūrorta paplašināšanās turpinājās līdz 1932. gadam, kad pilsētai pievienoja ap 400 ha neapbūvētas zemes gar Ogres upes ieteku Daugavā, pie bijušās Ogresgrīvas muižas, Brāļu kapu teritorijā un Grebu salā. 1933. gadā tika apstiprināts pirmais pilsētas apbūves plāns. Šajā gadā ierīkoja arī pirmo trampīnu ziemas sporta cienītājiem. Ik gadu Ogrē atpūtas pāri par 3500 sezonas vasarnieku un ārzemnieku. Ogre bija izvirzījusies starp Latvijas vadošajiem kūrortiem, atpaliekot tikai no Jūrmalas.

4.attēls. Ogres pilsētas izbūves projekts, 1933.gads. Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzejs.

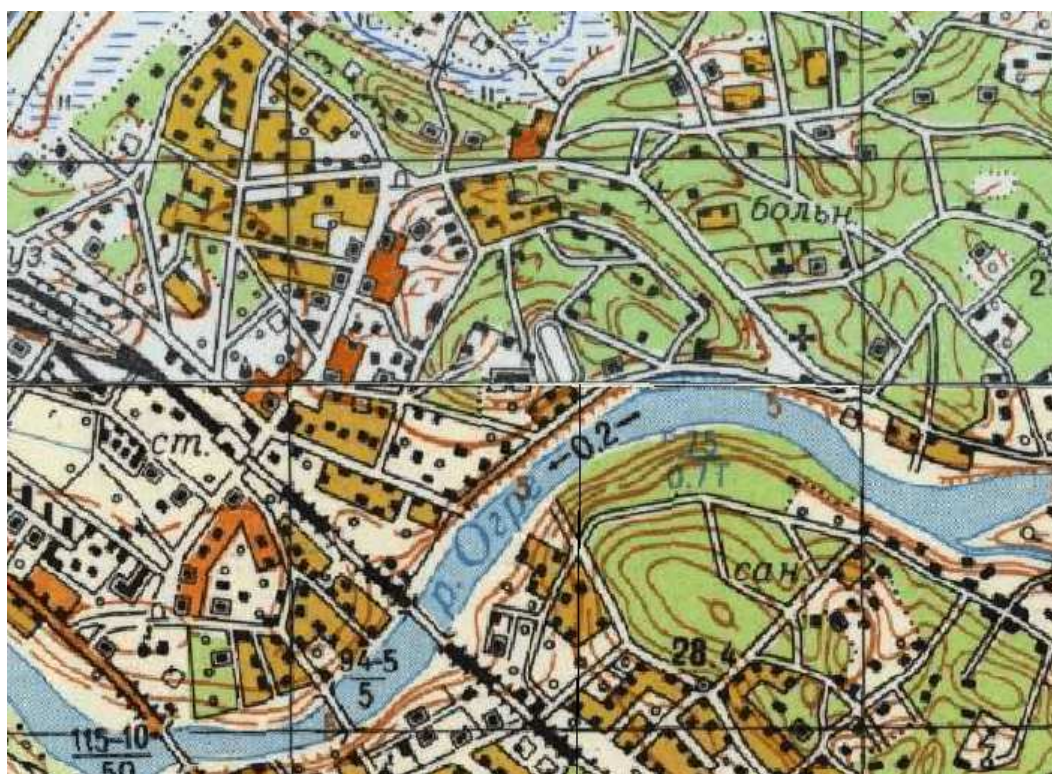
5.attēls. Ogres plāns un tūrisma maršruti. "Vadonis pa Ogrī", Skaistākais atpūtas un veselīšanās kūrorts, 1936.gads. Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzejs

Starpkaru periodā notika aktīva savrupmāju un vasarnīcu projektēšana un celtniecība ar pieticīgu materiālu klāstu un finansiālo ieguldījumu. Tas bija laiks, kad modernā kustība (funkcionālisms) 20. gados arhitektūrā racionālo ģeometrisku formu vienkāršojumā iekļāva *Art Deco* dekoratīvātāti jeb *Zig-Zag Moderne*, bet trīsdesmitajos – formu dinamiku apvienojumā ar plūdlīniju ritmu (*Streamline Moderne*). Šajā laika posmā galvenokārt tika būvētas koka vasarnīcas un savrupmājas ar gaišu krāsojumu (baltā vai pelēkā krāsā).

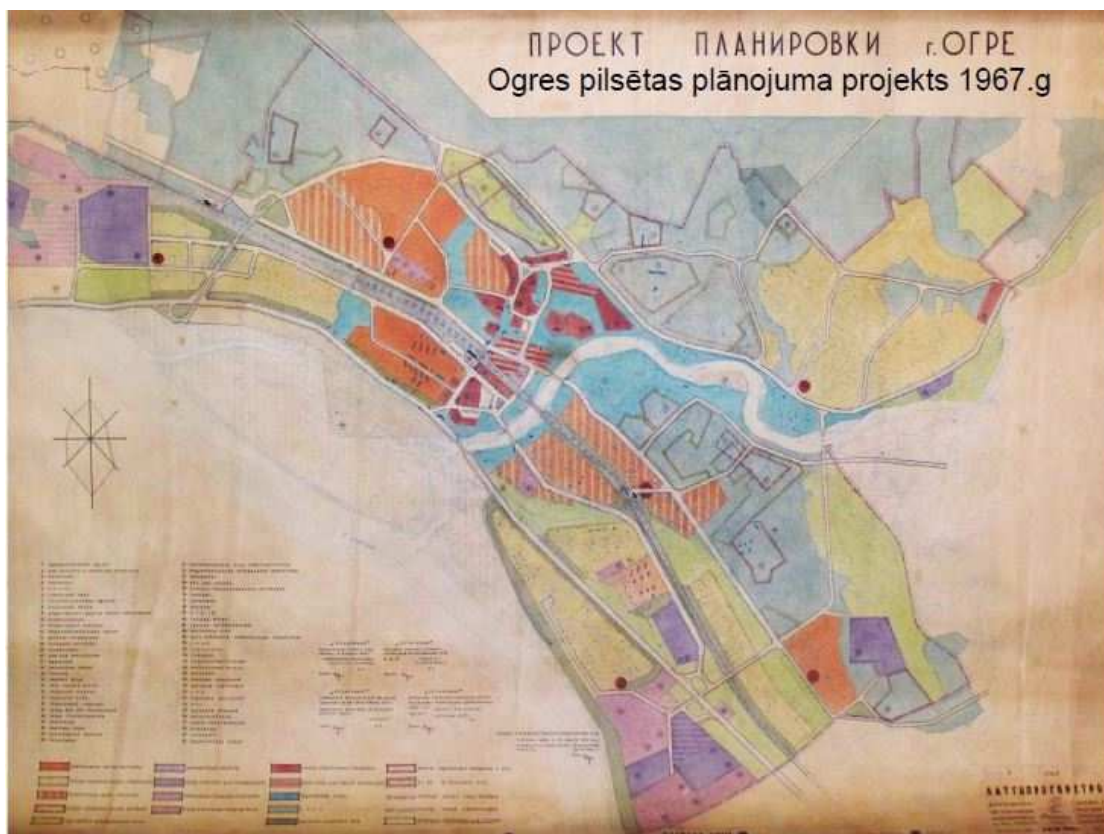
Otrajā pasaules karā Ogre cieta samērā maz, saspridzināts tikai dzelzceļa tilts, dzirnavas un daži rūpniecības uzņēmumi. Pēc 2. Pasaules kara (1947. gadā) Ogre kļuva par apriņķa centru, no 1950. gada līdz pat šim laikam Ogre ir rajona administratīvais centrs. Kopš 2002. gada novembra – arī Ogres novada administratīvais centrs.

Rīgas tuvums, ērta satiksme, maz izpostītā infrastruktūra jau drīz pēc kara pastiprināja interesi par Ogrī kā potenciālu rūpniecības pilsētu – sākas padomju industrializācijas periods. Tika uzcelts būvmateriālu kombināts, pakāpeniski norakts un izmantots būvmateriālu ražošanai Ogres senvēstures piemineklis – Ķentes kalns. Pārógre, pie pilsētas austrumu robežas izveidojās rūpniecības rajons.

60. gadu beigās, Ogrē uzcēla vienu no lielākajiem vieglās rūpniecības objektiem Eiropā – trikotāžas kombinātu, kas nodarbināja vairākus tūkstošus strādnieku, galvenokārt sievietes. Lai nodrošinātu darbaspēku, sākās masveidīga cilvēku ieceļošana no PSRS republikām. Ogrē nojauc daudzas pirmskara vasarnīcas un to vietā uzcēla daudzstāvu dzīvojamās mājas, izjaucot vēsturisko, Ogrī raksturīgo apbūvi. Ogre beidza pastāvēt kā kūrortpilsēta.

6.attēls. Ogres pilsētas centrs, 1963.gads. Datu avots: <https://vesture.dodies.lv/#15/56.8158/24.6075>

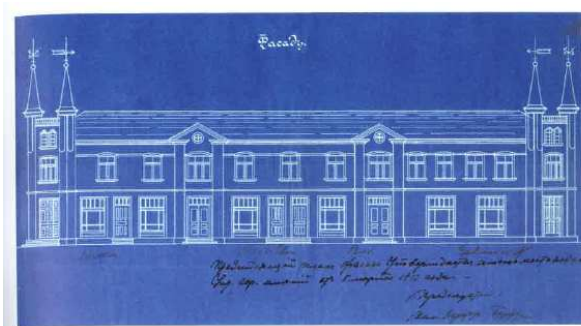

7.attēls. Ogres pilsētas plānojuma projekts, 1967.gads. Datu avots: Ogres pilsētas muzejs.

1.2.2. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 2 (valsts aizsardzības Nr. 8260)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Divu stāvu mūra ēka celta 1911.gadā. Tās pirmais īpašnieks bija Ogres kroga nomnieks Pauls Bēms.

Jānis Bēms bija Ogreskroga nomnieks. 1911.gadā viņš iesniedza Rīgas pilsētas muižu valdei projektu par jauna nama būvniecību sev piederošajā gruntsgabalā Ogresciemā (Brīvības iela 2). Tur atradās veca koka ēka, kuras vietā viņš vēlējās uzbūvēt jaunu namu ar tirdzniecības vietām pirmajā stāvā. Pēc projekta tajā bija paredzēts izvietot aptieku, gaļas veikalu, grāmatnīcu un mākslas priekšmetu veikalu. Rīgas pilsētas muižu valde nolēma atļaut nojaukt veco šķūni un ierīkot grāmatu un gaļas veikalu, ja īpašniekiem ir attiecīgās atļaujas tos atvērt, bet atteica atvērt aptieku. 1912.gadā J.Bēms savas tiesības uz gruntsgabalu Brīvības ielā 2 atdeva dēlam, kurš veica labojumus projektā un turpmākajos divos gados uzbūvēja jauno ēku, kura saglabājusies līdz mūsdienām.

8.attēls. Ēkas Brīvības ielā 2 projekta skice, 20.gs. sākums 30.tie gadi. Datu avots: LVVA, 2766.f., 2.apr., 901.1, 23.lpp.

9.attēls. Nams Brīvības ielā 2, 20.gs. sākums 30.tie gadi. Datu avots: <http://www.visitogre.lv/lv/kulturvesture-un-arhitektura>

1932.gada 7.janvārī ēku nopirka Pauls Raņķis. Grunts gabala platība -3858 m². Namā tika atvērti dažādi veikali – pārtikas galantērijas, gaļas un desu tirgotava, auglūdēns un minerālūdens iestāde, kā arī kurpnieka, skārdnieka un galdnieka darbnīcas. 1934.gadā kreisajā ēkas spārnā (ieeja no stūra) izbūvēts skārnis. No 1927.gada sētas pusē izvietota Baltkaula Kārļa mēbeļu galdniecība.

Pēc Otrā pasaules kara turpināja pastāvēt pārtikas veikals, darbu sāka Valsts banka un grāmatnīca.

10.,11.,12.,13.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 2

1994.gadā tika izstrādāts “Ēkas fasādes remonta un krāsojuma projekts Ogrē, Brīvības ielā Nr.2” (ar. P.Zilberts). Projekts izstrādāts, balstoties uz ēkas pārvaldnieka V.Klotiņa kunga lūguma un ēkas jumta un fasāžu apsekošanas dabā. Būvprojekta paskaidrojumu rakstā minēts, ka pirms tika izstrādāts galīgais fasāžu krāsu risinājums ēkai tika veikti sekojoši priekšdarbi:

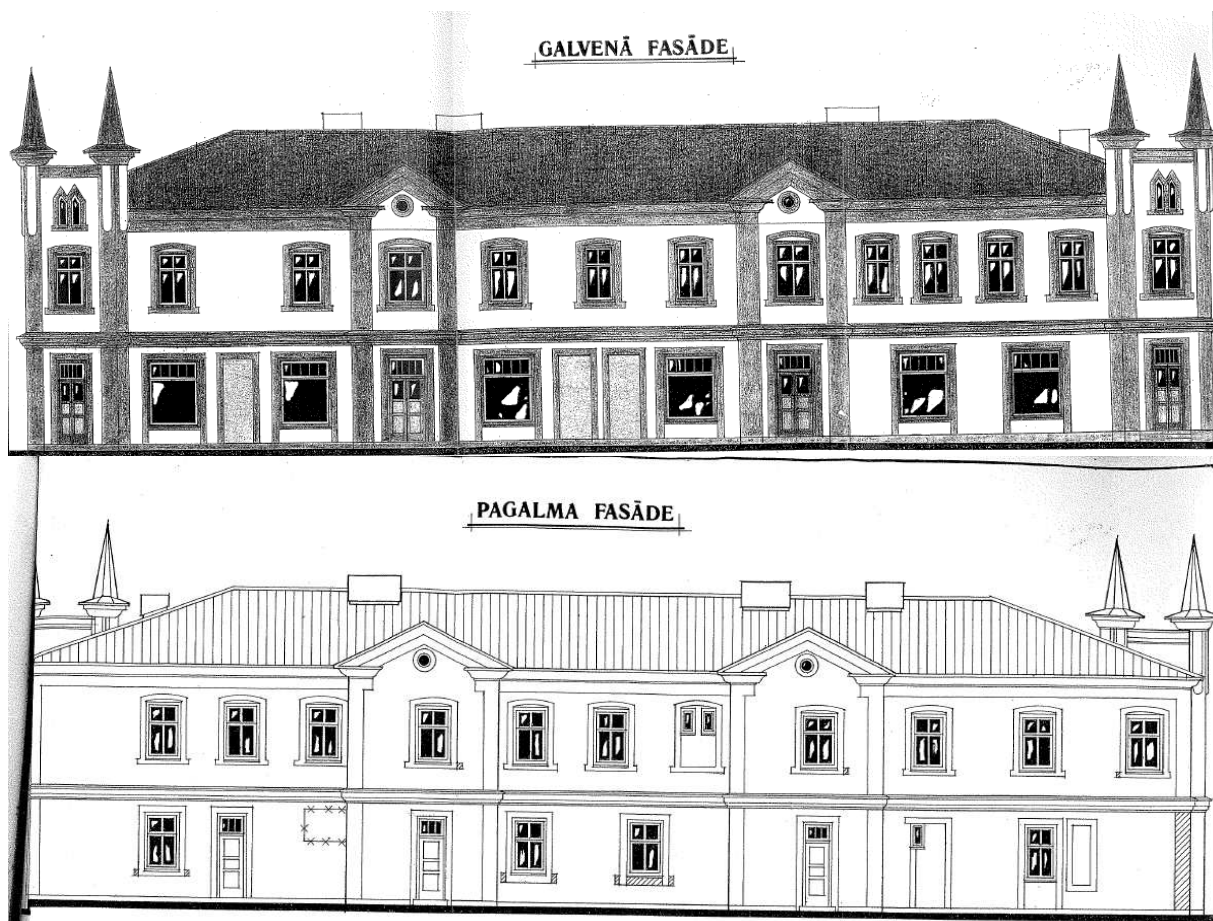
- savākti materiāli no Ogres vēstures un mākslās muzeja fondiem, kā arī no privātkolekcijām;
- analizēta ēkas fasāde dažādos laika posmos pēc vēsturiskajiem ilustratīvajiem materiāliem;
- veikta ēkas fasāžu analīze saistībā ar tuvāko apkārtni/ apkārtējo ēku fasāžu analīze attiecīgajos vēsturiskajos laika posmos;
- veikta ēkas fasādes krāsojuma vēsturiskā izpēte/krāsu zondāža, kuru veica arhitekta O.Ziemeles/ un uz kuras pamata tika izstrādāt vēsturiskais fasāžu krāsojumā variants,
- izstrādāti 6 ēkas fasāžu krāsojuma varianti,
- organizēta Ogres pilsētas arhitektu sanāksme, kas izskatīja Ogres pilsētas vēsturiskās apbūves pamatkonceptijas jautājumus uz minētā objekta bāzes;
- balstoties uz iepriekšminēto tika izstrādāti krāsu risinājumi visām ēkas fasādēm un atsevišķām detaļām.

Fasāžu tehniskās apsekošanas laikā tika konstatēts, ka ēka kopš tās celtniecības laika pārdzīvojusi dažādas pārbūves, kas zināmā mērā skārušas arī ēkas fasādi. Pilnīgi vai daļēji tikušas aizmūrētas logu un

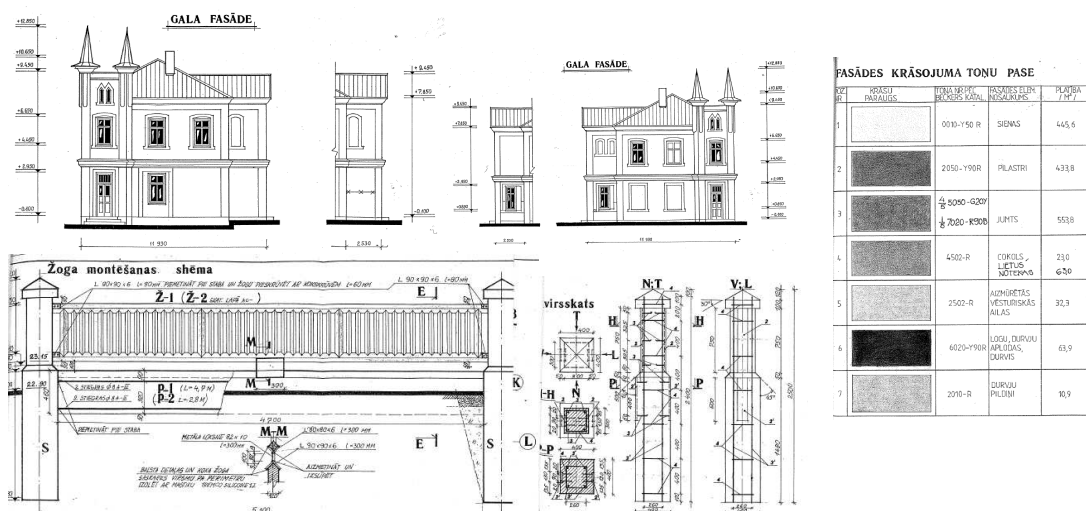
durvju ailes. Veicot ēkas krāsu zondāžu konstatēts, ka ēka tikusi pārkrāsotā aptuveni 4 reizes un kā viziteiksmīgākais būtu jāatzīmē sākotnējais krāsojums. Ēkas izpētes laikā (1994.g. oktobrī) fasādi sedz nekvalitatīvi veikts poligrāna apmetums, kurš ticis uzests uz nesagatavotām (neattīrītām no iepriekšējiem krāsu slāņiem) virsmām, kā rezultātā vietām poligrāna apmetums ir nolobījies no ārsienu virsmām ievērojamos laukumos. Šo darbu laikā arī ēkas virspamatu daļā ir uzests poligrāna apmetums, nenorobežojot pamatu daļu no sienas ar horizontālo hidroizolāciju, kā rezultātā grunts kapilārais mitrums pa zemapmetumu no cokola daļas ceļas jau sienas līmenī un ir vēl viens faktors, kas rosina ēkas fasāžu bojāšanos. Viss iepriekšminētais liecina par to, ka ēkas fasāde tehniski un morāli (kā arhitektūras piemineklis) vairs nav spējīga veikt savas tehniskās un estētiskās funkcijas.

Projektā paredzēti šādi ēkas ārējās fasādes risinājumi:

- Fasādes krāsojums paredzēts atbilstoši vēsturiskai izpētei.
- Jumta segums -cinkotais skārds (atbilstoši vēsturiskai izpētei jumta klājumam sīks dalījums, krāsojums zaļos toņos).
- Logi –atjaunot koka logus, respektējot vēsturisko sīkrūšu dalījumu, pieļaujot vitrīnu logu izveidošanu 1.stāva logu apakšējā daļā.
- Durvis –koka, respektējot vēsturisko stilu.
- Žogs – pieļaujams gruntsgabala iežogojšanai ar vēsturiskā stilā veidotiem betona stabiņiem (120 cm augstumā) ar kalniem metāla režģiem, kā pagaidu risinājums pieļaujams koka aizpildījums.

14.attēls. 1994.gada projekta materiāli, projekta autors P.Zilberts

15.attēls. 1994.gada projekta materiāli, projekta autors P.Zilberts

1.2.3.Viesnīca “Ausbika” Brīvības ielā 4 (valsts aizsardzības Nr. 8261)

Viesnīca „Ausbika” ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1927.gadā. Īpašnieks Kārlis Ausbiķis namā iekārtoja viesnīcu un restorānu „Ogre”. Restorāns atradās Annas Ausbiķes pārziņā. 1948.gadā ēkā atradās darbaļaužu deputātu padome un namu pārvaldes dzīvokļi. Pēc Otrā pasaules kara ēkā izvietojās Ogres rajona izpildes komiteja, bibliotēka, Komunālo uzņēmumu kombināts, vēlāk – Dzīvokļu saimniecības pārvalde.

16.attēls. Nams Brīvības ielā 4. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

K. Ausbika „Ogres” restorāns-viesnīca.

17.,18.attēls. Nams Brīvības ielā 4. Datu avots: <http://www.latvijascenrs.lv/data/files/Brivibas>

19.,20.,21.,22.attēls. Skats uz ēkām Brīvības ielā 2 un 4

1994. gadā tika izstrādāts ēkas rekonstrukcijas projekts „Viesnīcas Ogrē, Brīvības ielā Nr.4 izbūvei” (arh. U.Zankovskis). Projekta pasūtītājs SIA”MARSS”.

23.attēls. 1994.gada projekta materiāli Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

1.2.4. Pilsētas valdes nams Brīvības ielā 11 (valsts aizsardzības Nr. 8262)

Ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Ēka celta 1925./1926.gadā pēc arhitekta Eduarda Smurģa projekta "Berlīnes" stilā. Nama īpašnieks, Ogres dzelzceļa stacijas priekšnieks Antons Pudāns, nopirka zemes gabalu Brīvības ielā 11. Pudānam līdzekļu bija maz un viņš paņēma aizdevumu, jo gribēja uzbūvēt lielu māju. Par aizdevuma naudu Pudāns uzbūvēja divus stāvus un ēkā iekārtoja viesnīcu un restorānu "Esplanāde", un tā kļuva par pirmo viesnīcu - restorānu Ogrē. „Esplanādes” pirmajā stāvā izvietojās arī dažādi veikali.

Pudānam parādi bija sakrājušies tik daudz, ka banka iesākto māju 1928.gadā pārdeva ūtrupē un to nopirka tikko izveidotā pilsētas valde. 1930.gadā ēkai uzbūvēja trešo stāvu un pārbūvēja Ogres 6-klasīgās pamatskolas un pilsētas valdes vajadzībām, pēc arhitekta Vladimira Šervinska projekta. Ēkas trešajā stāvā izvietoja dzīvokļus skolotājiem un skolas direktoram. Brīvības ielas pusē abos pirmajos stāvos atradās skolas telpas. Otrā stāvā no Upes prospekta puses Ogres pilsētas valdes paņēma savā rīcībā četras telpas. Pirmajā stāvā telpas tika izīrētas veikaliem, kas atradās Upes prospekta pusē un ēkas stūra telpās.

Ēkas pārbūves veiktas arī pēckara laikā.

Pilsētas valde šeit atradās no 1930. līdz 1943. gadam, Ogres pilsētas pamatskola un vidusskola no 1929. līdz 1960. gadam. 1937. gada 19. augustā šo ēku apmeklēja toreizējais Latvijas Valsts prezidents Kārlis Ulmanis. No 1948. līdz 1990. gadam šeit atradās Ogres vakara vidusskola. 1995. gadā pie ēkas novietots Ogres pilsētas metāla ģerbonis, par godu pilsētas jubilejai. Pašlaik ēkā atrodas Ogres mākslas skola un Swedbank Ogres filiāle.

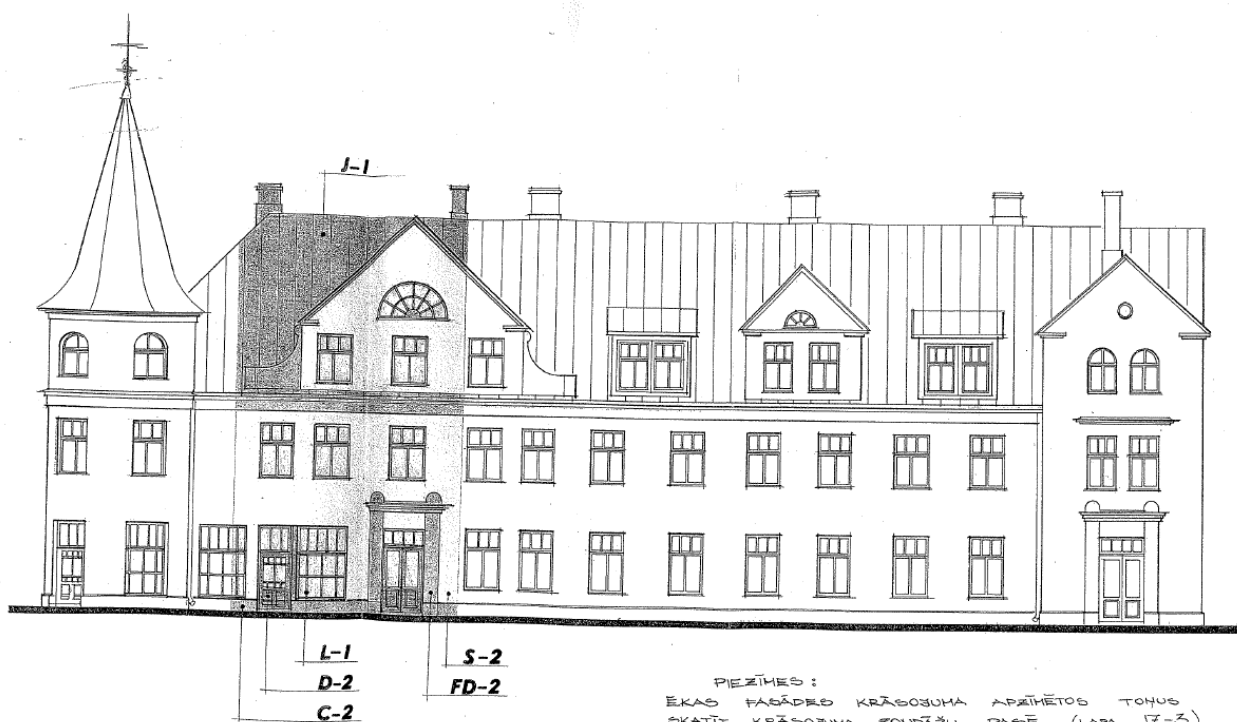
24.attēls. Nams Brīvības ielā 11, 20.gs. sākums 30.tie gadi. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>

25.,26.,27.attēls. Nams Brīvības ielā 11. Datu avots: [http://www.latvijascentrs.lv/data/files/Brivibas Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs](http://www.latvijascentrs.lv/data/files/Brivibas%20Ogres%20novada%20pa%20valdibas%20buivvaldes%20arhivs).

28.,29.,30.,31.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 11

32.attēls. 1995.gada projekta materiāli. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

1995.gadā tika izstrādāts projekts „Ēkai Ogrē, Brīvības ielā Nr.11” (arh. P.Zilberts). Būvprojekta paskaidrojumu rakstā minēts, ka projektēšanas laikā tika veikta ēkas fasāžu vēsturiskā krāsojuma zondāžas un tika noteikts krāsojums šādām fasādes daļām: jumtam, sienām, fasādes detaļām (ieejas portālam), cokolam, durvīm, logiem. Zondāžās atsedza krāsu slāņus un kā pirmais slānis tika pieņemts apakšējais krāsojums.

Lielākais krāsu slāņu skaits tika atsegts uz galveno ieeju portāliem Brīvības ielas fasādē, kur parādījās visi 4 sienu krāsojumu slāņi un vēl viens atšķirīgs krāsojums. Tas parādījās uz sienu otrā krāsu slāņa un var pieņemt, ka šis 3. portālu krāsu slānis fasādē bijis skatāms vienlaicīgi, ar sienu 2. krāsojumu. Jāpieņem, ka arī dzegas bija krāsotas šajā portāla krāsā.

Jumtam tika atrasti 3 krāsu slāņi, jo šeit krāsojums (izņemot pēdējo) bija slikti saglabāties.

Cokolu stipri bojājuši mūra izvīdumi. Tāpēc krāsu slāņi bija grūti nosakāmi: neatdalāmi, birstoši, mainījuši krāsu toni. Zondāžās skaidri izdalīt varēja tikai 3 krāsu slāņus, kur 1.cokola krāsu slānis bija vienāds ar sienu 1.krāsojumu.

Sākotnējās vienkāršās pildīņu durvis bija saglabājušās tikai pagalma pusē. Uz tām tika atsegti 4 krāsu slāņi. Iespējams, ka greznākajām Brīvības un Upes ielu fasādes durvīm bijis sarežģītāks krāsojums (vienā krāsojumā saliekot vairākus toņus).

Logu ārējā koka virsmā bija stipri erodējumi. Ar grūtībām zem pēdējā, jaunākā krāsojuma varēja konstatēt vēl 2 krāsu slāņus Brīvības ielas sākotnējiem logiem (ziemeļu galā). Pagalma pusē sākotnējiem logiem bija I. un 3.krāsu slānis, bet Upes prospekta 1.stāva jaunajiem, nomainītajiem logiem bija atrodams 2. un 3.krāsu slānis.

1.2.5.Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 12 (valsts aizsardzības Nr. 8263)

Dzīvojamā ēka – preču tirgotava ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā celta 1901.gadā kā tirdzniecības un dzīvojamā ēka un gadsimta sākumā pazīstama Ogrē ka Rihtera māja ar koloniālpreču tirgotavu. Ēkas projekta arhitekts nav zināms. Celtne veido Brīvības un Tirgoņu ielu stūra apbūves fragmentu un atrodas tieši Ogres stacijas tuvumā.

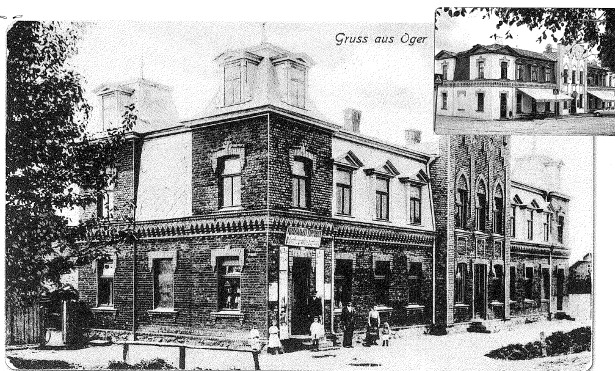
Taisnstūra plāna, sarkanķieģeļu mūra divstāvu ēka, kuras otro stāvu veido augstais mansardstāvs ar skārda jumta segumu. Garenais būvaplans veidots simetriski un ar galveno fasādi gar Brīvības ielu orientēts uz ZR. Ēkas stūri un centrālā daļa izcelti ar rizalītiem, galvenās fasādes centrālo rizalītu vaināgo augsts zobinātais zelminis ar mūrējumā izceltām nišām. Fasādes rotātas eklektisma stilā neogotikas formās, horizontāli tās sadalītas ar smagnēju, figurālu dzelteno ķieģeļu dzegu. Tanī pašā materiālā veidotas logu un durvju apmales, rizalītu pilastrī un nišu apmales. Sākotnēji ēkas mansarda stāva stūru mūra apjomi bija vaināgoti ar nelielām torņveida jumta izbūvēm ar logiem, kurus 20.gs.II pusē nojauca un izbūvēja mazus četrslīpu jumtiņus ar trīsstūra frontoniņiem. Jumta skārda segums ir mainīts, slīpajā mansarda jumta daļā saglabāties figurālais (zvēņveida) skārda plāksnīšu segums uz koka konstrukcijām. Labi saglabājušās mansarda logu koka apmales ar izteiktiem profilētiem trīsstūru sandrikiem zem skārda jumtiņiem.

Pēc Pirmā pasaules kara ēka bija nolaistā stāvoklī, īpašnieks Mārtiņš Paucītis atradās Krievijā. 1929.gadā par īpašniecēm kļuva Anna un Veronika Paucītes. Ēkā atradās dažādas tirgotavas, piemēram, Kārļa Dāvidsona koloniālpreces, Mīles Austriņas maiznīca un konditoreja, Marijas Miķelsones manufaktūras un galantērijas preces, Elfrīdas Ādiņš gaļas tirgotava un desu darbnīca, Lilijas Blicavas frizētava. Nama otrajā stāvā no 1909. līdz 1917.gadam izvietojās Ogres pasta nodaļa. Pēc Otrā pasaules kara ēka vairāk kārt mainījusi savas funkcijas. Liela daļa ogrēniešu šo ēku atceras kā Ogres rajona miliciju, kas te izvietojās vairāk kā četrdesmit gadus. Pēc nama rekonstrukcijas 1997. - 1998.gadā te atrodas izklaides komplekss „Policijas akadēmija 98”.

Laika gaitā ēka vairākkārt mainījusi savu funkciju un pārbūvēta - aizmūrētas vairākas logu ailas (galvenokārt gala fasādēs) un durvis, kas atradās ēkas Tirgoņu un Brīvības ielu stūrī. Pilnīgi pārbūvēts plānojums - 1950-tos gados bija izvietoti komunālie dzīvokļi, līdz 1990-to gadu sākumam ēkā atradās Ogres policijas ēka, 1990-to gadu sākumā uzsākta autoostas telpu izbūve. Kopš 1997.gada SIA “MALEVS” īpašums.

No iekšējā plānojuma pilnīgi nekas nav saglabāties, no detaļām - atsevišķu logu iekšējā apdare, “melno kāpņu” bloks, galvenās kāpnes demontētas. Visas podiņu krāsnis, durvis (spriežot pēc 1949.gada inventarizācijas plāniem - ar koka portāliņiem) un pat iekšsienu un pārsegumu daļas ir zudušas. Pārbūvju laikā daļēji uzceltas jaunas silikātķieģeļu starpsienas, arī grīdu iesegums praktiski nav saglabāties.

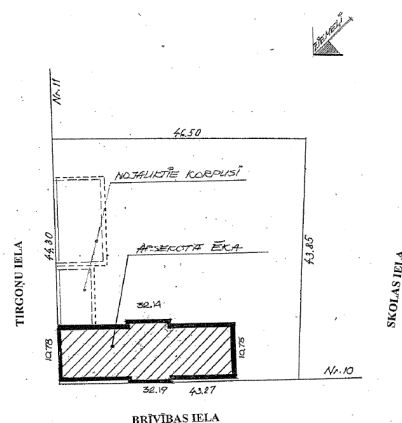
Kopš 1989.gada ēka ir vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis.

33.,34.attēls. Nams Brīvības ielā 12. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

35.,36.,37.,38.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 12

39.,40.attēls. **1994.g. projekta materiāli.** Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

41.attēls. **2010.g. projekta materiāli.** Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

1.2.6. Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 13 (valsts aizsardzības Nr. 8264)

Dzīvojamā ēka – preču tirgotava ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Tā celta 1914.gadā kā tirdzniecības un dzīvojamā ēka. Īpašnieks bija Juris Kacens, kurš nomāja no Stalberga grunti, lai uzbūvētu ēku. Ēka tika uzcelta koka (apmesta) trīs stāvos ar šindeļu jumta segumu.

Pirmā pasaules kara laikā māja gandrīz pilnībā tika nopostīta, bet pēc kara laika posmā no 1923. gada līdz 1927. gadam atkal tika atjaunota. Mājā atradās 19 istabas, divas tirdzniecības un trīs saimniecības telpas un 5 dzīvokļi. Sētā, blakus 3-stāvu dzīvojamai ēkai, atradās arī neliela koka dzīvojamā ēka un mūra kūts.

1928. gadā māju ūtrupē nopirka Kārlis Bušs, kuram Rīgā piederēja miltu un koloniālpriekšu veikals. No 1930. gada 20. septembra ēka tiek sadalīta 2 daļās. Otrā daļu 1931. gada 25. oktobrī ieguva Pēteris Smiltiņš. Vēlāk šī ēkas daļa iegūst adresi – Brīvības iela 15.

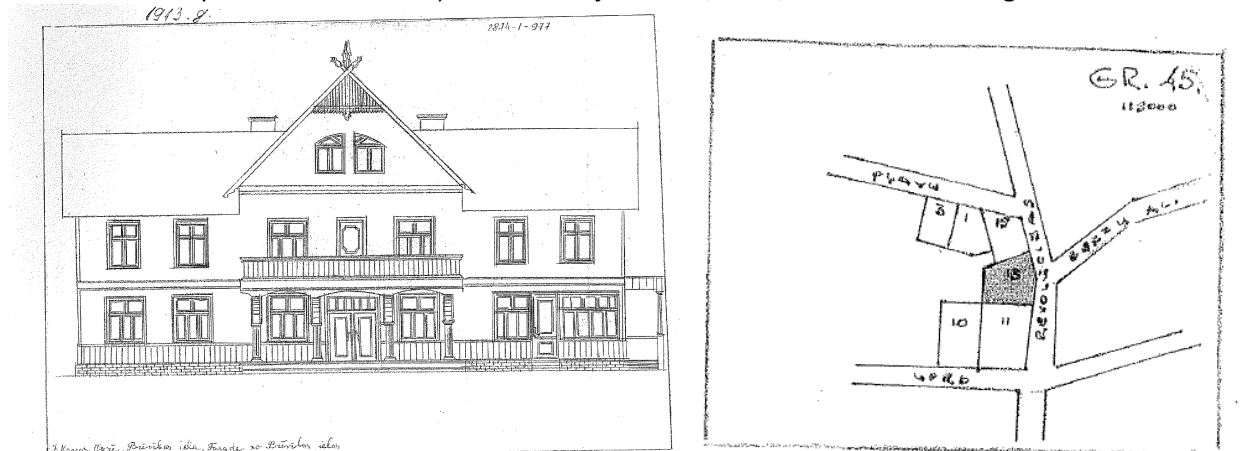
No 1939. gada 8. decembra mājai atkal bija jauns īpašnieks - Viktors Plukšs (dz. 09.06.1887.g.). Sētas mājā viņš iekārtoja maizes ceptuvi un tirgojās ar svaigu maizi un konditorejas izstrādājumiem. Plukša meita Alma apprecējās ar Ogres pilsētas valdē strādājošo Alfrēdu Kalniņu un saņēma šīs mājas kā kazu dāvanu no tēva. Vēlāk sētas mājas otrajā stāvā Alma izvietoja Pirmā pasaules kara invalīdu –skroderi Pēteri Kalniņu Otto d., bet 1939. gadā sētas māju pārdeva.

Ēkas augšējie stāvi izmantoti kā dzīvojamās telpas. Tur dzīvoja gan paši saimnieki, gan īrnieki. Piemēram, trešajā dzīvoklī bija apmetusies ebreju tirgotāja Kacena Peiseļa (dz. 1887.g.) ģimene - sieva Golda, bērni Tirca un Manelis. 2.dzīvoklī - frizieri Kārlis un Katrīna Silenieki. Bet pirmajā dzīvoklī dzīvoja vairākas strādnieku un kalpotāju ģimenes.

1 .stāvā atradušās dažādas tirgotavas - kreisajā spārnā Kacena Peiseļa un Voldemāra Plukša pārtikas preču tirgotavas, Vica Arona gaļas veikals. Padomju gados te atradās ogrēniešu iecienīts pārtikas veikals, saukts par "dzelzceļnieku", jo piederēja Dzelzceļu pārvaldei.

Mājas labajā spārnā izvietojās frizieru salons, sākotnēji tas piederēja Steinbergu, vēlāk Silenieku ģimenei. Frizētava ilgus gadus te atradās arī pēc 2. pasaules kara. Silenieku ģimene turpināja darbu savā salonā, bet ne vairs kā īpašnieki. Jāatzīmē, ka dēls Kārlis turpināja vecāku tradīcijas un arī kļuva par frizieri.

Pie ēkas kreisajā spārnā Firhufs un Miķelsons ierīkoja malkas, auzu, siena un salmu tirgotavu.

42.,43.attēls. Nams Brīvības ielā 13. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

44.,45.,46.,47.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 13

1.2.7. Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 18 (valsts aizsardzības Nr. 8265) un noliktava Brīvības ielā 20 (valsts aizsardzības Nr. 8266)

Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Brīvības ielā 18 un noliktava Brīvības ielā 20 ir vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi. Ēku pirmais īpašnieks bija Pauls Bēms. 1935. gadā par ēkas īpašnieku kļuva Elvīra Raiskums.

20. gadsimta sākumā teritorijā starp tagadējo Brīvības ielu un dzelzceļu bija pļavas, kuras nomāja ganībām Pauls Bēms. Vēlāk viņam piederēja līdz šodienai saglabājušās ēkas uz Brīvības ielas 18 un 20.

1914. gadā īpašnieks, Bebru pagasta zemnieks un Ogres kroga nomnieks, Pauls Bēms, pasūtīja arhitektam Heinriham (Indriķim) Blankenburgam projektu pusotra stāva koka dzīvojamai un tirdzniecības ēkai. Īpašā piebūvē pagalma pusē ar stiklotu sienu un jumtu bija plānota fotodarbnīca. Telpās pret Brīvības ielu bija maiznīca, konditoreja un frizētava. Mansardu projektēja dzīvokļiem.

Ieceri pārtrauca Pirmais pasaules karš, Ogres pilsēta atradās tieši frontes joslā un tās vecā apbūve ievērojami cieta. Atkopšanās notika pakāpeniski un P. Bērns savu jaunbūvi varēja sākt tikai 1923. gadā un darbus pabeigt 1926. gadā. Tobrīd iespējas un ieceres vairs nebija tik plašas, kā pirms kara un projektu īstenoja ar izmaiņām.

1926. gadā ēkā bija t. s. koloniālpreču un dažādu dzelzs darbarīku tirgotava. Blakus tika atvērta A. Baloža vīna veikals. Fotodarbnīcu īrēja J. Jurēvičs. Pēc gada te tika atvērta Jēkaba Lībeka grāmatveikals un pateicoties viņam 1928. gadā māja kļuva slavena, kā pirmā Ogres laikraksta "Ogres Straume" izdošanas vieta. 1929. - 1938. gados tika izdots laikraksts "Ogres ziņas".

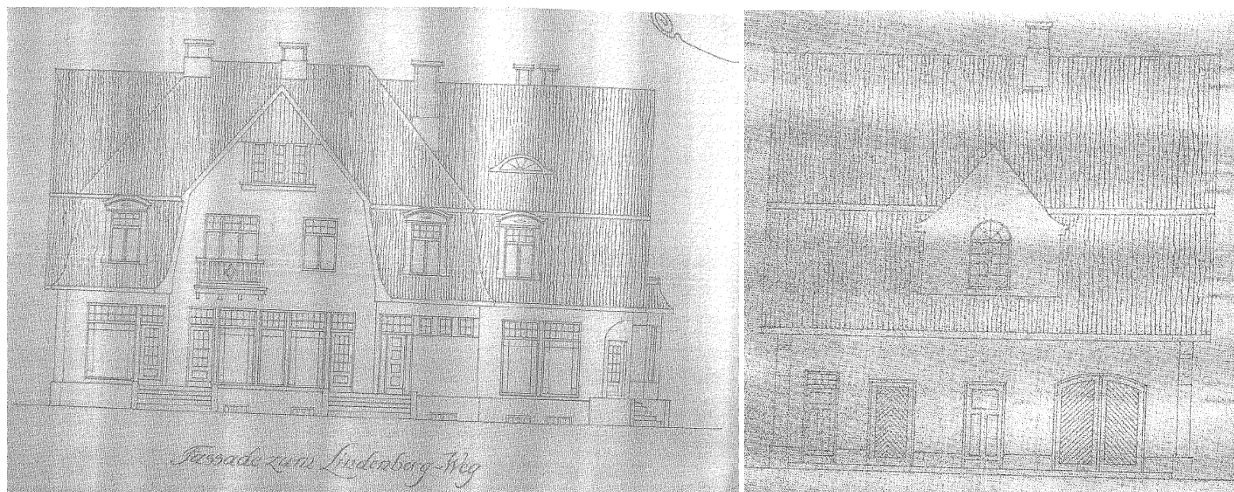
1931. gadā fotodarbnīca galvenajā ēkā tika paplašināta un to pārņēma Makarijs Jaunzems, kurš vēlāk dibināja foto studiju "Ogre". 1931. gadā pie Paula Bēma zemes ierīkoja pieturu no stacijas līdz papīrfabrikai, lai apkalpotu atpūtniekus, kuri vēlējās peldēties pie Dzirnauvu dambja.

Būve Brīvības ielā 20 bija uzcelta 1929. gadā, kā staļļu ēka. Vēlāk tur pārdeva pārtiku t.s. Kacena veikalā (Kacenu jaunākā meita Marga Kacena – Tetere kļuva par pazīstamu aktrisi un režisori), vēlākos gados te darbojusies arī dāmu un kungu frizētava. 1929. gadā izstrādāts projekts gruntsgabalā esošās palīgbūves (Brīvības iela 20) pārbūvei. 1. stāvā paredzēts šķūnis, 2. stāvā 4 istabu dzīvoklis un 2 telpas jumta stāvā. Vēl 1935. gadā šajā vietā ir drupas, kas "bojā labu izskatu" 1936. gadā par šīs ēkas īpašniekiem atzīmēti Pakalniets Jurijs un Pakalniets Milda, kas būvi mantojuši 1930. gadā un ir M. Paucīts mantinieki.

1935. gadā par ēkas īpašnieci kļuva Elvīra Raiskums. Līdz Otrā pasaules karam ēkā telpas īrēja daudzas tirgotavas. 1937. gadā E. Raiskums iesniegusi projektu mūra garāžai gruntsgabala dziļumā. 1938. gadā iesniegumu par reklāmas izvietojumu ēkas fasādē pie sava ķīmikāliju, krāsu un parfimērijas veikala iesniedzis Oskars Vibke. Šajā pašā gadā reklāmas izvietojumu virs stūra nošļaupumā esošās ieejas piesaka arī Sora ~ Hanna Vies, kurai pieder dažādu preču tirgotava.

Dažreiz tirgotavas un to īpašnieki mainījās pat katru sezonu. Mūsdienās Brīvības ielas 18 ēka daudziem ir pazīstama, kā kafejnīca "Pie zelta liepas", Bēma māja vai "ekonomiskais veikals".

Mūsdienās ēku uz Brīvības ielas 20 izmanto Ziedu salons "Efeja" 1. stāvā un autoskola "Vanags" 2. stāvā, bet ēka Brīvības ielā 18 2016./2017. gadā tiek remontēta/pārbūvēta. Plānots šo ēku atjaunot agrākajā veidolā, kā arī uzņēmējiem piedāvāt šeit izveidot kafejnīcu. Tiks pārbūvēta fasāde, veikta jumta rekonstrukcija, stiprināti pamati un veikts 1. stāva iekštelpu remonts. Nākotnē šeit plānots izvietot Tūrisma informācijas centru.

48.,49.attēls. 20.gs. sākuma projekta materiāli. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs

50.attēls. Nams Brīvības ielā 18, 20.gs. sākums 30.tie gadi. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>

51.attēls. Nams Brīvības ielā 18, 20.gs. sākums 30.tie gadi. Datu avots:
<http://www.latvijascenrs.lv/data/files/Brivibas>

52.,53.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 18

54.,55.,56.,57.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 20

1.2.8. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 21 (valsts aizsardzības Nr. 8267) un dzīvojamā ēka Brīvības ielā 23 (valsts aizsardzības Nr. 8268)

Saskaņā ar 1991.gadā izdoto Valsts vēstures arhīva izziņu, Ogres pilsētas zemesgrāmatā bijis ierakstīts nekustamais īpašums – dzimtsnomas zemesgabals Nr.4, atdalīts no lkšķiles muižas. 1902.gadā zemesgabala platība norādīta 3,21 desetīna. Laika posmā no 1924.līdz 1939.gadam no minētā zemesgabala atdalīti deviņi zemesgabali, uz kuriem saskaņā ar izpirkšanas līgumu, īpašuma tiesības apstiprinātas Mārtiņam Pūrim (1935.gada 24.oktobra ieraksts).

Analizējot vēsturiskos kartogrāfiskos materiālus uzskatāmi ir redzams, ka 1902.gada Ogresparka kolonijas plānā (skat. 1.attēlu) , kā arī vēl 1920.gada Ogres miesta plānā (skat. 2.attēlu) ir attēlots nesadalīts gruntsgabals (dzimtsnomas zemesgabals Nr.4), un minētā gruntsgabala parcelācija parādās tikai 1928.gada pilsētas plānā, kad ir izdalītas gan jauna ielas, gan apbūves zemes gabali gar Brīvības ielas rietumu pusi posmā no dzelzceļa līdz Tīnūžu ielai.

Nams Brīvības iela 23, kur tagad saimnieko kafejnīca "Niko", tika uzcelta 1927.gadā. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kļūdaini norādīts ēkas celšanas gads – 1920., kas acīmredzami neatbilst patiesībai, jo tikai pēc 1924.gada tika veikta vēsturiskā gruntsgabala sadale jaunos apbūves zemesgabalos.

Ēkas īpašnieks bija Mārtiņš Pūre - pirmskara Ogrē labi zināms un cienījams vīrs – pilsētas domnieks un Ogres Aizsargu organizācijas vadītājs. Ēkas augšējā stāvā dzīvoja saimnieks ar ģimeni, bet pirmajā stāvā ierīkoja maiznīcu un konditoreju. Maiznīcā strādāja visa Pūres ģimene, katrs darīja savu darbu. Pūres maiznīca kļuva par ogrēniešu iecienītāko iepirkšanās vietu. Uzskatīja, ka te var nopirkt garšīgāko maizi un saldākos kliņģerus.

Cepot kūkas un tortes Mārtiņš Pūre kļuva tik turīgs, ka 30-tajos gados varēja blakus uzcelt vēl otru ēku – ar adresi Brīvības iela 21 (Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kļūdaini norādīts ēkas

celšanas gads – 1920.), ēku kur šobrīd atrodas “Pūres maiznīca”. Mājā iekārtoja 10 dzīvokļus, kurus izīrēja dažādām ģimenēm.

Kafejnīcas “Niko” rekonstrukcijas projekts ēkā Brīvības ielā 23 tika izstrādāts 2002.gadā (projektētājs A.V.Freimanis), saskaņā ar kuru ir realizēta ēkas vienkārša piebūve pagalma pusē, kafejnīcas telpu paplašināšanai.

Biroju un tirdzniecības ēkai Brīvības ielā 21 2009.gadā tika izstrādāts ēkas fasādes renovācijas projekts (SIA “AR Asis”, arhitekte A.Kauliņa), kas ir realizēts.

58.,59.,60.,61.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 21

62.,63.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 23

1.2.9. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 25 (valsts aizsardzības Nr. 8269)

Ēka Brīvības ielā 25 celta 20.gadsimta 20.tajos gados. Tās īpašnieks Kārlis Kalniņš aktīvi darbojās pilsētas sabiedriskajā dzīvē. Viņš bija Ogres tirgotāju un namsaimnieku biedrības, kā arī Ogres Jaunā parka labierīcības biedrības biedrs. Ēkas otrajā stāvā tika iekārtoti pieci dzīvokļi, no kuriem vienā dzīvoja pats ēkas saimnieks. Savukārt ēkas pirmajā stāvā atradās pārtikas un koloniālpriekšu veikals, kurā saimniekoja pats ēkas īpašnieks līdz pat 1940.gadam.

Šobrīd ēkas pirmajā stāvā atrodas kafejnīca “Ieva”, bet ēkas otrajā stāvā vēl aizvien ir dzīvokļi.

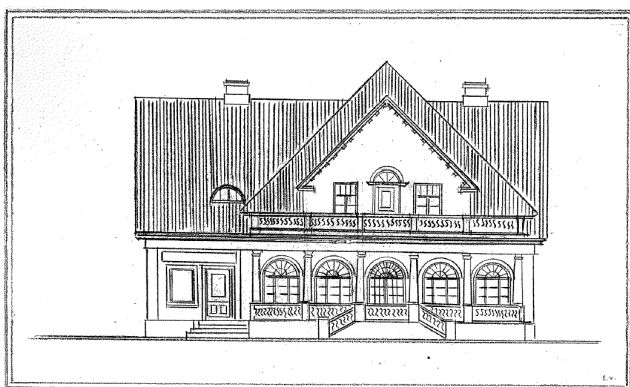

64.,65.,66.,67.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 25

1.2.10. Kūrmāja Brīvības ielā 32 (valsts aizsardzības Nr. 8270)

Ēka Brīvības ielā 32 celta 1926.gadā pēc arhitekta Vladimira Šervinska projekta. Mājas īpašnieks Pauls Baumanis šeit atvēra kafejnīcu un pansiju “Oger- Kurhaus” (Ogres Kūrmāja). Vakaros šeit spēlēja mūziķi, bieži viesojās pazīstami mākslinieki no Rīgas. Kūrmāja kļuva par pilsētas kultūras un sabiedriskās dzīves centru. Te notika dažādi pasākumi, koncerti, balles.

Pēc otrā pasaules kara ēkā atradās ēdnīca un viesnīca. Šobrīd ēka ir privātipašums un tajā atrodas gan restorāns “Senjorita Kukū”, gan juvelierizstrādājumu veikals.

68.attēls. Kūrmāja Brīvības ielā 32- fasādes skice. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

69.attēls. Kūrmāja Brīvības ielā 32, 20.gs. sākums. Datu avots: <http://www.latvijascenrs.lv/data/files/Brivibas>

70.,71.,72.,73.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 32

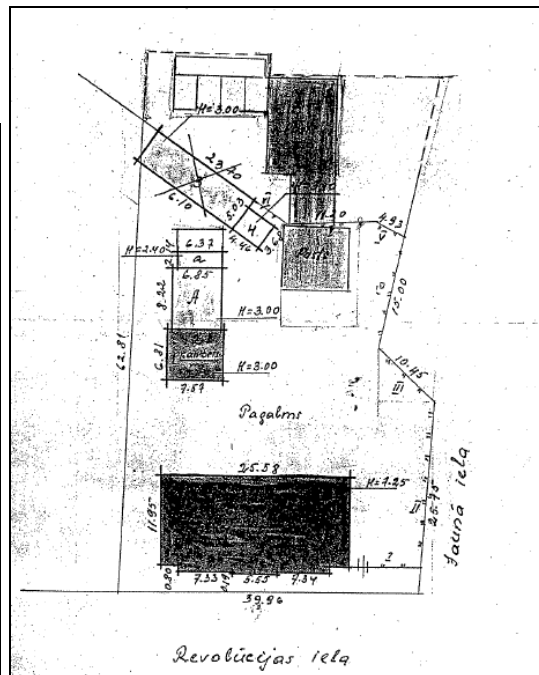
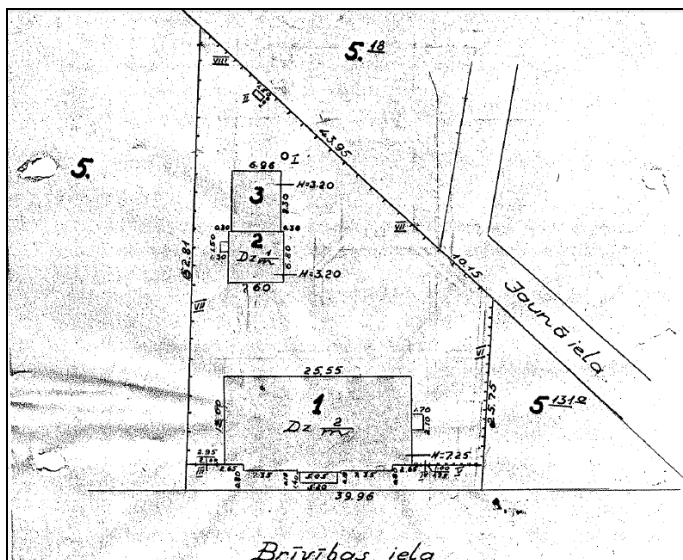
1.2.11. Pasts Brīvības ielā 38 (valsts aizsardzības Nr. 8271)

Saskaņā ar 1995.gadā izdoto Valsts vēstures arhīva izziņu, Ogres pilsētas zemesgrāmatā bijis ierakstīts nekustamais īpašums – Ogresparka zemesgabals (5 grupa, 132 grunts), ar adresi Brīvības ielā 30. 1930.gadā zemesgabala platība norādīta 1798 m², un dzimtsnomas tiesības nostiprinātas Satiksmes ministrijas pasta un telegrāfa departamentam uz pirkuma līguma pamata.

Ogres pasta ēka celta 1936.gadā pēc arhitekta Dāvida Zariņa projekta. Pasta un telegrāfa kantora pirmo stāvu aizņēma pasta operāciju zāle, otro stāvu – pastmeistara un tehniķa dzīvokļi, bet pagrabā atradās

saimniecības nodaļa. Pagalmā tika uzcelta arī sarga māja. 1937.gadā Ogrē atklāja modernu automātisko telefona centrāli kas apkalpoja 150 abonementus, bet 1939.gadā to skaits jau bija divkārtšojies.

Ogres pasta ēka laika gaitā savu ārējo izskatu un izmantošanu nav mainījusi – arī šobrīd ēkā saimnieko Latvijas pasts. 2003.gadā tika izstrādāts ēkas renovācijas projekts (arhitekts Uldis Asarītis).

74.,75.attēls. Ēku un zemes inventarizācijas plāni, 20.gs. 30.tie gadi un 1971.gads. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

76.attēls. Pasta ēka Brīvības ielā 38, 20.gs. sākums. Datu avots: <http://www.latvijascenrs.lv/data/files/Brivibas>

77., 78., 79., 80. attēls. Skats uz ēku un žogu Brīvības ielā 38

1.2.12. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 48 (valsts aizsardzības Nr. 8272)

Ēka Brīvības ielā 48 atrodas Brīvības ielā, kur tai pievienojas Tīnūžu iela, veidojot trijstūra skvēru. Brīvības iela šajā vietā iezīmē slaidu loku ap Vilkus kalnu atzaru, kura virsotnē 20. gadsimta 30.ajos gados tika uzbūvēta moderna savrupmāja, kas īpaši izcēlās ar savu oriģinālo arhitektūru, kāda Ogrē vēl nebija redzēta. Gruntsgabals ar adresi Brīvības ielā 38 tika iegādāts 1930. gadā, to atdalot no toreizējā pilsētas galvas – Jūlijam Marsonam piederošā zemes gabala.

Ēku projektēja arhitekts Teodors Hermanovskis aptiekāra Pētera Širona meitai farmaceitei Ievai Ķerei. Savrupmājas būvniecība uzsākta 1934. gadā un pabeigta 1936. gadā. Tā bija divstāvu mūra ēka ar cinkota skārda jumtu. Lai arī savrupmāja Brīvības ielā 48 ir risināta lakoniskās būvformās, tā ir lielisks funkcionālisma paraugs ar dinamisku paralēlskaldņu formas apjomu kompozīciju, kas papildināta ar plašām terašu virsmām, akcentētām līnijveida margām un horizontālām pārsedzēm.

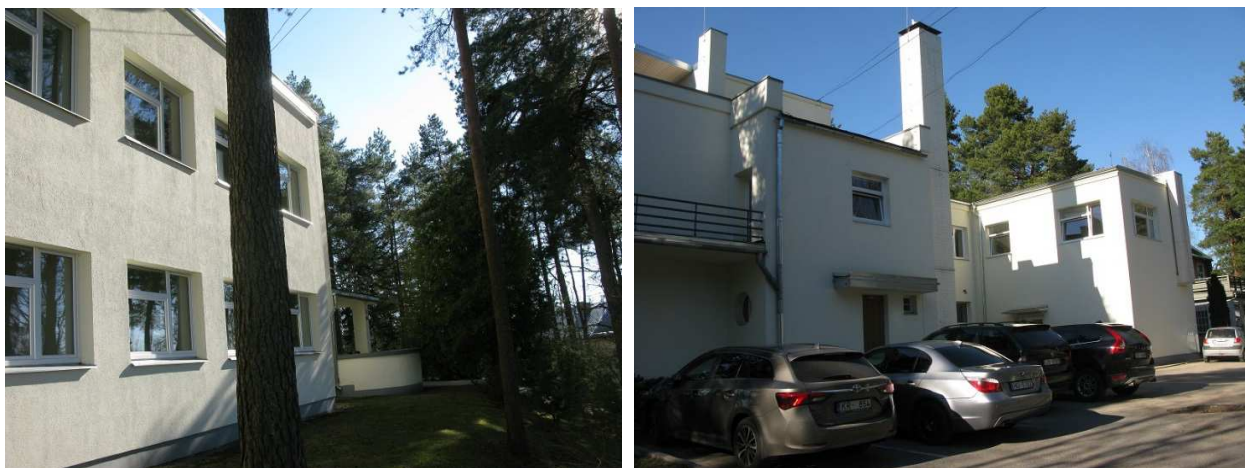
Ogrē ir apzināti četri Teodora Hermanovska trīsdesmito gadu savrupmāju projekti ar *Art Moderne* formu kārtojumu principu, no kuriem viens ir Brīvības ielā 48. Pēckara gadu vērienīgās pārmaiņas nav mainījušas pašu galveno – *Art Deco* estētikas klātbūtni *Art Moderne* interpretācijā: dinamisku kubisku formu kārtojumu un vairākām terasēm, papildinātus ar trīsdesmito gadu *streamline* atribūtiem – pludlīniju motīvu terasē un iluminatora formas logiem.

Pēc kara ēka tika nacionalizēta, tur tika izmitināta poliklīnika, Komunistiskās Partijas komiteja un Komjaunatnes komiteja. Kopš 90-to gadu sākuma līdz novadu reformai ēkā atradās Ogres pilsētas dome, bet šobrīd Lauksaimniecības pārvalde. 60-to gadu beigās / 70-to gadu sākumā ēkai tika piebūvēta divstāvu piebūve pie ēkas ZA fasādes. Lai arī tika izjaukts funkcionālisma stilam tik raksturīgais vertikālo un horizontālo virsmu un līniju pretmets un telpiskā sabalansētība, kopējā apjomā dominē vēsturiskās formas.

Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

- nav atrasts tehniskais projekts, un pieejamās fasāžu skices ir lakoniskas un pretrunīgas;
- ļoti trūcīgs ir vēsturisko dokumentu un fotogrāfiju klāsts;
- ēkai ir tapusi piebūve 1970.gadā, kurai trūkst projekta dokumentācijas.

Šobrīd ēka ir grūti uzverama, jo uzkalns ir apaudzis ar lieliem skuju un lapu kokiem. Ēkai ir veikta tās vienkāršota renovācija, saskaņā ar 2012.gadā izstrādāto būvprojektu (SIA "AR Asis", būvprojekta vad. arhitekts R.Dālberga).

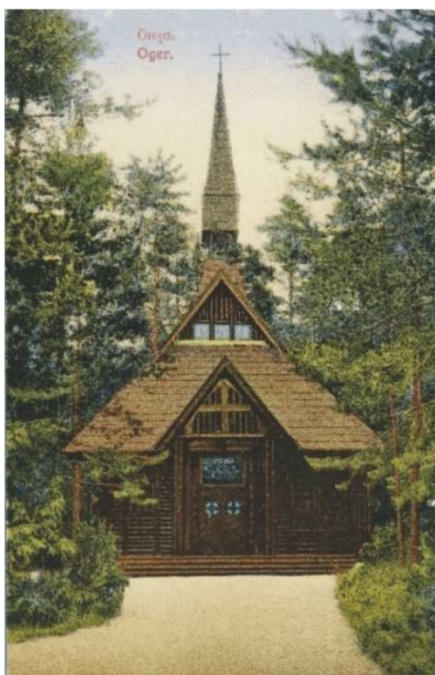
83.,84.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 48

85.,86.attēls. Skats uz ēku Brīvības ielā 48

1.2.13. Ogres luterāņu baznīca Brīvības ielā 51 (valsts aizsardzības Nr. 8273)

Ogres parka villu kolonijas iedzīvotājiem nebija iespējas regulāri piedalīties svētdienas dievkalpojumos (tie notika epizodiski 1893., 1896. un 1897. gadā), jo to noturēšanai nebija piemērotas vietas. Tādēļ priekšlikumi uzbūvēt nelielu baznīcu vai kapelu bija pašsaprotami un guva iedzīvotāju atsaucību. 1909. gada janvārī mācītājs Voldemārs fon Hūns draudzes vārdā ieguva zemes gabalu Ogrē pretī spēļu laukumam un pasūtīja baznīcas ēkas projektu kapelai, kas iegājusi vēsturē ar nosaukumu Meža kapela, izstrādāja arhitekts Edgars Frīzendorfs, izvēloties mežiem bagātajam apvidum raksturīgo un viegli pieejamo būvmateriālu – koku. Būdams lielisks būvmākslas speciālists, viņš, izmantojot šķietami masīvo, zemniecisko guļbūves paņēmieni, radīja graciozu, drīzāk Šveices alpu arhitektūrai līdzīgu sakrālās būves paraugu. Celtni vieglumu piešķīra līdzsvarotas pamatjoma proporcijas un nedaudz hipertrifētais tornis. Celtniecības darbus vadīja Ogres būvuzņēmējs Jānis Starkis. Kapelu iesvētīja 1910. gada 6.jūnijā. Neliela, bet mājīga, tā varēja pulcināt 300 dievlūdzēju. Dievkalpojumi notika tikai vasarā, tos noturēja Ikšķiles un Salaspils draudzes mācītājs Ksavers Marnics. Kapelas mūžs bija īss, 1915. gadā tā nodega.

87.attēls. Meža kapela. Datu avots: <http://www.ogres.lvb.lv>

Līdz pat 1927. gadam Ogrē baznīcas nebija. Tūlīt pēc Pirmā pasaules kara Ogres dievlūdžējus aprūpēja mācītājs M. Bankis no Daugavgrīvas Baltās baznīcas draudzes, sākumā noturot dievkalpojumus zemnīcās, pēc 1929. gada – tikko pabeigtajā Apvienoto biedru nama zālē.

Strauji pieaugot Ogres pilsētas iedzīvotāju skaitam, radās doma Ogrē dibināt savu draudzi. 1927. gadā ogrēnieši, atguvušies no Pirmā pasaules kara postījumiem, nodibināja Ogres vasarnīcu rajona draudzi (1928. gadā to pārdēvēja par Ogres pilsētas Evaņģēliski luterisko draudzi) 1927. gadā pēc saimnieciskās dzīves stabilizēšanās Ogres miestā uz bijušās Meža kapelas drupām notika dievkalpojums, kurā izvirzīja jautājumu par baznīcas atjaunošanu. 1927. gadā Latvijas baznīcas virsvalde apstiprināja Ogres draudzi kā patstāvīgu vienību. Tās apkalpes zonā nodeva gan Ogres pilsētu, gan arī apkārtni. Rosīgi sāka darboties baznīcas dāmu komiteja, kas vāca ziedojumus Ogres baznīcas izbūvei gan speciāli organizētos pasākumos, gan arī izplatot ziedojumu lapas. 1929. gada 1. septembrī lika pamatus jaunceļamai mūra baznīcai. Dievnams iesvētīts 1930. gada augustā, tajā ir 422 sēdvietas, telpa divstāvīga ar torni.

88., 89. attēls. **Ogres luterāņu baznīca.** 2017. gada fotofiksāža

Baznīca uzcelta pēc arhitekta prof. Kundziņa projekta, ko pārveidojis būvinženieris A. Kēze. Sākotnējais projekts 1929. gadā izstrādāts klasicisma stilā pēc Ikšķiles jaunās baznīcas parauga, bet izbūves laikā – 1930. gadā – projektu mainīja, un baznīcu izbūvēja pēc Piņķu baznīcas parauga, kas celta romāņu stila formās. Altārgleznu “Kristus atnākšana virs zemes” gleznoja mākslinieks Šēnbergs. Dievnama celtniecībā piedalījās vietējie būvuzņēmēji Jānis Starkis un A. Dreimanis, darbus vadīja inženieris K. Paegle. Baznīcas pirmais mācītājs – Viesturs Šefers.

90.,91.,92.,93.attēls. **Ogres luterāņu baznīca.** Datu avots: <https://www.geodruid.com>; 2017.gada fotofiksāža; <http://www.zudusilatvija.lv>

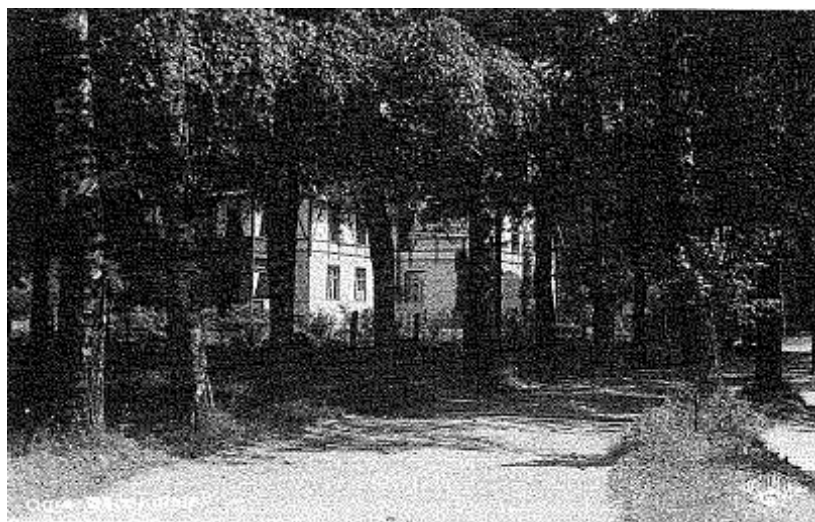
Līdz pat 1933. gada 24. maijam zemes gabals, uz kura atradās jaunuzbūvētais dievnams, oficiāli piederēja Ikšķiles un Salaspils draudzei. Minētajā datumā tika noslēgts dāvināšanas līgums, ar kuru “obroka tiesības uz Rīgas apriņķa Ogres pilsētas vasarnīcu rajonā esošo Rīgas pilsētas obroka zemes gabalu” ieguva Ogres pilsētas Evaņģēliski luteriskā draudze. Ogres baznīcas projektēšanas laiks sakrīt ar Ikšķiles jaunās luterāņu baznīcas projektēšanu. Ikšķiles baznīcas projekta autors ir arhitekts Pauls Kundziņš, vairāk pazīstams un atzīts arhitekts nekā viņa brālis Haralds. Iespējams, ka projektēt Ogres baznīcu vispirms tika aicināts Pauls Kundziņš, bet aizņemtības dēļ viņš šo darbu piedāvāja brālim. Līdz šim nekur npublicētajā Haralda Kundziņa Ogres baznīcas projektā jaušama spēcīga brāļa Paula arhitektoniskā rokraksta ietekme. Pirmkārt, vieglais, graciozais būvaplans, kas stipri tuvs Ikšķiles baznīcas proporcijām, kaut arī bez klasiskā kolonnu portika. Otrkārt, Paulam Kundziņam tik raksturīgais augstais, slaidais, it kā īpaši uz augšu pavilktais tornis, kāds ir arī Allažu Luterāņu baznīcai. Pagaidām nav noskaidrots, vai Ogres pilsētas Evaņģēliski luteriskā draudze no Haralda Kundziņa 1929. gada maijā oficiāli apstiprinātā projekta atteicās tikai finansiālu apsvērumu dēļ un cik lielā mērā draudzes izvēli ietekmējusi gaume vai bažas par tik tuvu esošo baznīcu šķietamo līdzību. Īstenoto projektu parakstījis inženieris K. Paegle. Kā jau iepriekš rakstīts, H. Kundziņa projektu pārveidojis būvinženieris A. Kēze. Jebkurā gadījumā abi projekti ir ļoti atšķirīgi celtnu būvaplānu ziņā. Tagadējā Ogres Evaņģēliski luteriskā baznīca ir 1872. gadā Piņķos celtās Sv. Nikolaja baznīcas atdarinājums. 1930. gadā baznīcas torni pirmoreiz atskanēja firmas “J.Scwenn” lietais zvans, bet 1940. gadā visu baznīcas telpu piepildīja jauniebūvēto ērģeļu skaņas. (Datu avots: www.ogres.lvb.lv)

Padomju gados draudzes un arī baznīcas ēkas liktenis bija apdraudēts. Septiņdesmitajos gados draudzē bija reģistrēti tikai 50 cilvēki, bet dievkalpojumus apmeklēja mazāk par 20. Baznīcu saviem dievkalpojumiem izmantoja arī katoļu draudze, pēc 1975. gada arī vēl baptistu draudze. Kopš 1999. gada baznīcā dievkalpojumus notur tikai luterāņu draudze. 2010. gadā tajā bija reģistrēti 362 draudzes locekļi.

1.2.14. Dzīvojamā ēka – preču tirgotava Kalna prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8275)

Gruntsgabals Kalna prospektā 1 izveidots jau 19.gadsimta beigās un attēlots 1902.gada Ogres kolonijas – Ogresparka plānā, Kalna prospekta un Bērzu alejas stūrī. Bērzu aleja tika izveidota jau 1862.gadā un toreiz tā saukta par “promenādes ceļu”. Gruntsgabala robežas līdz pat mūsdienām nav būtiski grozītas, bet uz R no vēsturiskās ēkas 20.gadsimta 70.tajos gados ir uzbūvēta daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamā ēka, kas daļēji traucē vēsturiskās ēkas telpas uztveri. Dzīvojamā ēka - preču tirgotava Kalna prospektā 1 celta 1911./1912.gadā, kā brīvstāvoša mūra divstāvu ēka (villa *Silvana*) ar jumta stāva izbūvi. Ēka projektēta ar jūgendstilam raksturīgu būvapjomu kompozīciju un fasāžu apdari, izmantojot pildrežģa konstrukciju dekoratīvo risinājumu. Ēka ir saglabājusi sākotnējo būvapjomu, jumta formu ar jumta izbūvēm un fasāžu apdares elementus, un tā veido nozīmīgu Ogres vēsturiskās apbūves – Kalna prospekta kultūrainavas fragmentu.

Vasarnīca “*Silvana*” ir viena no nedaudzajām Ogres vēsturiskajām ēkām, kam daļēji saglabājies projekts. Saglabājies ir “Projekts wasarnizas buhwei Ogrē, preeksch wirsmeschakunga C.Sonnera us gruntsgabalu N2”. Saglabājušies arī fasāžu un plānu skičveida zīmējumi, kas izgatavoti no oriģināla 1930.gados. (Dirveiks, 2011. 6-7.lpp.)

94.attēls. Senākā zināmā fotogrāfija, kurā redzama ēka Bērzu alejā Nr.1. (Tagad Kalna prospektā 1). Attēls uzņemts 20.gs. 30.gados. Datu avots: Dirveiks, I. 2011., Arhitektoniski mākslinieciskā inventarizācija

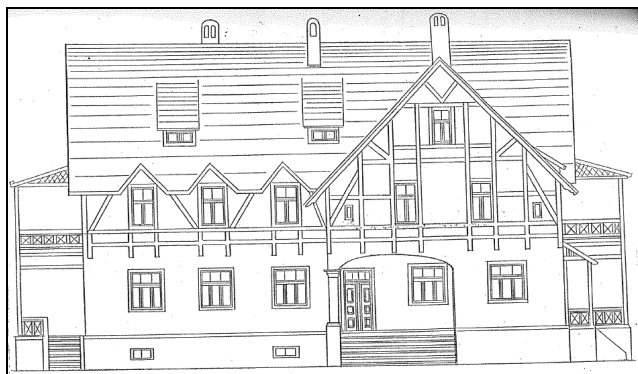
Ēkai ir Ogres vasarnīcām raksturīgā vaļējā otrā stāva veranda. Katrā stāvā bija vairākas izīrējamas istabas, virtuve, meitas istaba un ēkā iebūvētas atējas. Galvenā ieeja ar terasi vērsta pret Bērzu aleju. Šeit pirms iekļūšanas priekšnamā bija vējtveris. Pagaidām nav noskaidrots, kad ēkai piešķīra nosaukumu “*Silvana*”.

Ēkas projekta pasūtītājs bijis “virsmežakungs” Cēzars Zonnērs. Plānu zīmējumi liecina, ka ēka iecerēta kā pansija, jo Z pusē bija “virtuve” un “meitas istaba”. 1937.gadā ēku nopērk Arvīds Geidāns, bet nespēj nomaksāt bankai 11.000 Ls lielo parādu. 1938.gadā māja “*Villa Silvana*” tiek pārdota Emīlam Rublim. Ap ēku tiek uzcelts žogs.

Pēc Otrā pasaules kara ēka galvenokārt tiek izmantota kā administratīva ēka: no 1950.gada ēkā atrodas artelis “*Gaisma*”, vēlāk Ogres rajona sadzīves pakalpojumu kombināts ar noliktavas un kantora telpām.

Kopš 20.gadsimta otrās puses līdz mūsdienām ēka izmatota dzīvokļiem un tirgotavām. 1950.gadā inventarizācijas komisija secinājusi, ka ēka nolietota par 70% un nav vairs remontējama. 1993.gadā namu atgūst tā likumīgie mantinieki – Emīla Rubļa meita. (Ogres vēstures un mākslas muzejs, informatīvie materiāli.)

2011.gadā ir veikta ēkas Arhitektoniski mākslinieciskā izpēte, arhitekta Ilmāra Dirveika vadībā. Ēkas arhitektoniskā nozīme – viena no retajām maz pārveidotām vēsturiskajām ēkām Kalna prospekta un Bērzu alejas rajonā. (Dirveiks, 2011. 14.lpp.)

95.,96.attēls. Ēkas fasāžu 1912.gada projekta zīmējumu kopijas. Datu avots: VKPAI PDC arhīvs

97.,98.,99.,100.attēls. Skats uz ēku Kalna prospektā 1

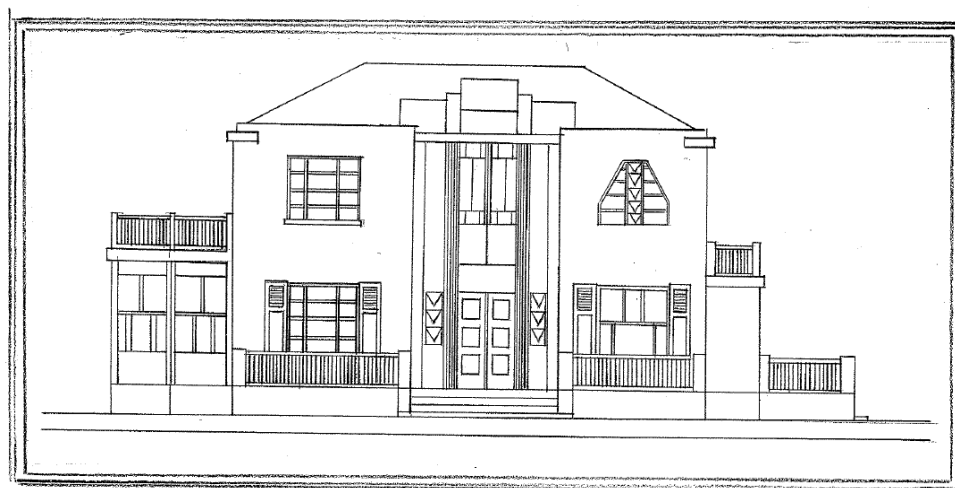
1.2.15. Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 3 (valsts aizsardzības Nr. 8276)

Gruntsgabals Kalna prospektā 3 izveidots jau 19.gadsimta beigās un attēlots 1902.gada Ogres kolonijas – Ogresparka plānā. Gruntsgabala robežas līdz pat mūsdienām nav būtiski grozītas.

Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 3 celta 1927.gadā, pēc arhitekta T.Hermanovska projekta. Ēka izvietota prieku meža ielokā, pakalna galā. Tās īpašnieks bija Rīgas Bankas pārvaldnieks Pauls Ozoliņš. Projekta materiālos redzamā ēka ir divstāvu apjoms ar verandu vienā galā un saimniecības izeju otrā galā. Uz verandas un saimniecības izejas attēlotas terases ar nožogojumiem. Verandas apjoms pārbūvēts par dzīvojamām telpām divos stāvos. Galvenajā fasādē saskaitāmi seši dažādi logu tipi, no kuriem saglabājušies ir tikai divi mazie, abpus ieejas durvīm. Tieši šajā projektā T.Hermanovskis realizēja trijstūra šķērsgriezuma erkeri ar logiem, kas fasādes kompozīcijā ir galvenais akcents. Zigzaga motīvs bija viena

no aktuālākajām 20.gadsimta divdesmito gadu dekoratīvajām izpausmēm *Art Deco* stila ietvaros, kā *Zig-Zag Moderne* virziens.

2010.gadā tika izstrādāts būvprojekts “Muzeja ēkas fasāžu vienkāršota renovācija” (ar. G.Strazdiņa). Būvprojekta paskaidrojumu rakstā minēts, ka nekur nav atrodamī nekādi vēsturiski ikonogrāfiski materiāli par ēkas izskatu ne pēc tās uzcelšanas, ne arī pēc tās pārbūvēm, kas ir veiktas jau 40-tajos un 50-tajos gados. Galvenās fasādes rekonstrukcijas projekts ir bijis izstrādāts jau 2002.gadā un realizēts.

101.attēls. Ēkas fasādes projekts, arh. T.Hermanovskis, 1927.gads.

Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

102.,103.attēls. Skats uz ēku Kalna prospektā 3

104.,105.attēls. Skats uz ēku Kalna prospektā 3

1.2.16. Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8277)

Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 9, divstāvu koka ēka ar apmetumu un skārda jumtu, būvēta 1932.-1933.gadā, pēc arhitekta Eižena Laubes projekta. Gruntsgabals atdalīts no Kalna prospekta 11 1931.gadā, un tā sākotnējais īpašnieks bija Pēteris Radziņš, mūrnieku amata meistars. Žogs un saimniecības ēkas būvētas 1938.gadā.

Ēka šobrīd atrodas sliktā tehniskā stāvoklī, tomēr kopumā nav zaudējusi sava pamatapjoma autentiskumu. Padomju laikā (pirms 1983.gada) ir pārbūvēta dienvidu puses divstāvu veranda par dzīvojamām telpām, tāpat kā arī ēkas ziemeļu puses vienkāršā veranda. Līdz mūsu dienām ir saglabāties arī žogs gar Kalna prospektu, kas ir viens no retajiem vēsturiskajiem (oriģinālajiem) žoga fragmentiem Ogrē.

Ogres novada teritorijas plānojuma (2012-2024) Grafiskās daļas kartē "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana Ogres pilsētā" nepareizi attēlots vietējas nozīmes kultūras piemineklis ar valsts aizsardzības Nr. 8277 (kartē apzīmējums Nr.80). Pieminekļa ar valsts aizsardzības Nr. 8277 aizsargjosla grafiskajā daļā nav novietota pareizi, jo pats piemineklis kartē attēlots nepareizi, un šī nesakritība ir būtiska.

106.attēls. Ēkas fasādes projekts, arh. E.Laube, 1931.gads. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

107.,108.attēls. Ēkas fotofiksācija 1983.gadā, arhitekts U.Asarītis.

109.,110.,111.,112.attēls. Skats uz ēku un žogu Kalna prospektā 9

1.2.17. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8278)

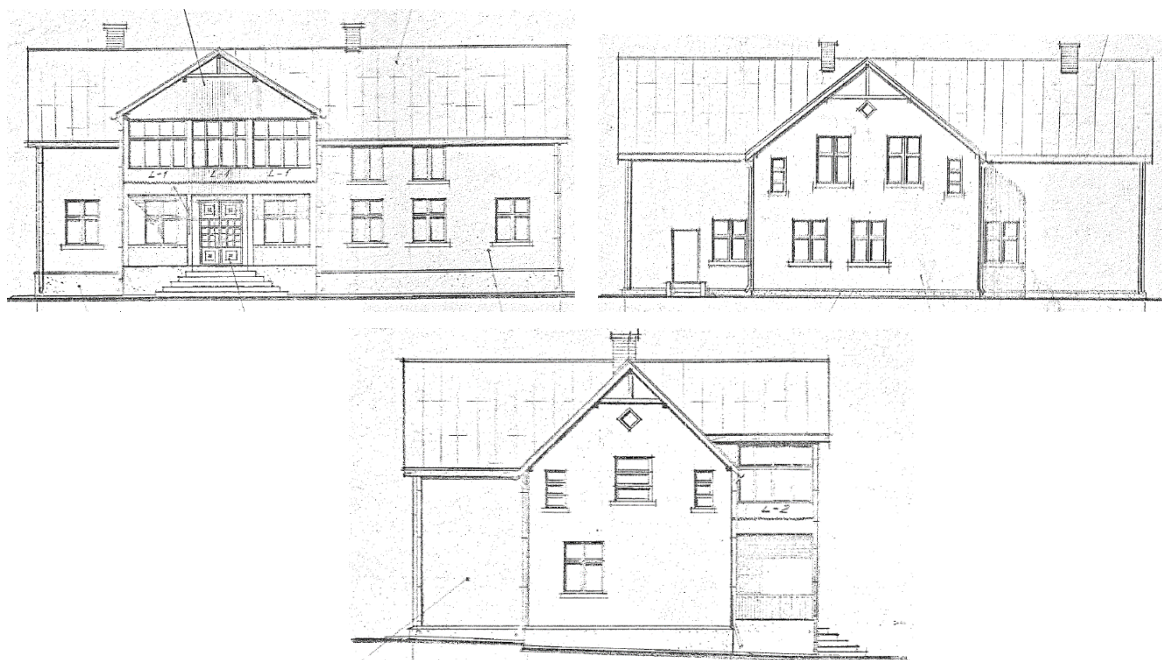
Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1873.gadā. Dzīvojamā ēka ir būvēta kā vasarnīca, bet 1922.gadā ēku nopirka Ogres miesta valde un tur izvietoja Ogres sešgadīgo skolu, kas ēkā darbojās līdz 1929.gadam. Skolas namā atradās arī Ogres pilsētas bibliotēka, vasarās tika iekārtota tūristu mītne. Pēc Otrā pasaules kara ēkā darbojās Kara komisariāts.

113.attēls. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 9, 1920.-1930.g. Datu avots: Izdevums "2003. Ogre pastkartēs"

Laika gaitā dzīvojamā ēka ir vairākkārt pārbūvēta. LR Valsts projektēšanas institūts "Komunālprojekts" projektējot pārbūvi, tehniskās dokumentācijas rasējumos (114.,115.,116.attēls) paredzējuši sekojošu ēkas pārbūvi - demontēt otrā stāva balkonu un samazināt mansardstāva apjomu. Tiek saglabāti logu dalījumi, kā arī ārdurvju vēsturiskais izskats.

Kopš zemesgabala izveides tā konfigurācija vēsturiski nav mainījusies, ēka izvietojas uz samērā liela zemesgabala – 0,3344 ha platībā. Ielu tīkls saglabāts, zemesgabals nav dalīts, korekcijas ienesušas tikai ielu sarkanās līnijas.

114.,115.,116.attēls. Dzīvojamās ēkas Krasta ielā 9 pārbūves projekta kopijas, autors – LR Valsts projektēšanas institūts Komunālprojekts (arh. Kopovaja, Dmitrijeva)

Savukārt, ar būvprojektu, ko izstrādājusi arhitekte V.Rinkēviča, ēka vizuāli tiek pilnībā izmainīta, līdz ar to pilnībā zaudējot vēsturisko veidolu.

117.,118.,119.,120.attēls. Dzīvojamās ēkas Krasta ielā 9 pārbūves projekta kopijas, autors – arhitekte Vita Rinkēviča. Datu avots: Ogres novada būvvaldes arhīvs

Pašlaik dzīvojamā māja ir pilnībā pārbūvēta, ēkai saglabājušās vien jumta kores savilces un rombveida bēniņu lodziņi, kā redzams 121.-124.attēlā. Žogs vienotā stilā, saglabājot ar akmeni apstrādātus pamatus un iestrādātus koka žoga fragmentus.

121.,122.,123.,124.attēls. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 9.

125.,126.attēls. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 9.

121.-124.attēlā redzams, ka arhitektūras pieminekļa veidols ir pilnībā mainījies, tāpēc būtu jāizskata iespēja dzīvojamo ēku izslēgt no arhitektūras pieminekļu saraksta. Ēkai paliek vēsturiskā vērtība, ņemot vērā arhīvos un atmiņās saglabājušās vēsturiskās liecības.

1.2.18. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 11 (valsts aizsardzības Nr. 8279)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1924.gadā, atrodas Ogres upes krastā. Ēka celta kā vasarnīca (arhitekts E. Laube). 20. - 30. gados te darbojās sanatorija un atpūtas nams. Pēc Otrā Pasaules kara šeit ilgu laiku atradās Pionieru nams. Pašlaik ēkā atrodas Ogres rajona prokuratūra. Ēka izvietojusies zemesgabala vidū, lielā mērā pateicoties tam, ka reljefa paaugstinājums pats par sevi "diktē" ēkas optimālo atrašanās vietu.

127.,128.,129.,130.attēls. Dzīvojamā ēka Krasta ielā 11.

Zemesgabala konfigurācija vēsturiski mainījiesies, ēka izvietojas uz samērā liela zemesgabala – 0,6581 ha platībā. Ielu tīkls saglabāts, zemesgabals ir dalīts.

Līdzās arhitektūras piemineklim ir Tehniskās apbūves teritorija (T), kur izvietotas garāžas. Zemesgabalā, garāžām ir izvietots metāla lūžņu laukums, kas ir degradējošs faktors ne tikai arhitektūras piemineklim, bet apkārtnējam ainavai kopumā.

131.attēls. Skats uz pareizticīgo baznīcu no Kalna alejas puses.

1.2.19. Dzīvojamā ēka Tirgoņu ielā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8280)

Divstāvu mūra ēka Tirgoņu ielā 1 ir arhitektūras piemineklis, celta 1909. gadā kā dzīvojamā un tirdzniecības ēka. Ēkas īpašnieks, Ogresciema zemnieks, Jānis Kauliņš 1911.gada vasarā izveidoja auglūdēns un limonādes izgatavošanas uzņēmumu. Pie jau esošās preču noliktavas piebūvēja jaunu telpu, kur ūdeni gatavoja ar no Rīgas fabrikas atvesto šķidro oglekļa dioksīdu. Gadu vēlāk, 1912.gada novembrī, Rīgas pilsētas muižu valde apstiprināja skices vienas dzīvojamās ēkas un viena sētnieka dzīvokļa būvēšanai uz gruntsgabala.

Nama pirmajā stāvā Jānis Kauliņš atvēra pārtikas un koloniālpreču tirgotavu, 1911. gadā Boļeslavs Zagžeckis - auglūdēns izgatavošanas iestādi. Kopš divdesmitajiem gadiem Bremšmits te izvietoja apavu darbnīcu, savus pacientus pieņēma arī vecmāte Krīgere. Pēc Otrā pasaules kara māju izmantoja kā administratīvu ēku, te atradās dažādu iestāžu telpas. Šobrīd ēka ir privātīpašums.

Jāņa Kauliņa nams Tirgoņu ielā. 20. gs. sākums.
Ogres Vēstures un mākslas muzejs, OVMN pg 2726

132.attēls. **Ēka Tirgoņu ielā 1, 20.gs. sākums.** Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzejs.

133.,134.attēls. **Bibliotēkas kapitālā remonta projekts, arh. U.Asarītis, 1982.gads.** Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

135.attēls. Skats uz ēku Tirgoņu ielā 1 no tilta puses

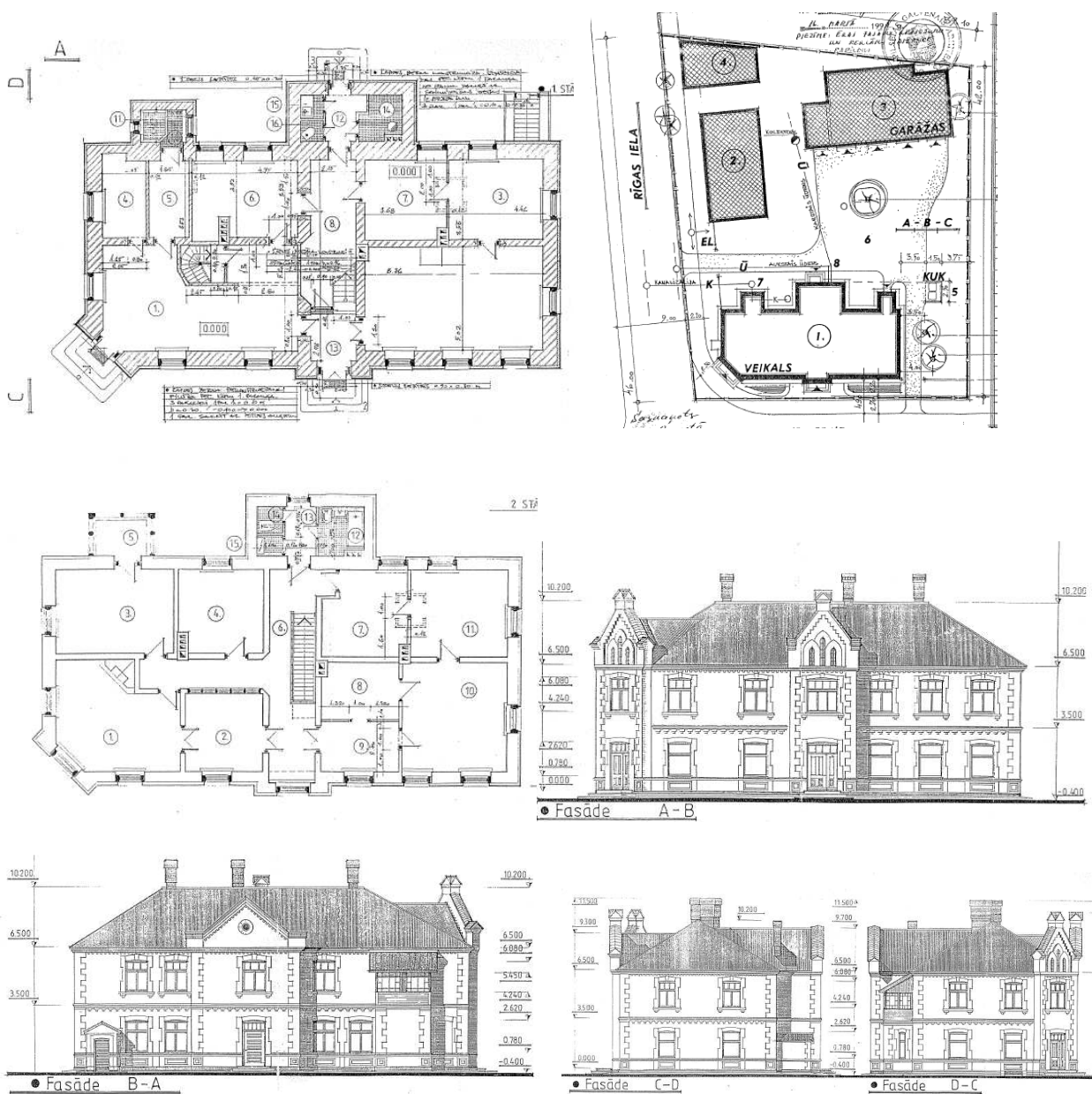

136.,137.,138.attēls. Skats uz ēku Tirgoņu ielā 1

1982.gadā tika izstrādāts “Ogres rajona bibliotēkas kapitālā remonta darba tehniskais projekts” (arh. U.Asarītis). Būvprojekta paskaidrojumu rakstā minēts, ka ēkai ir akmens betona pamati, ķieģeļu sienas, koka siju pārsegumi un divsslīpu koka spāru jumts. Teritorijā vēl atrodas divstāvu dzīvojamā ēka, garāžas un šķūnis. Pagalmā izauguši lieli lapu koki. Reljefs līdzens.

1995.gadā tika izstrādāts "Rekonstrukcijas projekts ēkai Ogrē, Tirgoņu ielā 1 (būvmateriālu veikala ierīkošanai pirmajā stāvā)" (ar. R.Dimsons, M.Dimsone). Projektā ēkas kopējais apjoms, jumta konfigurācija netika mainīts. Logu un durvju ailu izvietojums paliek nemainīts, atskaitot pagalma pusē atrodošās piebūves, kurām tiek izmainītas loga un sētas durvju ailu vietas. Pašas aillas netiek nobīdītas un netiek izmainīta arī augstuma platuma attiecība. Telpai 10. tiek atgriezts sākotnēji projektētais un izbūvētais logs, kas laika gaitā pārbūvēts par durvīm un savukārt telpai 12. projektēta, vēsturiski paredzētās, durvju aillas izbūve. Jaunais logu un ārdurvju izvietojums atbilst sākotnējai (1909) projekta iecerei. Logu (1.st.) tektoniskais dalījums fasādēs A-B, C-D, D—C tiek vienkāršots uz vienu horizontālo dalījumu iepriekšējā līmenī, paredzot nomaināmos logus saglabāt. Šis logu dalījums skīču stadijā saskaņots ar Ogres Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Pētot un analizējot ne pārāk bagāto šīs ēkas vēsturisko materiālu klāstu (fotomateriālus), tā arī neizdevās fiksēt vēsturiski autentiskus durvju zīmējumus, tāpēc durvju zīmējums izstrādāts izejot no ēkas kopējās arhitektoniski-telpiskās koncepcijas.

Fasādēm atjaunojamas bojātās detaļas (stūra rusts, ķieģeļu dzegas, logu dekoratīvās ķieģeļu apmales, zelmeņi, apmetums, notekas (pēc esošajiem paraugiem). Kāpnes atjaunojamas pēc esošo kāpņu parauga.

139.,140.,141.,142.,143.,144.attēls. Rekonstrukcijas projekts, arh. R.Dimsons, M.Dimsone, 1995.gads.

Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

1.2.20. Dzīvojamā ēka Tirgoņu ielā 9 (valsts aizsardzības Nr. 8281)

Ēka Tirgoņu ielā 9, Ogrē būvēta 1910. gadā. Oriģināli tā būvēta kā dzīvojamā ēka. Palīgēka Tirgoņu ielā 9A būvēta vēlākajos gados, par ko liecina tas, ka sākotnējos projektos tā neparādās. Diemžēl arhīva materiāli nesniedz precīzāku informāciju par palīgēkas būvniecības gadu.

Sākotnējais un pazīstamākais Tirgoņu ielas 9 īpašnieks bija Ogres ugunsdzēsības dienesta priekšnieks Aleksandrs Pecholcs ar ģimeni, kura iniciāļi pie ēkas redzami joprojām.

Savas pastāvēšanas laikā līdz pat mūsdienām ēka Tirgoņu ielā 9 pamatā izmantota kā dzīvojamā ēka.

20.gadsimta 20.-30. gados ēkas 1.stāvā bijuši dažādi veikali – pārtikas veikals, delikatešu veikals, vēlāk – vīna tirgotava. Šai laikā ēka joprojām piederēja A. Pecholcam un telpas veikalu īpašniekiem tika nomātas.

145.attēls. **Tirgoņu iela 9**, R.Johansona fotogrāfija Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzeja materiāli

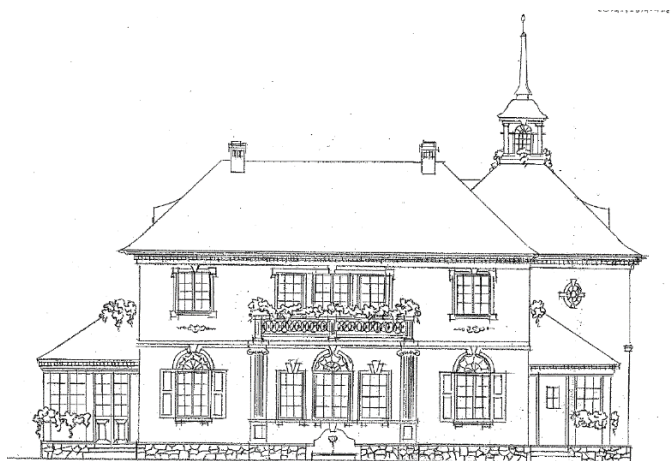
146.,147.attēls. **Tirgoņu iela 9A, 1989.gadā.** Datu avots: Ogres vēstures un mākslas muzeja materiāli

148.attēls. Skats uz ēkām Tirgoņu ielā 9 no Kalna prospekta puses.

1.2.21. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 4 (valsts aizsardzības Nr. 8283)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā. Arhīva fonda "Rīgas – Valmieras zemesgrāmatu nodaļa" dokumenti liecina, ka nekustamais īpašums 1925.gadā 0,53 desetīnu (~0,4851 ha) platībā atdalīts no Ikšķiles muižas. Zemesgabals ir palicis nedalīts kopš tā izveidošanas, iespējams, pateicoties tam, ka no visām pusēm to ietver ielas.

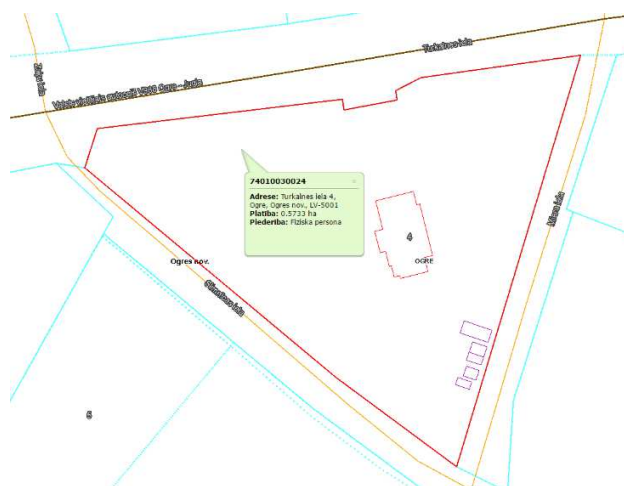
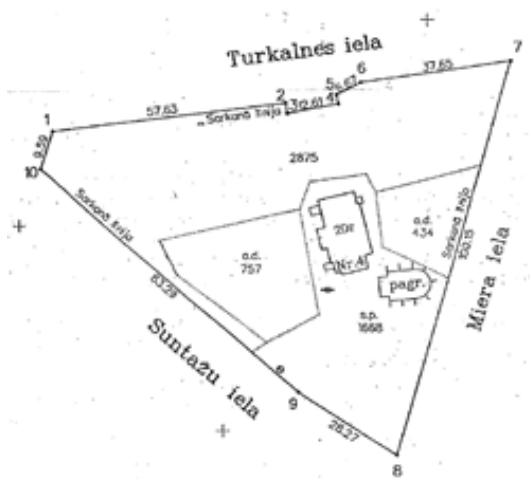

149.,150.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 4. Datu avots: 1930.gada skice un 2017.gada fotofiksāžas

151.,152.,153.,154.,155.attēls. **Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 4.** Datu avots: 2017.gada fotofiksāžas

Arhitektūras piemineklis nav atjaunots, tas ir pārbūvēts. Nav saglabāties tornītis un balkons-terase, kā arī izmainīti daži logi. Veranda, kas atrodas ēkas ziemeļu pusē ir daļēji pārveidota. Ēkā ir mainīti logi, kas neatbilst pieminekļa būtībai – ielikti neverami plastikāta logi bez atbilstoša dalījuma.

156.,157.attēls. **Zemesgabala un būvju izvietojums Turkalnes ielā 4.** Datu avots: zemes robežu plāns un 2017.gada informācija no vietnes www.kadastrs.lv

156.attēlā redzams, ka zemes robežu plānā, kas atjaunots pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, zemesgabalā (0,5733 ha) ir bijis pagrabs, kas nav vairs 2017.gada kadastrā, savukārt ir izbūvētas palīgēkas (šķūniši). Zemesgabals saglabājis savu vēsturisko apjomu no 1903.gada, ielu struktūra nav mainīta.

1.2.22. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 8 (valsts aizsardzības Nr. 8284)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā. Fasāde apmesta, gaišā tonī. Ēkai ir veikti remontdarbi, labojot mājas apmetumu.

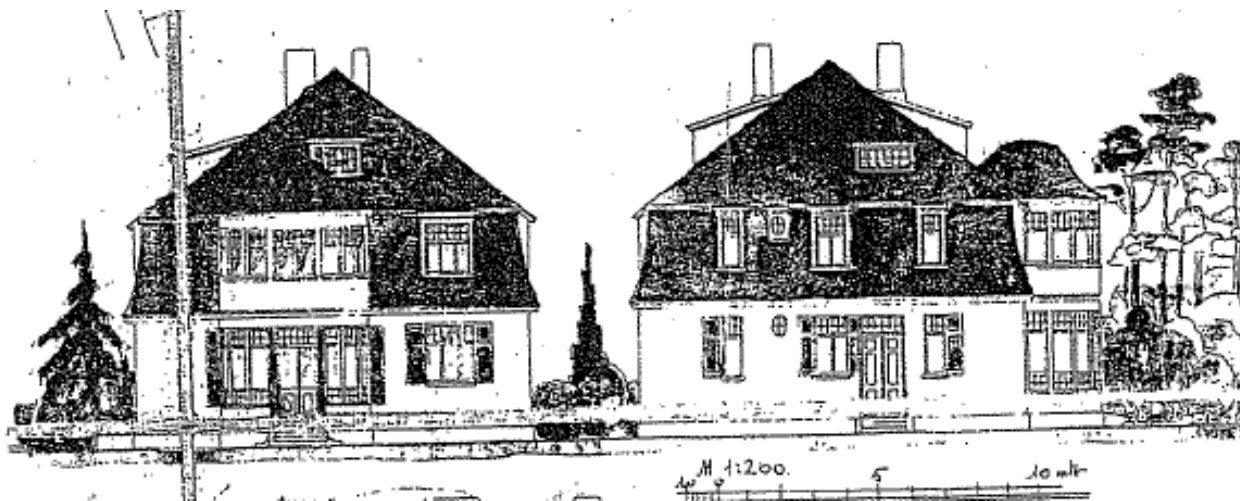

158.,159.attēls. **Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 8.** Datu avots: 2017.gada fotofiksāža

Dzīvojamā ēka un palīgēkas atrodas uz zemesgabala ar kadastra apzīmējumu 74010030072, platība 1,7049 ha. Uz zemesgabala izvietotas divas dzīvojamās ēkas un palīgēkas. Arhitektūras piemineklis ir atvirzīts no sarkanās līnijas, atrodas zemesgabala centra daļā, tiek uzturēts un nav pārveidots. Zemesgabals vēsturiski bijis mazāks, tas apvienots, jo īpašnieks bijis viens.

1.2.23. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10 (valsts aizsardzības Nr. 8285)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā. Dzīvojamā ēka ir atvirzīta no sarkanās līnijas teritorijas vidienē. Mājai ir mansarda tipa jumts ar pusapaļu divstāvu verandu ZR pusē. Dzīvojamā māja 2002.-2008.gadā ir remontēta, veikta jumta apjoma pārbūve, nomainīts jumta segums, veikti fasāžu atjaunošanas un logu nomaiņas darbi, ka arī veikta ēkas iekšējo telpu pārplānošana.

160.attēls. **Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10.** Datu avots: Ogres novada būvvaldes arhīva vēsturiskās skices un pārbūves tehnisko dokumentu kopijas.

161.,162.,163.,164.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10. Datu avots: Ogres novada būvvaldes arhīva vēsturiskās skices un pārbūves tehnisko dokumentu kopijas.

Attēlā redzams, ka 1930.gadā verandai bijusi cita jumta konstrukcija, kas laika gaitā vienkāršota. Pārbūves laikā jumta apjoms palielināts, izbūvējot lielāku mansardstāvu. Pārbūve ir saskaņota ar Valsts Kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju.

Vēsturiskais zemesgabals ir sadalīts, izveidojot zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 74010030288, platība 0,5948 ha, uz kura atrodas arhitektūras piemineklis. Kadastra informācija liecina, ka ir samazinājies palīgēku skaits.

165.,166.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10 un blakus esošais, atdalītais zemesgabals.

167.,168.,169.,170.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 10 un blakus esošais, atdalītais zemesgabals.

165.-170.attēlā redzams, ka ēkas pārbūve veikta kvalitatīvi, ēkas ārējais veidols un logu dalījums saglabāts. Atdalītajā zemesgabalā ir veikta ēku nojaukšana, pašlaik veidojas būvlaukums. Zemesgabals nav saglabājis savu vēsturisko apjomu no 1903.gada, tas ir sadalīts un, atbilstoši Ogres novada teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, izmantots.

1.2.24. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 23 (valsts aizsardzības Nr. 8288)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā. Dzīvojamā ēka ir atvirzīta no sarkanās līnijas teritorijas vidienē. Piekļuve zemesgabalam ir no Vārpas ielas, jo blakus esošais zemesgabals sadalīts, īstenojot izstrādātā detālplānojuma nosacījumus. Māja ir vienkārša būve ar verandām - apaļu DR pusē un pusapaļu izbūvi dienvidu pusē, kam izbūvēta iežogota terase.

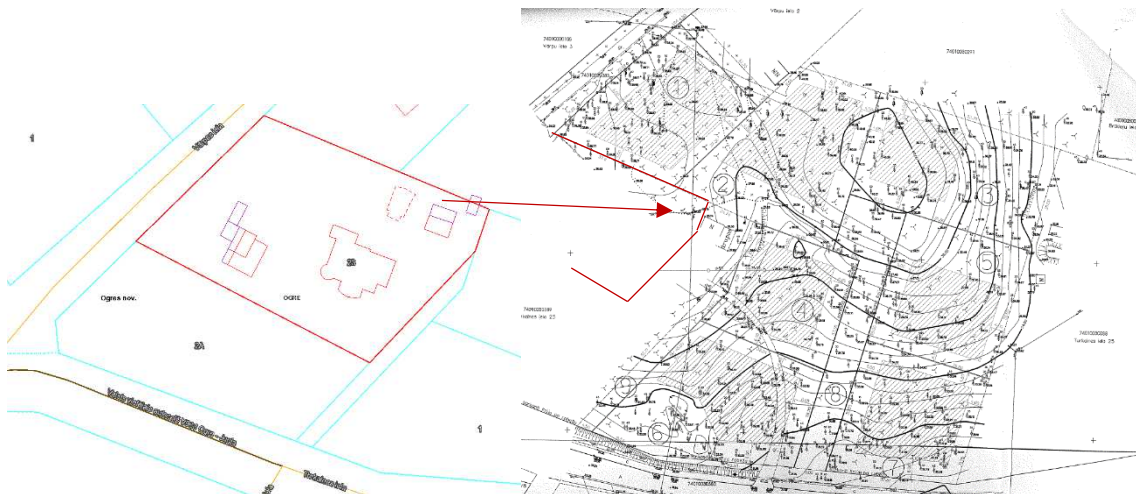
171.,172.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 23.

173.,174.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 23.

Teritoriju ieskauj mežs, kas nav kopts un līdz ar to arhitektūras piemineklis nav nolasāms no Turkalnes ielas puses. Atklātas ir tikai divas fasādes – rietumu un austrumu pusēs – no Vārpas ielas puses un piebraucamā ceļa puses. Žogs, kas izbūvēts apkārt īpašumam, nav estētiski baudāms, jo ir veidots no metāla pinuma, apaudzis ar vītenaugiem un pavirši labots.

Zemesgabalam Turkalnes ielā 23A ir izstrādāts detālplānojums, kas apstiprināts 29.05.2003. ar Ogres novada domes lēmumu Nr.11. Detālplānojumā iztrūkst atzinuma no VKPAI, un jāsecina, ka teritorijas reljefs un mežainums neļauj nolasīt pieminekļa skatus no tāliem punktiem.

175.attēls. Zemesgabals Turkalnes ielā 23; izstrādātā detālplānojuma risinājums. Datu avots: 2017.gada informācija no vietnes www.kadastrs.lv un pašvaldības sniegtā informācija

1.2.25. Dzīvojamā ēka Turkalnes iela 25 (valsts aizsardzības Nr. 8289)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā. Dzīvojamā ēka ir atvirzīta no sarkanās līnijas teritorijas vidienē. Piekļuve zemesgabalam ir no piebraucamā ceļa, jo zemesgabals sadalīts atbilstoši izstrādātam detālplānojumam, kas apstiprināts 03.04.2004. ar Ogres novada domes lēmumu. Detālplānojums saskaņots ar VKPAI. Dzīvojamai ēkai ir divstāvu apjoms, ar trīsstāvīgu taisnstūra apjomu ēkas rietumu galā un pusapaļu verandu ZR pusē. Ēkas fasādei austrumu pusē, kas atrodas pret ieeju zemesgabalā ir nojaukts pusapaļš vienstāva ēkas apjoms ar balkonu, pie mājas nosegts ar skārda loksniem. Teritorijā atrodas būvgruži, kas liecina par remontdarbiem ēkā. Vizuāli apskatot ēku, secināms, ka logi ir sliktā stāvoklī.

176.,177.,178.,179.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 25.

Teritorija apkārt dzīvojamai mājai nav pilnībā nožogota – vietām ir metāla žoga pinums. Jau 04.11.2014. VKPAI ir konstatējusi ēkas sliktu stāvokli un neatbilstošu pieminekļa uzturēšanu. Pašlaik dzīvojamā ēka ir bez īpašnieka, tāpēc būtu jāizskata iespēja dzīvojamo ēku izslēgt no kultūras pieminekļu saraksta.

1.2.26. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 8290)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1913.gadā, atrodas Ogres upes krastā. Dzīvojamā ēka nav pārbūvēta, saglabājušies būvapjomi, logu dalījums, mansarda izbūves, terase un balkoni. Balkoni atjaunojami, jo trūkst norobežojumi – balsti un margas.

180.,181.,182.,183.attēls. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 1

1.2.27. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 2 (valsts aizsardzības Nr. 8291)

Dzīvojamā ēka ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis, celta 1930.gadā, atrodas Ogres upes krastā. Vienstāva dzīvojamā ēka nav pārbūvēta, saglabājušies būvapjomi, logu dalījums, logu slēgi un veranda. Kāpnes mājas galvenajā fasādē atjaunojamas, jo sadrupušas. Žogs ap māju vietām sagāzies, saglabājušies betona žoga balsti.

184.,185.attēls. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 2

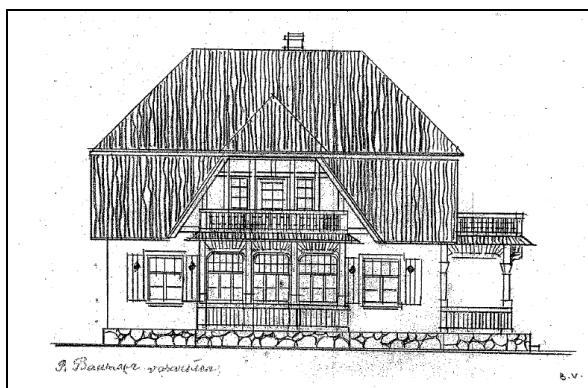
186.,187.attēls. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 2

1.2.28. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 6 (valsts aizsardzības Nr. 8293)

Dzīvojamā ēka Upes prospektā 6 ir celta 1911.gadā uz gruntsgabala, ko tajā pašā 1911.gadā iegādājās Eduards Križanovskis – Rīgas-Orlas dzelzceļa kustības dienesta priekšnieks, kolēģijas sekretārs. Lai arī Pirmajā pasaules karā tā necieta, ēka tika atjaunota 1928.gadā, pēc oriģinālā projekta.

Ēka būvēta koka konstrukcijā ar apmetumu, 1,5 stāvus augsta, ar izbūvētu mansarda stāvu. Tomēr vēlākā laika periodā ēka ir pārbūvēta, jo tai nav saglabājusies oriģinālā veranda un simetriski izvietotā jumta izbūve ar terasi virs verandas, kā ar nav saglabājusies lievenis un ēkas ieejas motīvs ar terasi. Daļa logu ir mainīti, nav saglabājušies vēsturiskie slēgi.

Ēka šobrīd ir grūti uztverama, jo to aizsedz augļu dārzs no Upes prospekta puses un lielu lapu koku rinda no Kalna prospekta puses. Gruntsgabals attēlots Ogres miesta 1920.gada plānā, blakus Kalna prospekta un Upes prospekta T veida krustojumam, kuru noslēdz ēka Upes prospektā 7. Gruntsgabals Upes prospektā 6 savas robežas nav būtiski mainījis, taču uz ziemeļiem no vēsturiskās ēkas 20.gadsimta 80-tajos gados ir uzbūvētas daudzstāvu daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas, kas būtiski ietekmē vēsturiskās ēkas telpisko uztveri.

188.attēls. Ēkas fasādes skice, 1911.gads. Datu avots: Ogres novada pašvaldības būvvaldes arhīvs.

189.attēls. Pansija "Stella", 1927.gads. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>

Līdzīga apjoma un arhitektūras stila ēka - E. Firhufa-Volferca pansija "Stella" (Erholungsheim Oger) līdz mūsdienām nav saglabājusies - tā nojaukta pēc Otrā pasaules kara, iespējams, 1970.gados. Vēstures avotos minēts, ka tās vietā šobrīd atrodas daudzstāvu mājas, taču nav minēta konkrēta adrese.

190.,191.attēls. Skats uz ēku Upes prospektā 6

1.2.29. Dzīvojamā ēka Upes prospektā 7 (valsts aizsardzības Nr. 8294)

Analizējot vēsturiskos kartogrāfiskos materiālus uzskatāmi ir redzams, ka 1902.gada Ogresparka kolonijas plānā (skat. 1.attēlu) teritorija starp Bērzu aleju un dzelzceļu vēl nav sadalīta gruntsgabalos, bet 1920.gada Ogres miesta plānā (skat. 2.attēlu) ir izveidots liels gruntsgabals Kalna prospekta galā pie krustojuma ar Upes prospektu. Tikai 1928.gada pilsētas plānā (skat. 3.attēlu), ir attēloti jaunizveidotie gruntsgabali starp Upes prospektu un dzelzceļu, t.sk. gruntsgabals ar adresi Upes prospektā 7.

Gruntsgabalu (Upes prospektā 7) 1,19 pūrvietu platībā 1913.gadā iegādājās būvtehnīķis Filiberts Baltiņš un 1914.gadā uzbūvēja 1,5 stāvu koka dzīvojamo ēku. Pirmā pasaules kara laikā tā tika nopostīta.

1926.gadā gruntsgabalā tika uzbūvēta vienstāva koka dzīvojamā ēka, bet 1927.gadā pēc arhitekta H.Blakenburga projekta gruntsgabalā Upes prospektā 7 tika uzcelta divstāvu koka ēka ar lielām verandām un dārza trepēm. Mājā tika ierīkoti 8 dzīvokļi. Papildus zemes gabalā atradās arī saimniecības ēkas un malkas šķūņi. Ir zināms, ka visas minētās ēkas un būves gruntsgabalā atradās vismaz līdz 1934.gadam. Līdz mūsdienām ir saglabājusies divstāvu ēka Upes prospektā 7, kas pilsētībūvnieciski ir izvietota tieši uz vēsturiskā Kalna prospekta ass.

192.,193.attēls. Skats uz ēku Upes prospektā 7

194.,195.,196.,197.attēls. Skats uz ēku Upes prospektā 7

1.2.30. Altāris Meža prospektā 1 (valsts aizsardzības Nr. 7254)

Valsts nozīmes mākslas piemineklis – altāris atrodas Ogres Sv. Meinarda Romas katoļu baznīcā, Meža prospektā 1, Ogrē. Altāris izgatavots 1901.gadā pēc arh. V. Bokslafa meta R. Heizermaņa darbnīcā Rīgā. Materiāls-sarkankoks, intarsija, kokgriezums.

Altāris ir dāvinājums Ogres Romas katoļu draudzei jaunuzceltās baznīcas iekārtošanai no Sv. Marijas Magdalēnas baznīcas Rīgā. Akts par altāra nodošanu un pieņemšanu ir sastādīts 1997.gada 16.jūlijā.

198.attēls. Skats uz altāri Ogres Sv. Meinarda Romas katoļu baznīcā, Meža prospektā 1, Ogrē. Fotografijas autors: Normunds Kolby. Datu avots: https://lv.wikipedia.org/wiki/Valsts_aizsargājamie_kultūras_pieminekļi_Ogres_novadā

1.3. Kultūras pieminekļu pieejamība

Projektā ir ietvertas piecas vēsturiskās publiskās ēkas, kas ir brīvi pieejamas sabiedrībai arī šodien – viesnīca “Ausbika” Brīvības ielā 4, pilsētas valdes nams Brīvības ielā 11, pasta ēka Brīvības ielā 38, Ogres luterāņu baznīca Brīvības ielā 51 un Kūrmājā Brīvības ielā 32, kas arī ir šodien publiski pieejama, jo tajā atrodas gan restorāns “Senjorita Kukū”, gan juvelierizstrādājumu veikals. Projektā ietvertas pārsvarā esošās un bijušās dzīvojamās ēkas, kur šodien ir izvietoti dažādi komerciāla rakstura objekti (veikali, kafejnīcas u.c.), padarot šīs ēkas pilnībā vai daļēji sabiedrībai pieejamas. Pārsvarā tās ir ēkas, kas izvietotas uz Brīvības ielas - Brīvības iela 12, Brīvības iela 13, Brīvības iela 18 (pašlaik tiek projektēta/notiek restaurācija/renovācija, nākotnē plānots izvietot Tūrisma informācijas centru), Brīvības iela 20, Brīvības iela 21, Brīvības iela 23, Brīvības iela 25, arī dzīvojamā ēka Krasta ielā 11 (pašlaik atrodas Ogres rajona prokuratūra) un Kalna prospekts 1. Ogres centrā atrodas vairāki pilsētas skvēri – nozīmīga pilsētas publiskās ārtelpas daļa, ko šķērso gājēju ceļi, uzlabojot kultūras pieminekļu pieejamību un uztveres iespējas no publiskās ārtelpas.

Liela daļa šajā projektā ietvertie kultūras pieminekļi ir dzīvojamās ēkas, kuras atrodas privātīpašumā un publiski nav pieejamas. Tai pašā laikā vizuāli lielākā daļa no ēkām ir vizuāli apskatāmas, jo ir izvietotas esošu ielu malās. Kā izņēmumi jāmin dzīvojamās ēkas Turkalnes iela 8, Turkalnes iela 23 un Turkalnes iela 25, kuras vēsturiski ir izvietotas zemes gabalu centrālajā daļā un līdz ar to atrodas salīdzinoši tālu no ielas un ir vizuāli grūti uztveramas no publiskās ārtelpas. Teritoriju Turkalnes ielā 23 ieskauj mežs, kas nav kopts un līdz ar to arhitektūras piemineklis šobrīd vispār nav redzams no Turkalnes ielas puses. Savukārt ēka Upes prospektā 6 ir grūti uztverama, jo to aizsedz augļu dārzs no Upes prospekta puses un lielu lapu koku rinda no Kalna prospekta puses.

Ogres novada tūrisma informācijas centra piedāvājumā ir iekļauts pastaigu maršruts “Brīvības ielas – vēsturiskās ēkas”. Pastaigu maršruts ved pa Brīvības ielu un tajā ir ietverti 14 apskates objekti, no kuriem lielākā daļa ēku ir valsts vai vietējas nozīmes arhitektūras pieminekļi. http://www.latvijascentrs.lv/data/files/Brivibas_LV.pdf

Informācijas centra piedāvājumā ir arī divi tematiskie maršruti – “Skatu vietas Ogrē” un “Vēsturiskais atskats senioriem”, kur kā vieni no apskates objektiem ietverti Ogres vēsturiskā apbūve un skvērs Brīvības ielā. Tā kā visi Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projektā ietvertie kultūras pieminekļi atrodas salīdzinoši tuvu viens otram, tad pastāv iespēja šos maršrutus papildināt arī ar citiem kultūras pieminekļiem vai arī izveidot jaunu piedāvājumu, lai uzlabotu šajā projektā ietverto arhitektūras pieminekļu pieejamību un atpazīstamību. <http://www.latvijascentrs.lv/data/files/marsruts%20senioriem%283%29.pdf>, <http://www.latvijascentrs.lv/data/files/Skatu%20vietas%20ogre%283%29.pdf>

1.4. Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšanas nepieciešamība

“Kultūrvēsturiska ainava veidojusies, mijiedarbojoties dažādiem cilvēku darbības un dabas faktoriem. Tā ilustrē cilvēces attīstību laikā un telpā, ir ieguvusi sabiedrībā atzītu vērtību un ar ainavā esošajām fiziskajām liecībām atspoguļo noteiktas tradīcijas, vēsturiskus notikumus vai to attēlojumu literatūras un mākslas darbā. Daudzveidīgas kultūrainavas veido nozīmīgu Eiropas mantojuma daļu un kalpo kā liecība par pagātnes un tagadnes attiecībām starp cilvēku, dabisko un viņa paša radīto vidi. (Avots: mantojums.lv)

Novērtējot teritorijas pilsētvides kultūrvēsturisko vērtību, pilsētas ainavā tika meklētas arī pilsētas un novada nozīmes kultūras, vēstures, estētiskās, simboliskās, un sociālās vērtības. Lai to varētu noteikt, tika ņemti vērā vēsturiskie apstākļi, kādos ir veidojusies ainava.

Ogres kultūrvēsturisko ainavas attīstības veidošanas galvenie kritēriji ir:

- Dzelzceļa līnijas esamība un kā Ogres pirmsākuma simbols un Ogres aizsākums kā vasarnīcas apbūves teritorijai un 20. gs. sākumā noteiktie ierobežojumi, kas radīja labvēlīgu apstākļu vasarnīcu apbūvei;
- apbūves struktūru un veidu mijiedarbība, piemēram, pirmskara (tradicionālās 2 stāvu vasarnīcas ar plašām verandām un sauļošanās terasēm, ēkas būvētas art deco un vēlāk, 30.-ajos gados arī konstruktīvisma stilā) un pēc kara tipveida daudzstāvu apbūve (zemes arhitektoniskās un būvniecības kvalitātes dzīvojamo apbūve un servisa objekti);
- publiskās un privātās ārtelpas mijiedarbība – starp pirmskara un pēc kara apbūves teritorijām;
- reljefa un zilo struktūru telpas mijiedarbība ar zaļo struktūru;
- Ogres pilsētas iedzīvotāju un pašvaldības pārliecība par Ogres pilsētu kā vienu no Latvijas kūrortpilsētām.

Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļi, ainava ap tiem un Ogres pilsētas iedzīvotāju dzīvesstils un saimnieciskā darbība, ir pamats Ogres pilsētas centra identitātes veidošanai.

Nemot vērā kultūrvēsturiskās ainavas novērtēšanas galvenos kritērijus ir secināms, ka:

- Ogres pilsētas kultūrvēsturiskā ainava ir uzskatāma par unikālu, ar nacionālu un reģionālu nozīmi;
- Aizsardzības pakāpe – tiek aizsargāti gan atsevišķi kultūras pieminekļi, gan apbūves zonas (piemēra, Ogres vasarnīcu koloniju teritorija);
- Funkcionālais statuss – sākotnējā kultūrvēsturiskā ainava kā vasarnīcu teritorijai (funkcionalitāte – rekreācija stelpa) ar lielu uzsvaru uz ūdens klātbūtni (Ogres upes) ir pārtapusi par pastāvīgas dzīves vietas telpu, kas ir koncentrējusies uz tās iekšējo struktūru (funkcionalitāte – dzīves telpa) ;
- Ogres pilsētas centram raksturīgs daļējs autentiskums – ir daļa ēku, kas zaudējušas autentisko ārējo izskatu un izmantotos materiālus un apdari;
- kultūrvēsturiskajai ainavai ir savs stāsts – tas atspoguļo vasarnīcas apbūves teritorijas izveides principus un tā laika iedzīvotāju dzīves stilu. Taču tajā pašā laikā tā nav homogēna – ir izteikts savstarpējs sajaukums starp pēc kara laika plānošanas, dzīves telpas izveides, uztveres un izmantošanas principiem.

Nemot vērā, ka galvenais akcents pilsētas ekonomikā joprojām ir vērsts uz atpūtu un tās nodrošināšanu, kultūrvēsturiskās ainavas saglabāšana ir viens no būtiskākajiem Ogres pilsētas attīstības jautājumiem. Nepieciešams saglabāt Ogres īpašo vietas identitāti un veicināt Ogres pilsētas kā kūrortpilsētas atdzimšanu, aktivizējot tūrisma un atpūtnieku plūsmu uz Ogres pilsētu.

Šobrīd Ogres pilsētas vēsturiskais centrs piedzīvo būtiskas pārmaiņas, kas vizuāli maina pilsētas kopējo ainavu, bet ir vērstas, lai saglabātu Ogres pilsētas kultūrvēsturisko ainavu. Kā lielākie projekti, kas potenciāli ietekmēs Ogres pilsētas kultūrvēsturisko ainavu ir:

- Ogres kultūras centra kāpņu zonas pārbūve;
- Promenādes labiekārtošana Krasta ielā gar Ogres krastu;
- Pontona laipas pār Ogres upi;
- Transporta tuneļa izbūve Kalna prospektā;
- Laivu slipu izbūve Ziedu ielā 4.

Turpmākā attīstība procesā, svarīgi ir:

- Pēc iespējas saglabāt kultūrvēsturiskās ainavas autentiskumu, tajā skaitā, raksturīgo vēsturisko ēku izvietojumu un apjomus, saglabājot un veidojot Ogres pilsētai raksturos pirmskara žogus.
- saglabāt publiskās un privātās telpas mijiedarbību, ne tikai kultūras pieminekļa aizsardzības teritorijas robežās (publiskis priekšdārzs un privāts iekšpagalms), bet arī kontekstā ar blakus vai fonā esošo daudzstāvu dzīvojamo apbūvi un to ainavu telpu;
- saglabāt esošo dabisko apzaļumojumu struktūru. Kā, piemēram, Ogres vasarnīcu kolonijas zonā saglabāt priežu un egļu parkveida stādījumus un mērogu;
- saglabāt kultūras pieminekļiem atbilstošu vidi un stāstu par kūrortpilsētas rekreatīvo nozīmi un ģeogrāfisko novietojumu.

1.5. Jaunu kultūras pieminekļa daļu atklāšanas iespējamība

Nemot vērā, ka visi kultūras pieminekļi, kas tiek apskatīti šajā projektā, atrodas Ogres pilsētas teritorijā, kas ir salīdzinoši urbanizēta vide, kā arī lielākajai daļai ēku, to pastāvēšanas laikā ir veikti pārbūves darbi, pastāv neliela iespēja atklāt šajā teritorijā kādas jaunas kultūras pieminekļu daļas.

Teritorijā tika vērtēta apkārtējā vide, objekti un vērtības. Dažādos vēstures periodos mainījušies zemes lietojuma veidi un izmantošana, kā arī vēsturiskās kultūras tradīcijas. Visi šie aspekti veido pilsētvidi, kopumā nosakot elementu telpisko saistību un proporcijas. Dažādi elementi - ēkas, tilti, skulptūras, pieminekļi, nožogojumi, celiņi, takas, citi objekti veido kultūrvēsturiski un estētiski augstvērtīgu funkcionējošu pilsētas telpu.

Turpmākajā tekstā uzskaitīti vērtīgākie teritorijas objekti, kas pretendē uz pilsētas un novada nozīmes vēsturisko ēku un būvju statusu. Tiek izdalīti sekojoši pilsētas un novada nozīmes vēstures pieminekļi – dzelzceļa stacija, gājēju tilts, dzīvojamās un saimniecības ēkas. Minētajām ēkām un būvēm turpmāk būtu jāveic padziļināta vēsturiskā un arhitektoniskā izpēte, nosakot šo ēku un būvju kultūrvēsturiskās vērtības līmeni, un pamatojoties uz detalizēti veikto izpēti daļu no tām, iespējams, iekļaut arī Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

(1) Dzelzceļa stacija – Ogre.

Stacija Ogre tika ierīkota gandrīz neapdzīvotā vietā līdz ar dzelzceļa līnijas Rīga - Daugavpils (1861) būvniecību. Pirmā stacijas ēka – vienkārša mūra celtnē būvēta 1859.gadā, staciju atklāja 1861.gada 17. septembrī. Savu nosaukumu tā aizguva no Ogres upes. Apdzīvotas vietas nosaukums vēl 1874. gadā bija Dačņoje mesto pri stancii Oger. Stacijas apbūvi veidoja divi peroni, perona nojume, preču noliktava un rampa, ūdenstornis, koka puskarzarna, divi tvaika lokomotīvu uzpildīšanas ūdens sūkņi.

Tomēr jau drīz vien Rīgas pilsētas dāvētā vienkāršu stacijas ēka kļuva par šauru un 1877. gadā tai uzbūvēja otro stāvu. 1891.gadā stacijā ierīkota dāmu istaba. 1892.gadā uzstādīja telegrāfu, kurā darbojās „Simss” sistēmas aparāti. 1925. gadā stacijā tika ierīkots elektriskais apgaismojums. 1933. gadā pie stacijas mūra ēkas tika uzcelta piebūve ar slēgtu koka verandu, kur ekonomie

Natālija Kalekaura ierīkoja bufeti. Pirmajā pasaules karā lieli postījumi stacijai netika nodarīti. 1944. gadā atkāpjoties vācu armija uzspridzināja staciju un tiltu. Staciju atjaunoja 1947.gadā pēc padomju staciju tipveida projekta – tāda pati stacija ir Cēsīs un Siguldā.

Šobrīd uz perona ir saglabājusies 20.gadsimta sākumā celtā nojume, kuras balstus veido 1881.-1883.gadā sagatavotās tērauda dzelzceļa sliedes.

199.attēls. Ogres stacijas ēka un perona nojume, 20.gs. sākums. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>

200., 201.attēls. Ogres stacijas perona nojume

(2) Ogres gājēju tilts

Gājēju tilts pār Ogres upi Ogres pilsētā atrodas lejpus dzelzceļa tiltam. Metāla un dzelzsbetona konstrukcijas gājēju tilts, novietots uz masīviem balstiem, kas mūrēti no kalmiem laukakmeņiem. Trīslaiduma dzelzs tilts ar arkveida krastu balstiem tika uzbūvēts 1907.gadā pēc B. Vodzinska projekta. Līdz mūsdienām saglabājušies vien tilta balsti. Tilta pārseguma daļa attēlā izbūvēta ievērojami šaurāka par balstiem - balsti sākotnēji būvēti lielākam tiltam. Vēsturiskajā pastkartē redzama arī Ogres centra apbūves daļa uz dienvidiem no Tirgoņu ielas, t.sk. ēka Tirgoņu ielā 1.

202. attēls. Ogres gājēju tilts, 20.gs. sākums. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>

203., 204. attēls. Ogres komunikāciju (gājēju) tilts 2017. gadā un tā vēsturiskie balsti

(3) Dzīvojamās un saimniecības ēkas

Ēku Brīvības ielā 16 uzcēla Johans Veinerts 1909. gadā. Pirmajā stāvā ierīkoja koloniālpreču tirgotavu un konditoreju. 1. pasaules kara laikā māja daļēji nodega, pēc kara to atjaunoja. Jaunais īpašnieks I. Pētersons atsāka tirgošanos ar koloniālprecēm, konditoreju, atvēra dzērienu un auglūdens tirgotavu. Mājas īpašnieks mainījās, katrs nedaudz pārbūvēja un paplašināja telpas, tomēr tradicionālā konditoreja ar maizes ceptuvi, kā arī dzērienu un auglūdens tirgotava te atradās līdz pat 2. pasaules karam. Īslaicīgi ēkā izvietojās arī adītava ar galantērijas un adījumu veikalu, drēbnieku darbnīca, grāmatu un rakstāmlietu veikals, frizētava. Blakus tagadējam grāmatu veikalam atrodas noliktavas, bet 20.-30. gados šajā vietā bija maizes ceptuve un saimniecības ēka.

205., 206.attēls. Ēka Brīvības ielā 16, 20.gs. sākums. Datu avots: <http://www.zudusilatvija.lv/objects>,
<http://www.latvijascentrs.lv>

Nams Brīvības ielā 23, kur tagad saimnieko kafejnīca „Niko” un ziedu veikals „Ortija”, tika uzcelts 1927. gadā. Ēkas īpašnieks bija Mārtiņš Pūre. Ēkas augšējā stāvā dzīvoja saimnieks ar ģimeni, bet pirmajā stāvā ierīkoja maiznīcu un konditoreju. Saimniecības ēka zemesgabalā ir būvēta no dolomīta, materiāls ir raksturīgs Ogres ainavai. Saimniecības ēka ir labi saglabājusies.

207.,208. attēls. Saimniecības ēka Brīvības ielā 23.

209., 210.attēls. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 40.

211.,212. attēls. Dzīvojamā ēka Brīvības ielā 50

Dzīvojamās mājas Brīvības ielā 40 un Brīvības ielā 50 ir saglabājušās ar Ogres raksturīgo vizuālo arhitektonisko veidolu un būvapjomu. Ēkas labi iekļaujas ainavā un veido pilsētībūvniecisko struktūru.

Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 2 (atrodas ārpus Ogres vēsturiskajā centra) ir saglabājusi raksturīgos mežaparka apbūves apjomus un vizuālo raksturu – logu rūtījumu un slēģus, kā arī ēkas ieejas mezglu.

213.,214. attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 2

215.,216. attēls. Dzīvojamās ēkas Upes prospektā 4 un Upes prospektā 5

Līdzīgi kā dzīvojamā māja Turkalnes ielā 2, dzīvojamās mājas Upes prospektā 4 un Upes prospektā 5, ir saglabājušās Ogres savrupmāju vizuālo raksturu un būvapjomu – mansarda stāvu, slēģus, logu rūtījumu un verandu.

1.6. Priekšlikumi par vidi degradējošiem objektiem

Vidi degradējoši objekti netika konstatēti lielākajā daļā no projektā apskatītajiem kultūras pieminekļiem, kas liecina par labi sakoptu un „nesabojātu” vidi un telpu ap tiem. Tomēr, veicot teritorijas apsekošanu dabā tika konstatēti atsevišķi vidi degradējoši objekti, kas atrodas kultūras pieminekļu tiešā tuvumā.

1) Līdzās kultūras piemineklim Krasta ielā 11 atrodas “Tehniskās apbūves teritorija”, kur šobrīd ir izvietotas garāžas. Zemesgabalā, garāžām ir izvietots metāla lūžņu laukums, kas ir degradējošs faktors ne tikai kultūras piemineklim, bet apkārtējai ainavai kopumā.

217. attēls. Skats uz pareizticīgo baznīcu no Kalna alejas puses.

2) Žogs, kas izbūvēts apkārt īpašumam Turkalnes ielā 23, nav estētiski baudāms, jo ir veidots no metāla pinuma, apaudzis ar vītenaugiem un nekvalitatīvi pielabots.

218.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 23.

3) Dzīvojamās ēkas Turkalnes ielā 25 teritorijā atrodas būvgruži, kas varētu liecināt par remontdarbiem ēkā. Jau 04.11.2014. Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir konstatējusi ēkas sliktu stāvokli un neatbilstošu pieminekļa uzturēšanu. Pašlaik dzīvojamā ēka ir bez īpašnieka, tāpēc būtu jāizskata iespēja dzīvojamo ēku izslēgt no kultūras pieminekļu saraksta.

219.attēls. Dzīvojamā ēka Turkalnes ielā 25.

4) Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 9 šobrīd atrodas sliktā tehniskā stāvoklī un vizuāli uzskatāma par vidi degradējošu objektu, bet neskatoties uz ēkas sliktu tehnisko stāvokli un veiktajām pārbūvēm, tā nav zaudējusi savu kopējo arhitektonisko pievilcību.

220.attēls. Dzīvojamā ēka Kalna prospektā 9.

5) Starp kultūras pieminekļiem Kalna prospektā 1 un Kalna prospektā 3 atrodas vairākas ēkas un būves, kas izvietotas Kalna prospekta malā un līdz ar to būtiski ietekmē un aizsedz skatu perspektīvas uz abiem kultūras pieminekļiem. Visas šīs ēkas un būves uzskatāmas par vidi degradējošiem objektiem, kas laika gaitā nojaucamas vai pārvietojamas.

221., 222., 223.attēls. Ēkas – kultūras pieminekļi Kalna prospektā un vidi degradējošie objekti

1.7. Teritorijas attīstības prioritātes atbilstoši attīstības programmai un teritorijas plānojumam

Ogres novadam ir spēkā esošs Teritorijas plānojums, kas tika izstrādāts laika posmā no 2010. - 2012. gadam. Ogres novada pašvaldība 2012.gada 21.jūnijā apstiprināja Ogres novada teritorijas plānojumu 2012. – 2024. gadam, pieņemot saistošos noteikumus Nr.16/ 2012 „Ogres novada teritorijas plānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”(Protokols Nr.6, 1§). Plānojumu izstrādāja Ogres novada pašvaldības speciālisti sadarbībā ar SIA „Grupa 93” un konsultantu SIA „Arhitekta Edgara Bērziņa birojs”. Izstrādājot teritorijas plānojumu, visiem kultūras pieminekļiem pilsētas teritorijā tika noteiktas Aizsargjoslu likumā noteiktās aizsargjoslas 100 m platumā ap kultūras pieminekļiem.

Ogres novada attīstības programma 2014. – 2020. gadam izstrādāta saskaņā ar Ogres novada domes 21.01.2010. lēmumu (sēdes protokols Nr. 1; 2.§) un aktualizēta saskaņā ar Ogres novada domes 21.11.2013. lēmumu (sēdes protokols Nr. 18; 6.§) un grozījumiem (sēdes protokols Nr. 12; 2.§). Attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kas nosaka novada attīstības vīziju, izvirza attīstības virzienu un stratēģiskos mērķus, nosaka konkrētus uzdevumus un rīcības mērķu sasniegšanai.

Attīstības programmas izstrādes laikā noteiktas novada ilgtermiņa attīstības prioritātes:

- 1) veselīga un sociāli atbalstīta sabiedrība;
- 2) daudzveidīga un inovatīva ekonomika;
- 3) vidi saudzējoša infrastruktūra;
- 4) konkurētspējīga izglītība un sports;
- 5) kvalitatīva un pieejama kultūrvide;
- 6) atbildīga dabas apsaimniekošana un augsta vides kvalitāte;
- 7) laba teritorijas pārvaldība.

Saskaņā ar Attīstības programmu Ogres pilsētā noteiktas šādas aizsargājamās apbūves teritorijas:

- 1) Ogres parka vasarnīcu kolonijas zona;
- 2) Ogres centra 20. un 30.-to gadu apbūve;
- 3) Jaunogres vasarnīcu apbūve.

Attīstības programmas III daļa ir Rīcības plāns un investīciju plāns 2014.-2017. gadam, kur tiek izvirzīti konkrēti pasākumi un noteikti finanšu līdzekļi attiecīgās ilgtermiņa prioritātes sasniegšanai. Projekta ietvaros tiek apskatīta 5. ilgtermiņa attīstības prioritāte – kvalitatīva un pieejama kultūrvide, kas tiešā veidā attiecas uz kultūras pieminekļiem.

Rīcības plānā 5. ilgtermiņa prioritātes – kvalitatīva un pieejama kultūrvide sasniegšanai tiek izvirzīti šādi uzdevumi:

- 2.1.4. uzdevums. Apzināt kultūras piedāvājumu un kultūrvidi degradējošus vides objektus un veikt pasākumus to sakārtošanai, kas ietver valsts un vietējās nozīmes kultūras pieminekļu apsekošanu un novērtēšanu, kā arī pasākumus kultūrvēsturisko objektu sakārtošanai.
- 3.3.5. uzdevums. Iekļaut kultūrvēsturisko mantojumu tūrisma un kultūras pakalpojumu piedāvājumā, veicinot kultūrvēsturiskā mantojuma popularizēšanu.

Tās pašas ilgtermiņa prioritātes sasniegšanai investīciju plānā izvirzīti sekojoši pasākumi, kas attiecas uz kultūras pieminekļiem:

- 3. projekts/projekta ideja. Ogres radošā kvartāla izveide pilsētas vēsturiskajā centrā un kultūras mantojuma saglabāšana. Projekta īstenošanas rezultātā tiks renovēts vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis Brīvības ielā 18 („Zelta Liepa”), kurā tiks iekārtots tūrisma informācijas centrs un nodrošināta jaunrade un kultūras vērtību saglabāšana. Tiks labiekārtota piegulošā teritorija, kurā iespējams organizēt ielu koncertus, brīvdabas kino izrādes u.tml. kultūras aktivitātes, kā arī amatnieku un “zaļos” tirdziņus. Šobrīd Ogrē notiek vairāk objektu projektēšana t.sk. “Pie zelta liepas”, Brīvības ielā 18/20, kā arī pilsētas skvēra daļas labiekārtošana, lai ēku “Pie zelta liepas” funkcionāli saistītu ar Brīvības ielas gājēju zonu.

2. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) uzturēšanas režīma noteikumi

Lai nodrošinātu kultūras pieminekļu saglabāšanu, Ogres pilsētas vēsturiskajā centrā noteikto kultūras pieminekļu aizsardzības zonās (aizsargjoslās) piemērojami īpaši uzturēšanas režīma noteikumi.

2.1. Vispārīgi noteikumi

2.1.1. Vispārīgos kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumus nosaka likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”, Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumi Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”, kā arī citi normatīvie akti, kas nosaka kultūras pieminekļu aizsardzību.

2.1.2. Būvdarbu dokumentācija (tai skaitā, būvprojekti), teritorijas plānošanas dokumenti (tai skaitā, detālplānojumi un lokālpilānojumi), kā arī zemes ierīcības projekti, kultūras pieminekļa un tā aizsardzības zonas teritorijā saskaņojami ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (turpmāk – Inspekcija) normatīvajos aktos un šajos noteikumos noteiktajā kārtībā un gadījumos.

2.1.3. Ogres pilsētas vēsturiskajā centrā noteikto kultūras pieminekļu aizsardzības zonās esošos nekustamos īpašumus (tai skaitā ēkas (būves)) atļauts izmantot atbilstoši to esošajai izmantošanai un saskaņā ar spēkā esošo “Ogres novada teritorijas plānojumu” un “Lokālpilānojumu Ogres pilsētas aizsargājamās apbūves teritorijām Ogres, Ogres pilsētas centra 20.un 30.gadu apbūves un Ogresparka vasarnīcu kolonijas apbūvei un tai piegulošai teritorijai kā teritorijas plānojuma grozījumi” (turpmāk tekstā – Lokālpilānojums).

2.1.4. Lokālpilānojumā un tā sastāvā izstrādātā „Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsargjoslu (aizsardzības zonu) projekta” ietvaros veikts Ogres pilsētas centra apbūves izvērtējums, nosakot ēku (būvju) apbūves statusu pēc šādām vērtību grupām:

2.1.4.1. Kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas, kas noteiktas kā kultūras pieminekļi – ir arhitektoniski un pilsētbūvnieciski vērtīgas ēkas, kā būtisks pilsētas kultūrvēsturisko vidi veidojošs elements;

2.1.4.2. vēsturiskās ēkas – ēka kas būvēta laika periodā līdz 1960.gadam un kas veido Ogres pilsētas vēsturiskās daļas apbūves raksturu;

2.1.4.3. ēkas bez kultūrvēsturiskas vērtības – palīgēkas vai vēsturiskai apbūvei neraksturīgas ēkas ar nelielu arhitektonisku vērtību vai bez tās.

2.1.5. Apbūves statusa vērtības grupas grafiski attēlotas Lokālpilānojuma projekta grafiskajā daļā. Kultūrvēsturiski vērtīgās vēsturiskās ēkas, kā potenciālie novada nozīmes kultūras pieminekļi, ir ietverti Lokālpilānojuma paskaidrojumu rakstā.

2.1.6. Apbūves statusa noteikšana vai izmaiņas pieļaujamas, pamatojoties uz sertificēta arhitekta veiktu ēkas (būves) vai ēku (būvju) grupas apsekojumu un arhitektoniski - māksliniecisko inventarizāciju (vizuāli izpētot objektu un veicot fotofiksāciju, iegūst informāciju par ēkas (būves) vēsturisko, zinātnisko un māksliniecisko vērtību, esošo un saglabājamo kultūrvēsturiski nozīmīgo detaļu aprakstu un apjomu).

2.1.7. Ēku (būvju) apbūves statusu nosaka ar Ogres novada pašvaldības lēmumu. Ēkas (būves) apbūves statusa noteikšana vai izmaiņas nav uzskatāmas par Ogres novada teritorijas plānojuma grozījumiem.

2.2. Ogres pilsētas vēsturiskā centra teritorijas aizsardzības noteikumi

Lokālpilnojuma izstrādes ietvaros tika pārskatītas arī Ogres novada teritorijas plānojumā noteiktās vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas, to izmantošana un robežas. Lokālpilnojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tās nosakot kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem:

- Ogresparka vasarnīcu kolonijas apbūves zona (TIN41);
- Ogres pilsētas vēsturiskā centra apbūves zona (TIN42).

2.3. Individuālo aizsardzības zonu (aizsargjoslu) uzturēšanas noteikumi

2.3.1. Individuālās aizsardzības zonas (aizsargjoslas) ap Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļiem noteiktas, lai tos aizsargātu, novēršot vai mazinot negatīvu ietekmi uz Kultūras pieminekļu aizsargājamiem elementiem.

2.3.2. Svarīgākie aizsargājami elementi aizsardzības zonā:

2.3.2.1. skatu perspektīvas un raksturīgākie ainaviskie skatu punkti no/uz kultūras pieminekļa, kas nodrošina objekta un kultūrvēsturiskās ainavas vizuālo uztveri;

2.3.2.2. vēsturiski nozīmīgā plānojuma struktūra – zemes gabalu lielums, to vēsturiskās robežas (līdz 1940.gadam), apbūves principu sistēma, celtnu telpiskais izveidojums, masa un raksturs, ēku savstarpējais izvietojums, kas ir turpinājums pilsētbūvniecības pieminekļa plānojuma struktūrai;

2.3.2.3. kultūrvēsturiski vērtīgās un vēsturiskās apbūves ārējais veidols;

2.3.2.4. raksturīgā ainaviskā vide – reljefs, dabīgās un mākslīgās ūdenstilpes, apstādījumu un apzaļumojuma sistēma un raksturs.

2.3.3. Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsargjoslās (aizsardzības zonās) noteikti šādi ierobežojumi:

2.3.3.1. aizliegts veikt būtiskas reljefa izmaiņas (ja tās nav saistīta ar kultūrvēsturiskās ainavas atjaunošanu);

2.3.3.2. aizliegts veidot jaunu rūpnieciska rakstura apbūvi;

2.3.3.3. nav pieļaujama vēsturisku zemes gabalu dalīšana vai apvienošana ar mērķi veidot vēsturiskajai videi neraksturīgu jaunu apbūvi;

2.3.3.4. nav pieļaujama jauna apbūve, kas aizsedz noteiktos ainaviski vērtīgos skatu punktus un vizuāli traucē kultūras pieminekļu uztveri;

2.3.3.5. aizliegts aizsegt skatu uz vēsturiskajām ēkām no ielas/ceļa un citiem raksturīgiem skatu punktiem.

2.3.4. Prasības vēsturiskās apbūves saglabāšanai aizsardzības zonas teritorijā

2.3.4.1. Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās jāveicina vēsturisko ēku saglabāšana, veicot to regulāru uzturēšanu un kopšanu.

2.3.4.2. Kultūrvēsturiski vērtīgās ēkas, kas noteiktas kā kultūras pieminekļi ir saglabājamās. Atjaunojot vai pārbūvējot ēkas, saglabājami to arhitektonisko vērtību veidojošie elementi –

būvapjoms, fasādes apdare, būvgaldniecības izstrādājumi, arhitektūras detaļas. Ēkām saglabājama arī oriģinālā konstruktīvā sistēma un tradicionālie būvmateriāli.

2.3.4.3. Vēsturiskās ēkas ir saglabājamās. Atjaunojot vai pārbūvējot vēsturiskās ēkas, saglabājams ēku mērogs, apjoma proporcijas, apdares materiāli, dekora elementi. Iespēju robežās saglabājama ēku konstruktīvā sistēma un tradicionālie būvmateriāli. Pieļaujamas ēku apjomu izmaiņas, jauni jumta logi un fasāžu pārveidošana, ja tas saistīts ar vides kvalitātes uzlabošanu un ēkas labāk iekļaujas ielas ainavā.

2.3.4.4. Ēkas bez kultūrvēsturiskas vērtības ir pieļaujams pārbūvēt, ja tiek uzlabots ārējais estētiskais veidols. Pieļaujama šo ēku nojaukšana (izņemot, ja ēka ir vecāka par 50 gadiem), bez papildus izpēti. Jauna apbūve šo ēku vietā ir pieļaujama, ņemot vērā šajos noteikumos izvirzītās prasības jaunbūvēm.

2.3.4.5. Pirms restaurācijas, pārbūves vai atjaunošanas projekta izstrādāšanas Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās, jāveic ēkas (būves) vai ēku (būvju) grupas apsekojumu, kas ietver:

- (1) ēkām, kuras celtas līdz 1940.gadam - arhitektoniski - māksliniecisko inventarizāciju ar fotofiksāciju;
- (2) ēkām, kuras celtas pēc 1940.gada - vizuālo apsekošana ar fotofiksāciju;
- (3) sertificēta arhitekta slēdzienu par plānotajām vides un ainavas izmaiņām, un to ietekmi uz Ogres pilsētas centra vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas aizsargājamiem pilsētbūvnieciskajiem elementiem.

2.3.5. Prasības kultūrvēsturiski vērtīgo ēku, kas noteiktas kā kultūras pieminekļi un vēsturiskās apbūves ēku logu un durvju saglabāšanai:

2.3.5.1. Oriģinālie logi, durvis un kāpnes ir restaurējamas, izņemot nelabojami bojātos, ko aizstāj ar analogiem risinājumiem. Aizliegts mainīt logu ailu dalījumu, iebūvēt plastmasas vai metāla konstrukcijas logus. Logu stiklojumam aizliegts izmantot spoguļstiklu.

2.3.5.2. Nomainot durvis ēkas galvenajā, kā arī ielas fasādē, tās izgatavo atbilstoši vēsturisko durvju analogam, kā arī atbilstoši ēkas vai kvartāla arhitektūras stilam pēc dalījuma, formas un detaļām. Atļautais ārdurvju materiāls ēkas galvenajā fasādē ir koks, aizliegtas ir plastikāta un metāla durvis.

2.3.6. Prasības kultūrvēsturiski vērtīgo ēku, kas noteiktas kā kultūras pieminekļi un vēsturiskās apbūves siltināšanai, jumtu iesegumu nomaiņai un jumta izbūvei:

2.3.6.1. Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonas teritorijā aizliegts veikt kultūrvēsturiski vērtīgo ēku no publiskās ārtelpas uztveramo fasāžu siltināšana no ārpuses;

2.3.6.2. Ēkām pieļaujams Ogres pilsētai raksturīgais vēsturiskais jumta segums. Jumta materiāla izvēli pamato ar ēkas vēsturiskās izpēti materiāliem vai nosaka Ogres novada galvenais arhitekts;

2.3.6.3. Vēsturiskajām ēkām pieļaujamas jumta izbūves, saskaņojot to risinājumu ar ēkas arhitektūru, ja tas nepieciešams jumta stāva insolācijai un bēniņu telpu lietderīgai izmantošanai, un ja tas negatīvi neietekmē no publiskās ārtelpas uztveramo fasāžu kompozīciju.

2.3.7. Prasības ēku (būvju) nojaukšanai.

2.3.7.1. Ierosinot ēku vai būvju, kas vecāki par 50 gadiem, nojaukšanu Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās, projekts saskaņojams ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, un tā sastāvā jāietver:

(1) būves uzmērījums;

(2) ēkām, kuras būvētas līdz 1960.gadam - arhitektoniski – māksliniecisko inventarizācija ar saglabāšanas rekomendācijām, ja inventarizācijā fiksēti fasāžu detaļu un interjera apdares elementi;

(3) ēkām, kuras ir būvētas pēc 1960.gada – ēkas fotofiksācija.

2.3.8. Jaunu ēku būvniecība.

Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās ir pieļaujama jaunu ēku būvniecība, respektējot kultūras pieminekļa aizsargājamās pilsētībūvnieciskos elementus un saglabājamās vērtības, kā arī ievērojot šādas prasības:

2.3.8.1. Ja kvartālā pastāv esošā iedibinātā (vēsturiskā) būvlaide, galveno ēku zemes gabalā izvietojot uz tās;

2.3.8.2. Izvietojot galveno ēku zemes gabalā, jāņem vērā konkrētajā ielā raksturīgais celtnu telpiskais izveidojums, masa un raksturs, ēku savstarpējais izvietojums;

2.3.8.3. Jaunā apbūve nedrīkst pārsniegt kvartālā esošās vēsturiskās apbūves vidējo augstumu un aizsegēt ainaviski vērtīgos skatu punktus uz kultūras pieminekļiem. Pieļaujamo apbūves augstumu nosaka, veicot telpisko analīzi no ainaviski vērtīgiem un raksturīgiem skatu punktiem;

2.3.8.4. Iekškvartāla telpā izvietotām jaunbūvē un esošo ēku piebūvē jāparedz tāds augstums, kas minimāli eksponējas publiskajā ārtelpas ainavā un kas neaizsedz ainaviski vērtīgos skatu punktus uz kultūras pieminekļiem.

2.4. Prasības projektu (tai skaitā, būvprojektu) saskaņošanai

2.4.1. Būvprojekti, detālplānojumi, lokālplānojumi un zemes ierīcības projekti, kas paredzēti Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu aizsardzības zonu teritorijās, ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju normatīvajos aktos noteiktā kārtībā saskaņojami šādos gadījumos:

2.4.1.1. ja tiek plānoti būvdarbi, kas skar vēsturiskās apbūves ārējo veidolu;

2.4.1.2. ja tiek izstrādāti teritorijas labiekārtojuma projekti, ja tie ietekmē publiskās ārtelpas ainavu;

2.4.1.3. ja tiek plānota esošo zemes vienību sadale un jaunu zemes vienību izveidošana (tai skaitā, apvienošana), izņemot ja ir spēkā esošs detālplānojums, kur plānotā zemes vienību sadale vai jaunu zemes vienību izveidošana ir paredzēta;

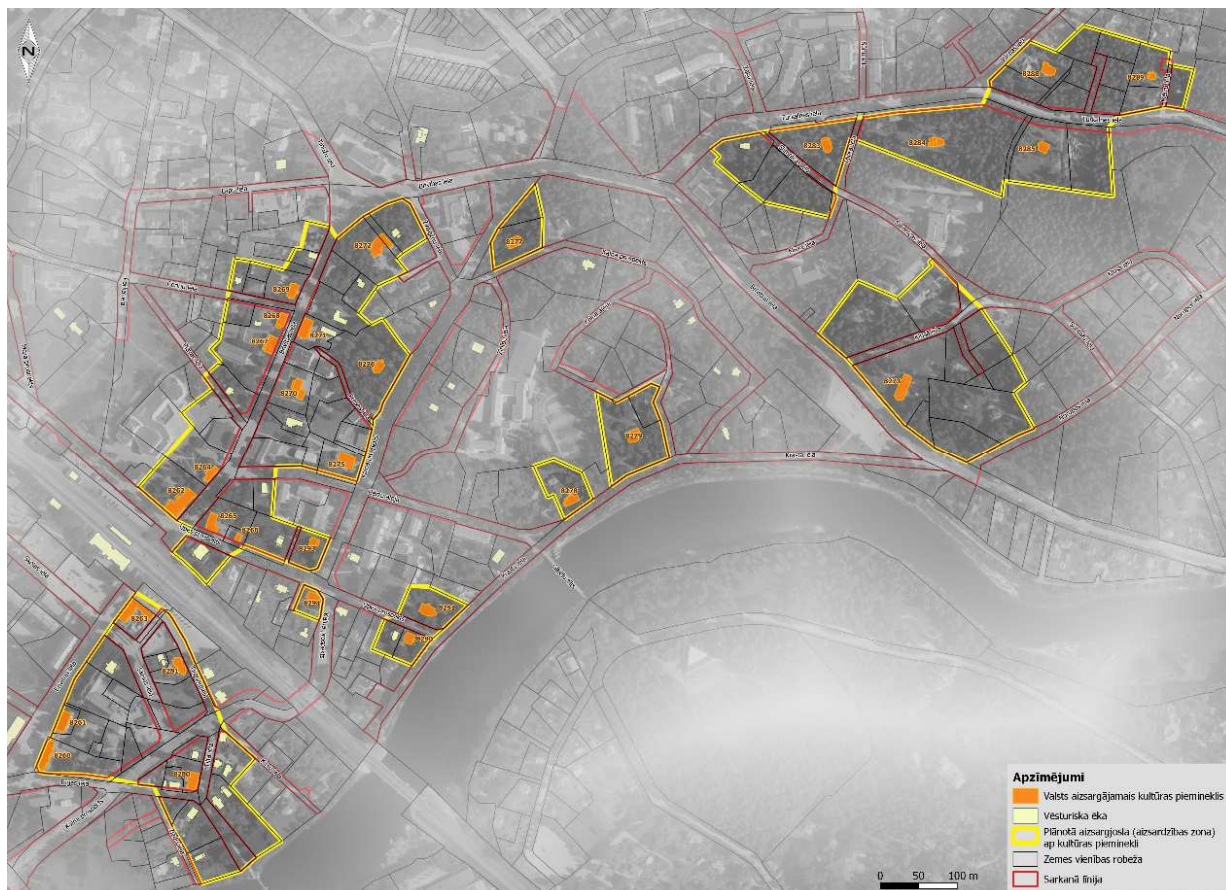
2.4.1.4. ja tiek plānota jaunbūves būvniecība vai esošas ēkas (būves), kas vecākas par 50 gadiem, nojaukšana;

2.4.1.6. ja tiek plānotas darbības, kas būtiski ietekmē vai pārveido esošo pilsētvidi vai ja tiek plānota tādu jaunu objektu būvniecība vai esošo rekonstrukcija, kur plānotais būvapjoms, augstums vai apbūves blīvums pārsniedz raksturīgos rādītājus kvartālā.

3. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti un pamatojums

3.1. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu apraksti

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu projektā iekļauti 30 valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, kuru izvietojums Ogres pilsētas centrā redzams 224. attēlā. Papildus valsts aizsargājamajiem kultūras pieminekļiem un to plānotajām aizsargjoslām attēlā atzīmētas arī vēsturiskās ēkas.

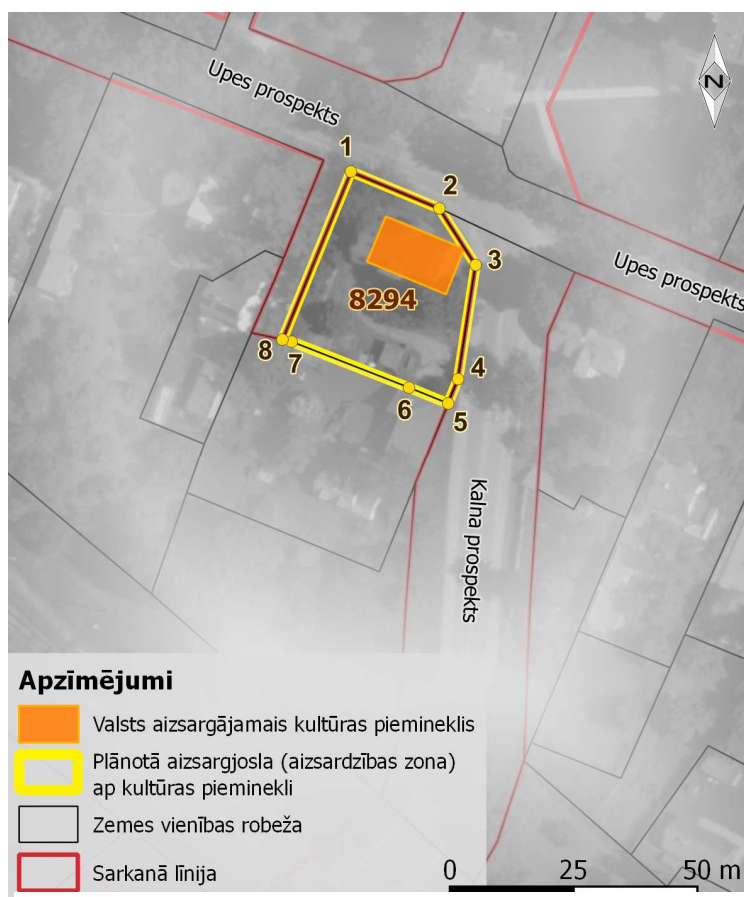
224. attēls. Valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi un to individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) Ogres pilsētas centrā

Nr.8294

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis – dzīvojamā ēka, Upes prospekts 7, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8294)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	296974.32	536999.65
2	296966.90	537017.52
3	296955.46	537024.85
4	296932.41	537021.28
5	296927.50	537019.28
6	296930.70	537011.38
7	296939.98	536987.67
8	296940.39	536985.81

225. attēls. Dzīvojamās ēkas, Upes prospektā 7 plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona)

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030194 ZA robežu, robežas garums 19,4 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030194 ZA robežu, robežas garums 13,6 m
3-4	Pa kadastra Nr. 74010030194 R robežu, robežas garums 23,3 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030194 DA robežu, robežas garums 5,3 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030194 DR robežu, robežas garums 8,5 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030194 DR robežu, robežas garums 25,5 m
7-8	Pa kadastra Nr. 74010030194 DR robežu, robežas garums 1,9 m
8-1	Pa kadastra Nr. 74010030194 ZR robežu, robežas garums 36,7 m

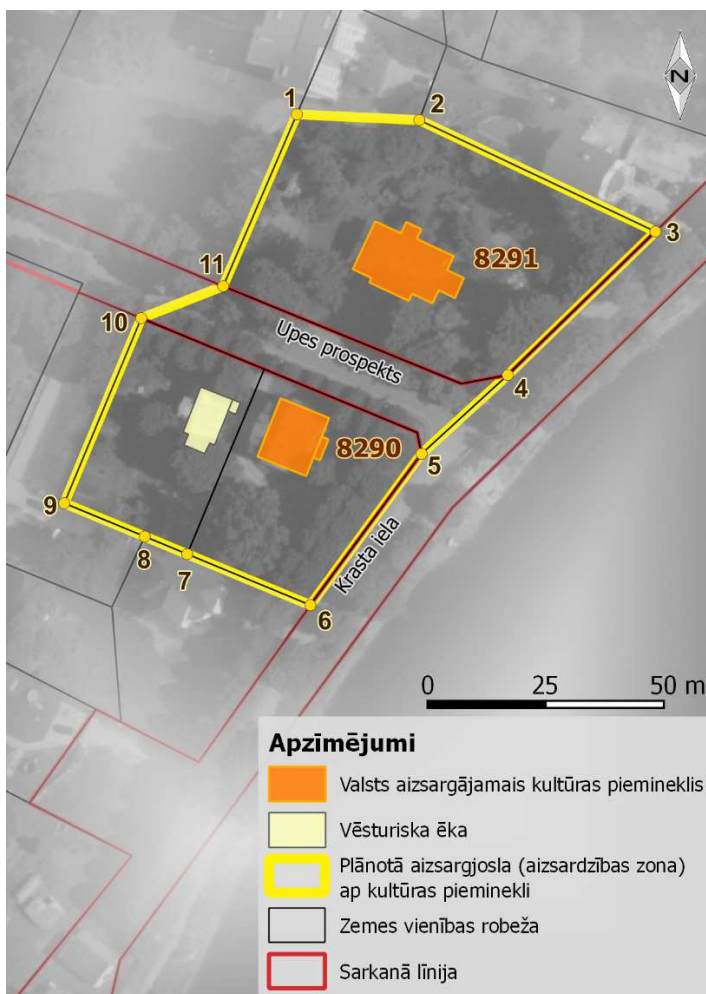
Nr.8290, 8291

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis -

- dzīvojamā ēka Upes prospekts 1, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8290)
- dzīvojamā ēka Upes prospekts 2, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8291)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	296972.54	537137.39
2	296971.32	537163.32
3	296947.66	537213.31
4	296917.21	537182.02
5	296900.50	537163.80
6	296868.40	537140.27
7	296879.23	537114.20
8	296882.97	537105.20
9	296890.03	537088.17
10	296929.28	537104.47
11	296936.07	537121.81

226. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļiem Nr. 8290, 8291

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	No kadastra Nr. 74010030028 ZR robežas pieņemta punkta uz kadastra Nr. 74010030191 R stūri, robežas garums 26,0 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030028 ZA robežu, robežas garums 55,3 m
3-4	Pa kadastra Nr. 74010030028 DA robežu, robežas garums 43,7 m
4-5	No kadastra Nr. 74010030028 DA stūra uz kadastra Nr. 74010030192 A stūri, robežas garums 24,7 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030192 DA robežu, robežas garums 39,8 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030192 DR robežu, robežas garums 28,2 m
7-8	Pa kadastra Nr. 74010030453 DR robežu, robežas garums 9,8 m
8-9	Pa kadastra Nr. 74010030453 DR robežu, robežas garums 18,4 m
9-10	Pa kadastra Nr. 74010030453 ZR robežu, robežas garums 42,5 m
10-11	Robeža šķērso Upes prospektu no kadastra Nr. 74010030453 Z stūra uz kadastra Nr. DR stūri, robežas garums 18,6 m
11-1	Pa kadastra Nr. 74010030028 ZR robežu, robežas garums 39,7 m

Nr. 8283, 8284, 8285, 8288, 8289

227. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļiem Nr. 8283, 8284, 8285, 8288, 8289

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis –

- Dzīvojamā ēka, Turkalnes iela 4, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8283)
- Dzīvojamā ēka, Turkalnes iela 8, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8284)
- Dzīvojamā ēka, Turkalnes iela 10, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8285)
- Dzīvojamā ēka, Turkalnes iela 23, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8288)
- Dzīvojamā ēka, Turkalnes iela 25, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8289)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297543.03	537529.28
2	297554.40	537544.58
3	297563.85	537593.22
4	297566.40	537606.39
5	297582.76	537719.15
6	297584.04	537729.45
7	297590.17	537771.40
8	297600.26	537882.86
9	297623.45	537892.86
10	297631.70	537891.89
11	297651.76	537912.38
12	297683.53	537944.84
13	297669.31	537979.10
14	297695.35	538005.86
15	297703.68	538014.42
16	297696.95	538037.45
17	297681.88	538089.03
18	297679.24	538097.98
19	297670.41	538127.82
20	297652.72	538125.09
21	297651.76	538129.99

22	297646.28	538158.10
23	297593.99	538144.29
24	297597.98	538121.66
25	297596.98	538116.48
26	297586.20	538060.95
27	297571.21	538047.32
28	297515.58	538051.14
29	297480.66	538053.54
30	297488.64	537998.53
31	297498.16	537932.83
32	297500.47	537916.89
33	297501.34	537910.89
34	297480.64	537908.25
35	297553.62	537719.33
36	297556.83	537711.02
37	297494.28	537692.12
38	297484.78	537690.86
39	297478.44	537692.35
40	297453.64	537683.06
41	297461.40	537649.73
42	297473.19	537598.19

43	297498.52	537565.76
44	297525.46	537534.46
45	297532.99	537540.94

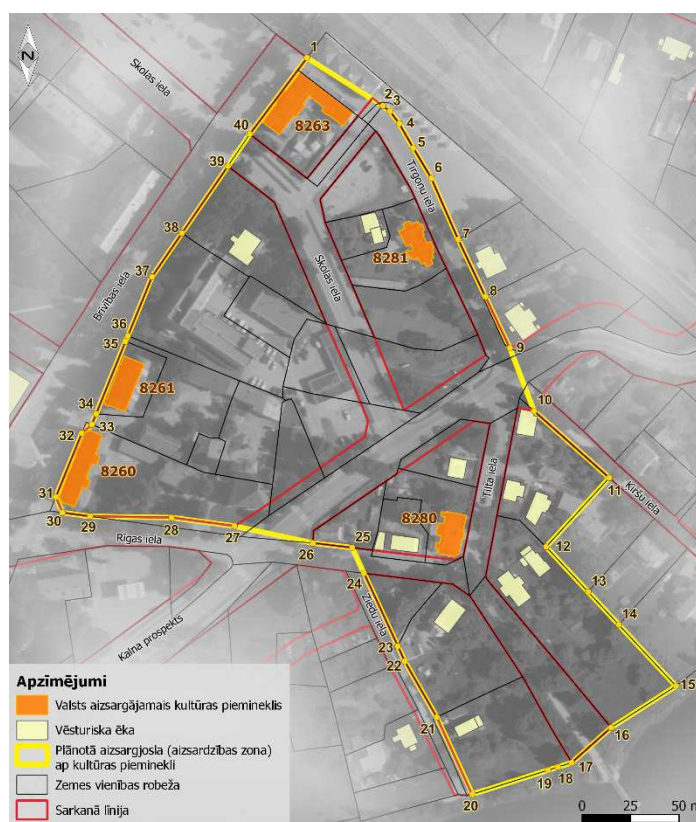
Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030451 ZR robežu, robežas garums 19,1 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030451 ZR robežu līdz Turkalnes ielas un Slimnīcas ielas sarkanās līnijas pagrieziņa punktam, robežas garums 49,6 m
3-4	Robeža šķērso Slimnīcas ielu, no viena sarkano līniju pagrieziņa punkta uz otru, robežu garums 13,4 m
4-5	Pa Turkalnes ielas sarkano līniju, robežas garums 113, 9 m
5-6	Robeža šķērso Miera ielu, no viena sarkano līniju pagrieziņa punkta uz otru, robežas garums 10,4 m
6-7	Pa Turkalnes ielas sarkano līniju, robežas garums 42,4 m
7-8	Pa Turkalnes ielas sarkano līniju, robežas garums 111,9 m
8-9	Robeža šķērso Turkalnes ielu, no Turkalnes ielas sarkano līniju pagrieziņa punkta uz kadastra Nr. 74010030561 DR stūri, robežas garums 25,3 m
9-10	Pa kadastra Nr. 74010030561 R robežu, robežas garums 8,3 m
10-11	Pa kadastra Nr. 74010030561 ZR robežu, robežas garums 28,7 m
11-12	Pa kadastra Nr. 74010030289 ZR robežu, robežas garums 45,4 m
12-13	Pa kadastra Nr. 74010030289 ZA robežu, robežas garums 37,1 m
13-14	Pa kadastra Nr. 74010030573 ZR robežu, robežas garums 37,3 m
14-15	Pa kadastra Nr. 74010030573 ZR robežu, robežas garums 12,0 m
15-16	Pa kadastra Nr. 74010030573 ZA robežu, robežas garums 24,0 m
16-17	Pa kadastra Nr. 74010030574 ZA robežu, robežas garums 53,7 m
17-18	Pa kadastra Nr. 74010030038 ZA robežu, robežas garums 9,3 m
18-19	Pa kadastra Nr. 74010030038 ZA robežu, robežas garums 31,1 m
19-20	Pa kadastra Nr. 74010030038 DA robežu, robežas garums 17,9 m
20-21	No Mētru ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010030618) ZR stūra uz kadastra Nr. 74010030615 ZR stūri, robežas garums 5,0 m
21-22	Pa kadastra Nr. 74010030615 ZA robežu, robežas garums 28,6 m
22-23	Pa kadastra Nr. 74010030615 DA robežu, robežas garums 54,1 m
23-24	Pa kadastra Nr. 74010030615 DR robežu, robežas garums 23, 0 m
24-25	No kadastra Nr. 74010030615 DR stūra uz kadastra Nr. 74010030614 DA stūri , robežas garums 5,3 m
25-26	Pa kadastra Nr. 74010030614 D robežu, robežas garums 56,6 m
26-27	Robeža šķērso Turkalnes ielu no kadastra Nr. 74010030614 DR stūra uz kadastra Nr. 74010030554 ZA stūri, robežas garums 20,3 m
27-28	Pa kadastra Nr. 74010030554 A robežu, robežas garums 55,8,0 m
28-29	Pa kadastra Nr. 74010030554 A robežu, robežas garums 35,0 m
29-30	Pa kadastra Nr. 74010030554 D robežu, robežas garums 55,6 m
30-31	Pa kadastra Nr. 74010030288 D robežu, robežas garums 66,4 m
31-32	Pa kadastra Nr. 74010030288 D robežu, robežas garums 16,1 m
32-33	Robeža šķērso Sveķu ielu, no kadastra Nr. 74010030288 DR stūra, turpinot kadastra Nr. 74010030288 D robežu, uz kadastra Nr. 74010030072 DA robežu, robežas garums 6,1 m
33-34	Pa kadastra Nr. 74010030072 DA robežu, robežas garums 20,9 m
34-35	Pa kadastra Nr. 74010030072 DR robežu līdz Miera ielas sarkano līniju pagrieziņa punktam, robežas garums 202,5 m
35-36	Robeža šķērso Miera ielu, turpinot kadastra Nr. 74010030072 DR robežu līdz

	kadastra Nr. 74010030024 DA robežai, robežas garums 8,9 m
36-37	Pa kadastra Nr. 74010030024 DA robežu, robežas garums 65,3 m
37-38	No kadastra Nr. 74010030024 D stūra uz Slimnīcas un Miera ielas sarkano līniju pagrieziena punktu, robežas garums 9,6 m
38-39	Pa Miera ielas sarkano līniju, robežas garums 6,5 m
39-40	Pa Miera ielas sarkano līniju, robežas garums 26,5 m
40-41	Pa kadastra Nr. 74010030712 DR robežu, robežas garums 34, 2 m
41-42	Pa kadastra Nr. 74010030712 DR robežu, robežas garums 52, 9 m
42-43	Pa kadastra Nr. 74010030713 DR robežu, robežas garums 41, 2 m
43-44	Pa kadastra Nr. 74010030451 DR robežu, robežas garums 41, 3 m
44-45	Pa kadastra Nr. 74010030451 ZR robežu, robežas garums 9,9 m
45-1	Pa kadastra Nr. 74010030451 DR robežu, robežas garums 15,4 m

Nr. 8260, 8261, 8263, 8280, 8281

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis –

- Dzīvojamā ēka, Brīvības iela 2, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8260)
- Viesnīca "Ausbika", Brīvības iela 4, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8261)
- Dzīvojamā ēka - preču tirgotava, Brīvības iela 12, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8263)
- Dzīvojamā ēka, Tirgoņu iela 1, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8280)
- Dzīvojamā ēka, Tirgoņu iela 9, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8281)

228. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļiem Nr. 8260, 8261, 8263, 8280, 8281

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y			
1	296964.14	536780.78	21	296624.18	536847.69
2	296939.42	536819.91	22	296652.96	536831.17
3	296936.59	536823.60	23	296660.88	536827.58
4	296930.26	536828.37	24	296698.42	536810.15
5	296917.68	536835.60	25	296711.62	536804.02
6	296902.04	536844.96	26	296713.97	536783.84
7	296870.49	536858.80	27	296722.76	536743.38
8	296841.05	536872.81	28	296727.11	536710.89
9	296814.57	536885.42	29	296727.74	536668.91
10	296782.14	536897.89	30	296729.65	536654.69
11	296747.64	536936.73	31	296737.78	536651.22
12	296712.03	536904.12	32	296770.64	536664.62
13	296688.82	536925.78	33	296775.13	536669.79
14	296671.87	536941.60	34	296780.61	536671.97
15	296640.26	536971.11	35	296817.98	536687.15
16	296618.87	536937.66	36	296820.81	536688.37
17	296600.80	536917.35	37	296851.30	536700.82
18	296598.52	536910.18	38	296873.78	536716.26
19	296596.92	536905.16	39	296908.33	536739.98
20	296584.49	536866.08	40	296924.88	536751.26

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	No kadastra Nr. 74010010399 ZA stūra uz kadastra Nr. 74010010400 Z stūri, robežas garums 46,3 m
2-3	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 4,7 m
3-4	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 7,9 m
4-5	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 14,5 m
5-6	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 18,2 m
6-7	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 34,5 m
7-8	Pa Tirgoņu ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010010400) ZA robežu, robežas garums 32,6 m
8-9	Pa Tirgoņu ielas sarkano līniju, robežas garums 29,3 m
9-10	Robeža šķērso Kalna prospektu no Tirgoņu un Kalna prospekta sarkano līniju pagrieziņa punkta uz Ķiršu ielas un Kalna prospekta sarkano līniju pagrieziņa punktu, robežas garums 34,8 m
10-11	Pa kadastra Nr. 74010010012 ZA robežu, robežas garums 51,9 m
11-12	Pa kadastra Nr. 74010010012 DA robežu, robežas garums 48,3 m
12-13	Pa kadastra Nr. 74010010136 DR robežu, robežas garums 31,8 m

13-14	Pa kadastra Nr. 74010010166 DR robežu, robežas garums 23,2 m
14-15	Pa kadastra Nr. 74010010371 DR robežu, robežas garums 43,3 m
15-16	Pa kadastra Nr. 74010010330 DA robežu, robežas garums 39,7 m
16-17	Pa Tilta ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr 74010010404) DA robežu, robežas garums 27,2 m
17-18	Pa kadastra Nr. 74010010011 D robežu, robežas garums 7,5 m
18-19	Pa kadastra Nr. 74010010011 D robežu, robežas garums 5,3 m
19-20	Pa kadastra Nr. 74010010011 D robežu līdz Ziedu ielas sarkanās līnijas pagrieziena punktam, robežas garums 41,0 m
20-21	Pa Ziedu ielas sarkano līniju, robežas garums 43,7 m
21-22	Pa kadastra Nr. 74010010326 DR robežu, robežas garums 33,2 m
22-23	Pa kadastra Nr. 74010010326 DR robežu, robežas garums 8,7 m
23-24	Pa kadastra Nr. 74010010327 DR robežu, robežas garums 41,4 m
24-25	Robeža šķērso Rīgas ielu, turpinot kadastra Nr. 74010010327 DR robežu līdz zemes vienības ar kadastra Nr. 74010010331 robežai, robežas garums 14,6 m
25-26	Pa kadastra Nr. 74010010331 D robežu, robežas garums 20,3 m
26-27	Robeža šķērso Kalna prospektu no viena Rīgas ielas un Kalna prospekta sarkano līniju pagrieziena punkta uz otru Rīgas ielas un Kalna prospekta sarkano līniju pagrieziena punktu, robežas garums 41,4 m
27-28	Pa Rīgas ielas sarkano līniju, robežas garums 32,8 m
28-29	Pa Rīgas ielas sarkano līniju, robežas garums 42,0 m
29-30	Pa kadastra Nr. 74010010002 D robežu, robežas garums 14,3 m
30-31	Robeža no Rīgas ielas sarkano līniju pagrieziena punkts uz Brīvības ielas sarkano līniju pagrieziena punktu, robežas garums 8,8 m
31-32	Pa kadastra Nr. 74010010002 ZR robežu, robežas garums 35,5 m
32-33	No Brīvības ielas sarkano līniju pagrieziena punkta (no kadastra Nr. 74010010002 ZR robežas) uz kadastra Nr. 74010010003 ZR stūri, robežas garums 6,9 m
33-34	Pa kadastra Nr. 74010010003 ZR robežu, robežas garums 5,9 m
34-35	Pa kadastra Nr. 74010010013 ZR robežu, robežas garums 40,3 m
35-36	Pa kadastra Nr. 74010010003 ZR robežu, robežas garums 3,1 m
36-37	Pa kadastra Nr. 74010010329 ZR robežu, robežas garums 32,9 m
37-38	Pa kadastra Nr. 74010010329 ZR robežu, robežas garums 27,3 m
38-39	Pa kadastra Nr. 74010010469 ZR robežu, robežas garums 41,9 m
39-40	No kadastra Nr. 74010010469 Z stūra uz kadastra Nr. 74010010052 R stūri, robežas garums 20,0 m
40-1	No kadastra Nr. 74010010052 R stūra uz kadastra Nr. 74010010399 ZA stūri, robežas garums 49,1 m

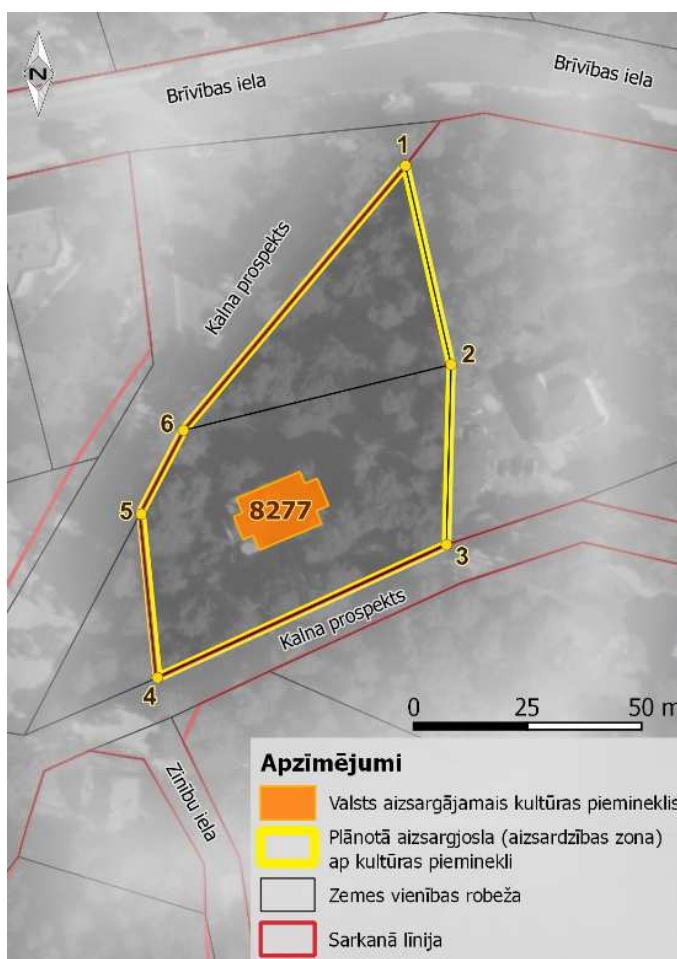
Nr. 8277

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis-

- Dzīvojamā ēka, Kalna prospekts 9, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8277)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297497.42	537300.78
2	297453.67	537310.79
3	297414.03	537309.78
4	297384.80	537246.39
5	297420.78	537242.79
6	297439.21	537252.07

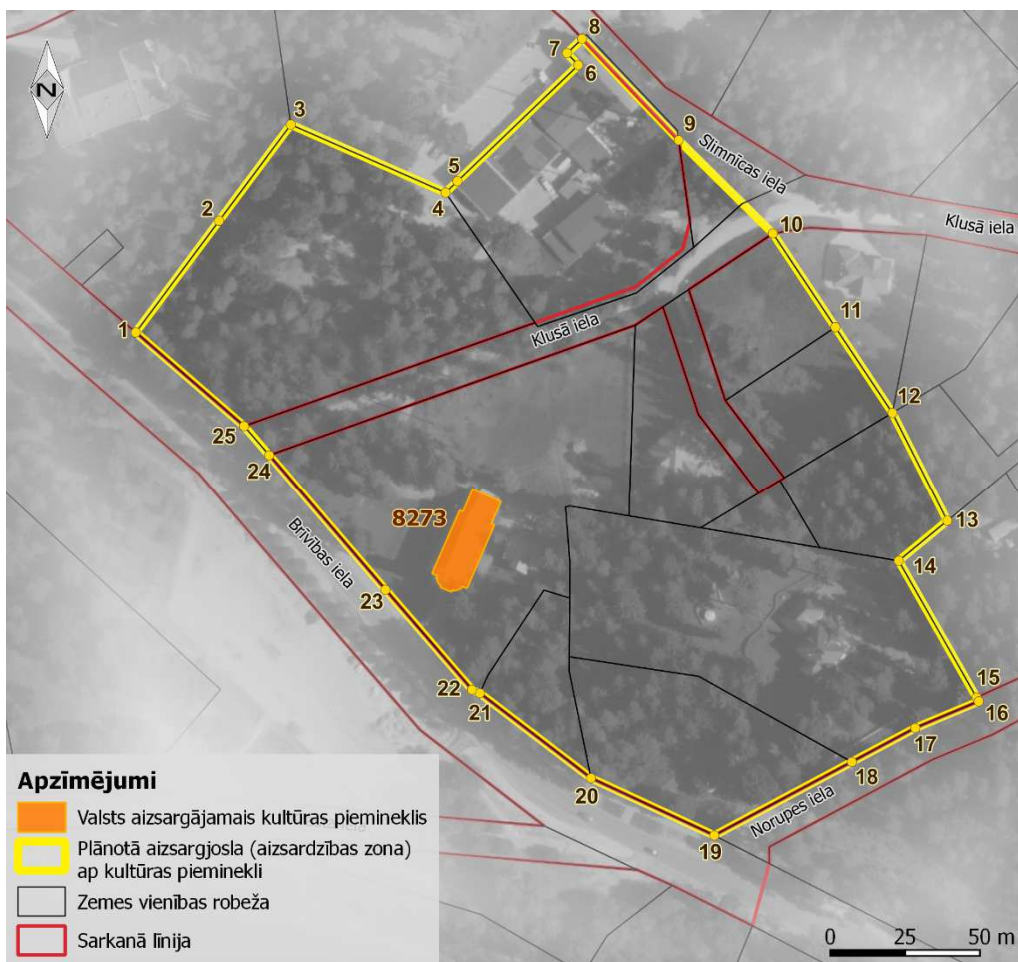

229. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli Nr.8277

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030311 ZA robežu, robežas garums 44,9 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030717 A robežu, robežas garums 39,7 m
3-4	Pa kadastra Nr. 74010030717 D robežu, robežas garums 69,8 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030717 DR robežu, robežas garums 36, 2 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030717 ZR robežu, robežas garums 20,6 m
6-1	Pa kadastra Nr. 74010030311 ZR robežu, robežas garums 75,9 m

Nr. 8273

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis - Ogres luterāņu baznīca, Brīvības iela 51, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8273)

230. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli Nr.8273

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297301.89	537668.84
2	297339.16	537696.70
3	297371.26	537720.69
4	297348.56	537772.45
5	297352.37	537776.41
6	297391.13	537816.82
7	297395.11	537813.03
8	297399.91	537818.08
9	297366.05	537850.39
10	297334.93	537881.91
11	297303.63	537902.78
12	297275.03	537921.86
13	297238.78	537940.22
14	297225.37	537923.97

15	297179.73	537950.00
16	297178.42	537950.74
17	297169.53	537929.50
18	297158.21	537908.29
19	297133.66	537862.31
20	297152.78	537821.07
21	297181.16	537783.89
22	297182.31	537781.26
23	297215.67	537752.35
24	297260.84	537713.46
25	297270.59	537705.07

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030227 ZR robežu, robežas garums 46,53 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030227 ZR robežu, robežas garums 40,1 m
3-4	Pa kadastra Nr. 74010030227 ZA robežu, robežas garums 56,5 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030419 ZR robežu, robežas garums 5,5 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030419 ZR robežu, robežas garums 56,0 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030419 DR robežu, robežas garums 5,5 m
7-8	Pa kadastra Nr. 74010030419 ZR robežu līdz Slimnīcas ielas sarkanās līnijas pagrieziņa punktam, robežas garums 7,0 m
8-9	Pa Slimnīcas ielas sarkano līniju, robežas garums 46,8 m
9-10	Robeža šķērso Kluso ielu, no Slimnīcas ielas sarkano līniju pagrieziņa punkta uz kadastra Nr. 74010030635 Z stūri, robežas garums 44,3 m
10-11	Pa kadastra Nr. 74010030635 ZA robežu, robežas garums 37,6 m
11-12	Pa kadastra Nr. 74010030637 ZA robežu, robežas garums 34,4 m
12-13	Pa kadastra Nr. 74010030665 ZA robežu, robežas garums 40,6 m
13-14	Pa kadastra Nr. 74010030665 DA robežu, robežas garums 21,1m
14-15	Pa kadastra Nr. 74010030060 ZA robežu, robežas garums 52,6 m
15-16	Pa kadastra Nr. 74010030060 ZA robežu, robežas garums 1,5 m
16-17	Pa kadastra Nr. 74010030060 DA robežu, robežas garums 23,0 m
17-18	Pa kadastra Nr. 74010030060 DA robežu, robežas garums 24,1 m
18-19	Pa kadastra Nr. 74010030608 DA robežu, robežas garums 52,1 m
19-20	Pa kadastra Nr. 74010030608 DR robežu, robežas garums 45,5 m
20-21	Pa kadastra Nr. 74010030629 DR robežu, robežas garums 46,8 m
21-22	Pa kadastra Nr. 74010030071 DR robežu, robežas garums 2,9 m
22-23	Pa kadastra Nr. 74010030071 DR robežu, robežas garums 44, 1 m
23-24	Pa kadastra Nr. 74010030071 DR robežu, robežas garums 59,6 m
24-25	Robeža šķērso Kluso ielu, no kadastra Nr. 74010030071 R stūra uz kadastra Nr. 74010030227 DR stūri, robežas garums 12,9 m
25-1	Pa kadastra Nr. 74010030227 DR robežu, robežas garums 47,9 m

Nr. 8262, 8264, 8265, 8266, 8267, 8268, 8269, 8270, 8271, 8272, 8275, 8276, 8293

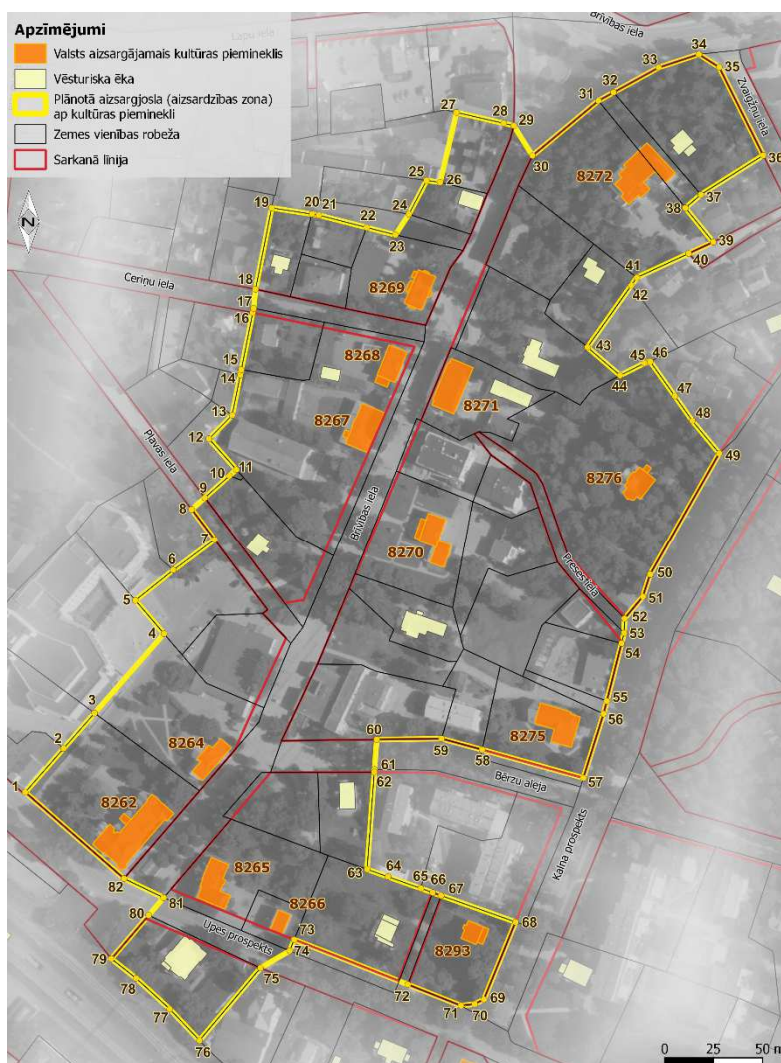
Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis –

- Pilsētas valdes nams, Brīvības iela 11, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8262)
- Dzīvojamā ēka - preču tirgotava, Brīvības iela 13, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8264)
- Dzīvojamā ēka - preču tirgotava, Brīvības iela 18, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8265)
- Nolikta, Brīvības iela 20, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8266)
- Dzīvojamā ēka, Brīvības iela 21, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8267)
- Dzīvojamā ēka, Brīvības iela 23, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8268)
- Dzīvojamā ēka, Brīvības iela 25, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8269)
- Kūrmāja, Brīvības iela

32, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8270)

- Pasts, Brīvības iela 38, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8271)

- Dzīvojamā ēka, Brīvības iela 48, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8272)
- Dzīvojamā ēka - preču tirgotava, Kalna prospekts 1, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8275)
- Dzīvojamā ēka, Kalna prospekts 3, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8276)
- Dzīvojamā ēka, Upes prospekts 6, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8293)

231. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekļiem Nr. 8262, 8264, 8265, 8266, 8267, 8268, 8269, 8270, 8271, 8272, 8275, 8276, 8293

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297101.28	536783.77
2	297123.66	536803.38
3	297141.68	536819.17
4	297182.14	536854.64
5	297199.23	536839.99
6	297214.72	536859.35
7	297230.45	536880.41
8	297245.97	536868.72
9	297251.99	536875.46
10	297263.15	536887.97
11	297266.35	536891.55
12	297282.05	536877.56
13	297294.11	536889.42
14	297314.60	536893.53
15	297317.38	536894.09
16	297346.42	536899.92
17	297348.59	536900.36
18	297358.36	536901.35
19	297399.83	536909.54
20	297396.65	536930.10
21	297396.10	536933.60
22	297389.85	536958.04
23	297386.09	536972.74
24	297396.58	536979.60
25	297413.81	536988.62
26	297412.85	536995.54
27	297448.48	537003.92
28	297442.96	537028.00
29	297441.78	537033.12
30	297426.48	537042.67
31	297454.49	537076.35
32	297458.73	537084.06
33	297471.41	537107.13
34	297478.16	537127.62
35	297471.53	537138.05
36	297426.66	537160.49
37	297406.60	537128.66
38	297399.82	537120.76
39	297382.36	537134.95
40	297376.52	537122.41
41	297364.29	537095.95
42	297360.33	537093.15
43	297328.73	537070.77
44	297314.41	537087.45
45	297320.66	537099.82

46	297321.49	537102.79
47	297303.80	537115.39
48	297291.22	537124.28
49	297274.67	537138.03
50	297212.48	537102.73
51	297201.10	537099.05
52	297189.88	537089.70
53	297182.57	537089.52
54	297177.25	537088.17
55	297147.77	537080.65
56	297141.28	537079.00
57	297108.60	537068.68
58	297122.99	537017.00
59	297128.61	536996.27
60	297128.19	536963.21
61	297112.95	536962.08
62	297111.58	536961.98
63	297062.00	536958.28
64	297058.20	536968.98
65	297052.28	536985.71
66	297050.13	536991.76
67	297048.61	536996.06
68	297035.14	537034.08
69	296995.59	537017.90
70	296993.28	537013.18
71	296992.42	537006.19
72	297003.22	536979.05
73	297026.16	536921.09
74	297020.43	536918.77
75	297011.65	536903.85
76	296974.68	536872.72
77	296990.73	536857.53
78	297006.44	536840.35
79	297016.36	536827.74
80	297038.56	536846.79
81	297047.49	536854.46
82	297057.27	536834.16

Robežu apzīmējumi	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030042 ZR robežu, robežas garums 29,8 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030042 ZR robežu, robežas garums 24,0 m
3-4	No kadastra Nr. 74010030042 Z stūra, turpinot kadastra Nr. 74010030042 ZR robežu, uz kadastra Nr. 74010030459 DR robežu, robežas garums 53,8 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030459 DR robežu, robežas garums 22,5 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030459 ZR robežu, robežas garums 24,8 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030459 ZR robežu, robežas garums 26,3 m
7-8	Pa Pļavas ielas nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010030394) DR robežu līdz kadastra Nr. 74010030035 ZR robežas pagarinājumam, robežas garums 19,4 m
8-9	Robeža šķērso Pļavas ielu kā kadastra Nr. 74010030035 ZR robežas pagarinājumam, robežas garums 9,0 m
9-10	Pa kadastra Nr. 74010030035 ZR robežu, robežas garums 16,8 m
10-11	No kadastra Nr. 74010030035 ZR stūra, turpinot kadastra Nr. 74010030035 ZR robežu, līdz kadastra Nr. 74010030017 DR robežai, robežas garums 4,8 m
11-12	Pa kadastra Nr. 74010030017 DR robežu, robežas garums 21, 0 m
12-13	Pa kadastra Nr. 74010030017 ZR robežu, robežas garums 16,9 m
13-14	Pa kadastra Nr. 74010030017 ZR robežu, robežas garums 20,9 m
14-15	Pa kadastra Nr. 74010030017 ZR robežu, robežas garums 2, 8 m
15-16	Pa kadastra Nr. 74010030021 ZR robežu, robežas garums 29,6 m
16-17	Pa kadastra Nr. 74010030021 ZR robežu, robežas garums 2,2 m
17-18	Robeža šķērso Ceriņu ielu, no kadastra Nr. 74010030021 ZR stūra uz kadastra Nr. 74010030172 DR stūri, robežas garums 9,8 m
18-19	Pa kadastra Nr. 74010030172 R robežu, robežas garums 42,3 m
19-20	Pa kadastra Nr. 74010030172 Z robežu, robežas garums 20, 8 m
20-21	Pa kadastra Nr. 74010030553 Z robežu, robežas garums 3, 6 m
21-22	Pa kadastra Nr. 74010030553 Z robežu, robežas garums 25,2 m
22-23	Pa kadastra Nr. 74010030171 Z robežu, robežas garums 15,2 m
23-24	No kadastra Nr. 74010030171 Z robežas punkta uz kadastra Nr. 74010030086 DR stūri, robežas garums 12,5 m
24-25	Pa kadastra Nr. 74010030086 ZR robežu, robežas garums 19,5 m
25-26	Pa kadastra Nr. 74010030086 Z robežu, robežas garums 7,0 m
26-27	No kadastra Nr. 74010030086 Z robežas punkta uz kadastra Nr. 74010030169 Z robežu gar ēku Brīvības ielā 31, robežas garums 36,6 m
27-28	Pa kadastra Nr. 74010030169 Z robežu, robežas garums 24,7 m
28-29	Pa kadastra Nr. 74010030169 Z robežu, robežas garums 5,3 m
29-30	Robeža šķērso Brīvības ielu, no kadastra Nr. 74010030169 ZA stūra uz kadastra Nr. 74010030007 ZR stūri, robežas garums 18, 0 m
30-31	Pa kadastra Nr. 74010030007 ZR robežu, robežas garums 43,8 m
31-32	Pa kadastra Nr. 74010030435 ZR robežu, robežas garums 8,8 m
32-33	Pa kadastra Nr. 74010030034 ZR robežu, robežas garums 26,3 m
33-34	Pa kadastra Nr. 74010030034 ZR robežu, robežas garums 21,6 m
34-35	Pa kadastra Nr. 74010030034 ZA robežu, robežas garums 12,4 m
35-36	Pa kadastra Nr. 74010030034 ZA robežu, robežas garums 50,2 m
36-37	Pa kadastra Nr. 74010030034 DA robežu, robežas garums 37,6 m
37-38	Pa kadastra Nr. 74010030435 DA robežu, robežas garums 10,4 m
38-39	Pa kadastra Nr. 74010030007 ZA robežu, robežas garums 22,5 m

39-40	Pa kadastra Nr. 74010030007 DA robežu, robežas garums 13,8 m
40-41	Pa kadastra Nr. 74010030007 DA robežu, robežas garums 29,2 m
41-42	Pa kadastra Nr. 74010030104 DA robežu, robežas garums 4,8 m
42-43	Pa kadastra Nr. 74010030104 DA robežu, robežas garums 38,7 m
43-44	Pa kadastra Nr. 74010030118 ZA robežu, robežas garums 22, 0 m
44-45	Pa kadastra Nr. 74010030175 ZR robežu, robežas garums 13,9 m
45-46	Pa kadastra Nr. 74010030175 ZR robežu, robežas garums 3,1 m
46-47	Pa kadastra Nr. 74010030175 ZA robežu, robežas garums 21,7 m
47-48	Pa kadastra Nr. 74010030175 ZA robežu, robežas garums 15,4 m
48-49	Pa kadastra Nr. 74010030175 ZA robežu, robežas garums 21,5 m
49-50	Pa kadastra Nr. 74010030175 DA robežu, robežas garums 71,5 m
50-51	Pa kadastra Nr. 74010030175 DA robežu, robežas garums 12,0 m
51-52	Pa kadastra Nr. 74010030175 DA robežu, robežas garums 14,6 m
52-53	Robeža šķērso Preses ielu no kadastra Nr. 74010030175 D stūra uz kadastra Nr. 74010030675 A stūri, robežas garums 7,3 m
53-54	Pa kadastra Nr. 74010030675 DA robežu, robežas garums 5,5 m
54-55	Pa kadastra Nr. 74010030674 DA robežu, robežas garums 30, 4 m
55-56	Pa kadastra Nr. 74010030040 DA robežu, robežas garums 6,7 m
56-57	Pa kadastra Nr. 74010030032 DA robežu līdz Bērzu alejas sarkanās līnijas pagrieziņa punktam, robežas garums 34,3 m
57-58	Pa Bērzu alejas sarkano līniju, robežas garums 53,7 m
58-59	Pa kadastra Nr. 74010030447 DR robežu, robežas garums 21, 5 m
59-60	Pa kadastra Nr. 74010030008 D robežu, robežas garums 33, 1 m
60-61	Robeža šķērso Bērzu aleju no kadastra Nr. 74010030008 D robežas uz kadastra Nr. 74010030057 ZR stūri, robežas garums 15,3 m
61-62	No kadastra Nr. 74010030057 ZR stūra uz kadastra Nr. 74010030107 ZA stūri, robežas garums 1,4 m
62-63	Pa kadastra Nr. 74010030107 A robežu, robežas garums 49,7 m
63-64	Pa kadastra Nr. 74010030187 ZA robežu, robežas garums 11,4 m
64-65	Pa kadastra Nr. 74010030187 ZA robežu, robežas garums 17, 8 m
65-66	Pa kadastra Nr. 74010030187 ZA robežu, robežas garums 6,4 m
66-67	Pa Upes prospekta nodalījuma joslas (kadastra Nr. 74010030363) ZA robežu, robežas garums 4,6 m
67-68	Pa kadastra Nr. 74010030189 ZA robežu, robežas garums 40,3 m
68-69	Pa kadastra Nr. 74010030189 DA robežu, robežas garums 42, 7 m
69-70	Pa kadastra Nr. 74010030189 DA robežu, robežas garums 5,3 m
70-71	Pa kadastra Nr. 74010030189 D robežu, robežas garums 7,0 m
71-72	Pa kadastra Nr. 74010030189 DR robežu, robežas garums 29,2 m
72-73	Robeža šķērso Upes prospektu no kadastra Nr. 74010030189 DR stūra, turpinoties pa Upes prospekta sarkano līniju, robežas garums 62,3 m
73-74	Pa kadastra Nr. 74010030002 DA robežu, robežas garums 6,2 m
74-75	Robeža šķērso Upes prospektu no kadastra Nr. 74010030002 DA stūra uz kadastra Nr. 74010030010 ZA stūri, robežas garums 17,3 m
75-76	Pa kadastra Nr. 74010030010 DA robežu, robežas garums 48,3 m
76-77	Pa kadastra Nr. 74010030010 DR robežu, robežas garums 22,1 m
77-78	Pa kadastra Nr. 74010030010 DR robežu, robežas garums 23,3 m
78-79	Pa kadastra Nr. 74010030010 DR robežu, robežas garums 16, 0 m
79-80	Pa kadastra Nr. 74010030010 ZR robežu, robežas garums 29, 3 m

80-81	Robeža šķērso Upes prospektu no kadastra Nr. 74010030010 ZR stūra uz kadastra Nr. 74010030003 DR stūri, robežas garums 11,8 m
81-82	Pa Brīvības ielas nodaļējuma joslas (kadastra Nr. 74010030376) DR robežu, robežas garums 22, 5 m
82-1	Pa kadastra Nr. 74010030042 DR robežu, robežas garums 66,9 m

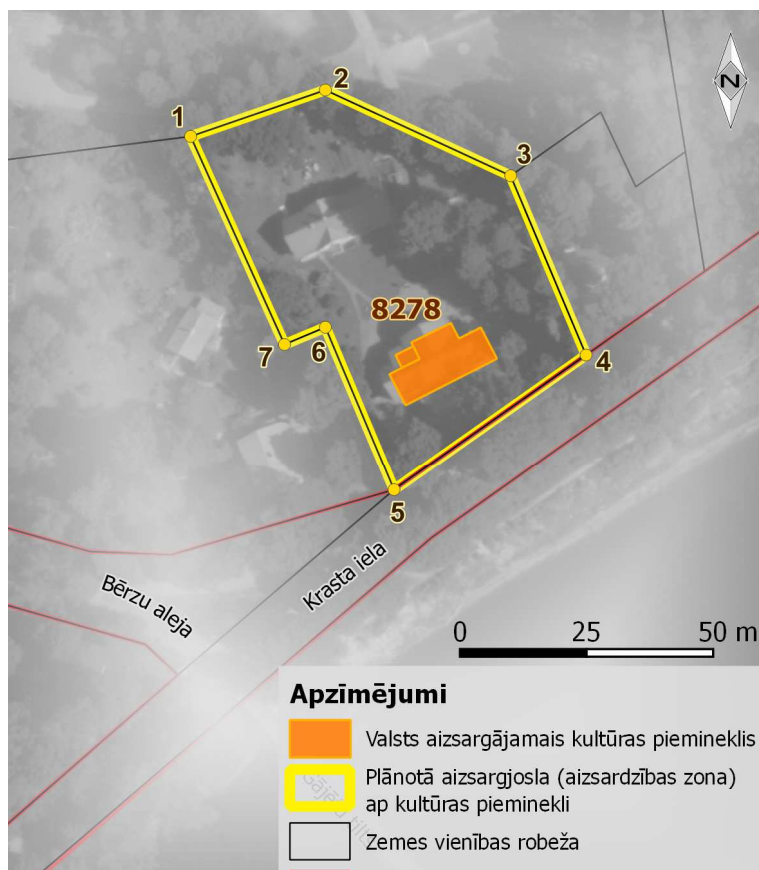
Nr. 8278

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis –

- Dzīvojamā ēka, Krasta iela 9, Ogre (valsts aizsardzības Nr.8278)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297128.60	537298.28
2	297137.76	537324.89
3	297120.83	537361.47
4	297085.41	537376.36
5	297058.66	537338.44
6	297090.89	537324.89
7	297087.49	537316.81

232. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli Nr.8278

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030097 ZR robežu, robežas garums 28,1 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030097 ZA robežu, robežas garums 40,3 m
3-4	Pa kadastra Nr. 74010030097 ZA robežu, robežas garums 38,4 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030097 DA robežu, robežas garums 46,4 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030097 DR robežu, robežas garums 35,0 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030097 DA robežu, robežas garums 8,8 m
7-1	Pa kadastra Nr. 74010030097 DR robežu, robežas garums 45, 1 m

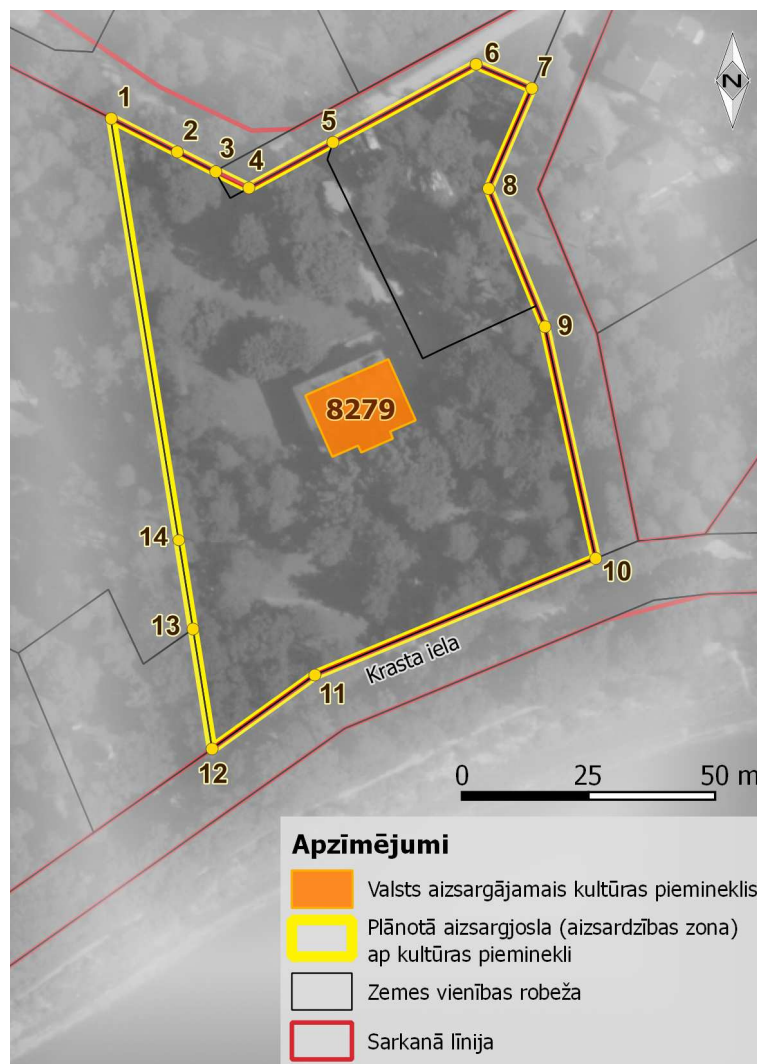
Nr. 8279

Vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis –

- Dzīvojamā ēka, Krasta iela 11, Ogre (valsts aizsardzības Nr. 8279)

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) robežpunktu koordinātes:

	X	Y
1	297226.74	537379.83
2	297220.13	537392.87
3	297216.22	537400.46
4	297213.00	537407.01
5	297222.05	537423.60
6	297237.45	537451.86
7	297232.71	537462.88
8	297212.86	537454.34
9	297185.54	537465.46
10	297139.48	537475.49
11	297116.50	537420.03
12	297101.92	537399.73
13	297125.58	537395.96
14	297143.19	537393.15

233. attēls. Plānotā aizsargjosla (aizsardzības zona) ap kultūras pieminekli Nr.8279

Robežas apzīmējums	Apraksts
1-2	Pa kadastra Nr. 74010030129 Z robežu, robežas garums 14,6 m
2-3	Pa kadastra Nr. 74010030129 Z robežu, robežas garums 8, 5m
3-4	No kadastra Nr. 74010030129 ZA stūra uz kadastra 74010030129 ZR robežu, pa Kalna alejas sarkano līniju, robežas garums 7,3 m
4-5	Pa kadastra Nr. 74010030129 ZR robežu, robežas garums 18, 9 m
5-6	Pa kadastra Nr. 74010030551 ZR robežu, robežas garums 32,2 m
6-7	Pa kadastra Nr. 74010030551 ZA robežu, robežas garums 12, 0 m
7-8	Pa kadastra Nr. 74010030551 ZA robežu, robežas garums 21,6 m
8-9	No kadastra Nr. 74010030551 ZA robežas uz kadastra Nr. 74010030129 A robežu, robežas garums 29,5 m
9-10	Pa kadastra Nr. 74010030129 A robežu, robežas garums 47,1 m
10-11	Pa kadastra Nr. 74010030129 DA robežu, robežas garums 60, 0 m
11-12	Pa kadastra Nr. 74010030129 DA robežu, robežas garums 25, 0 m

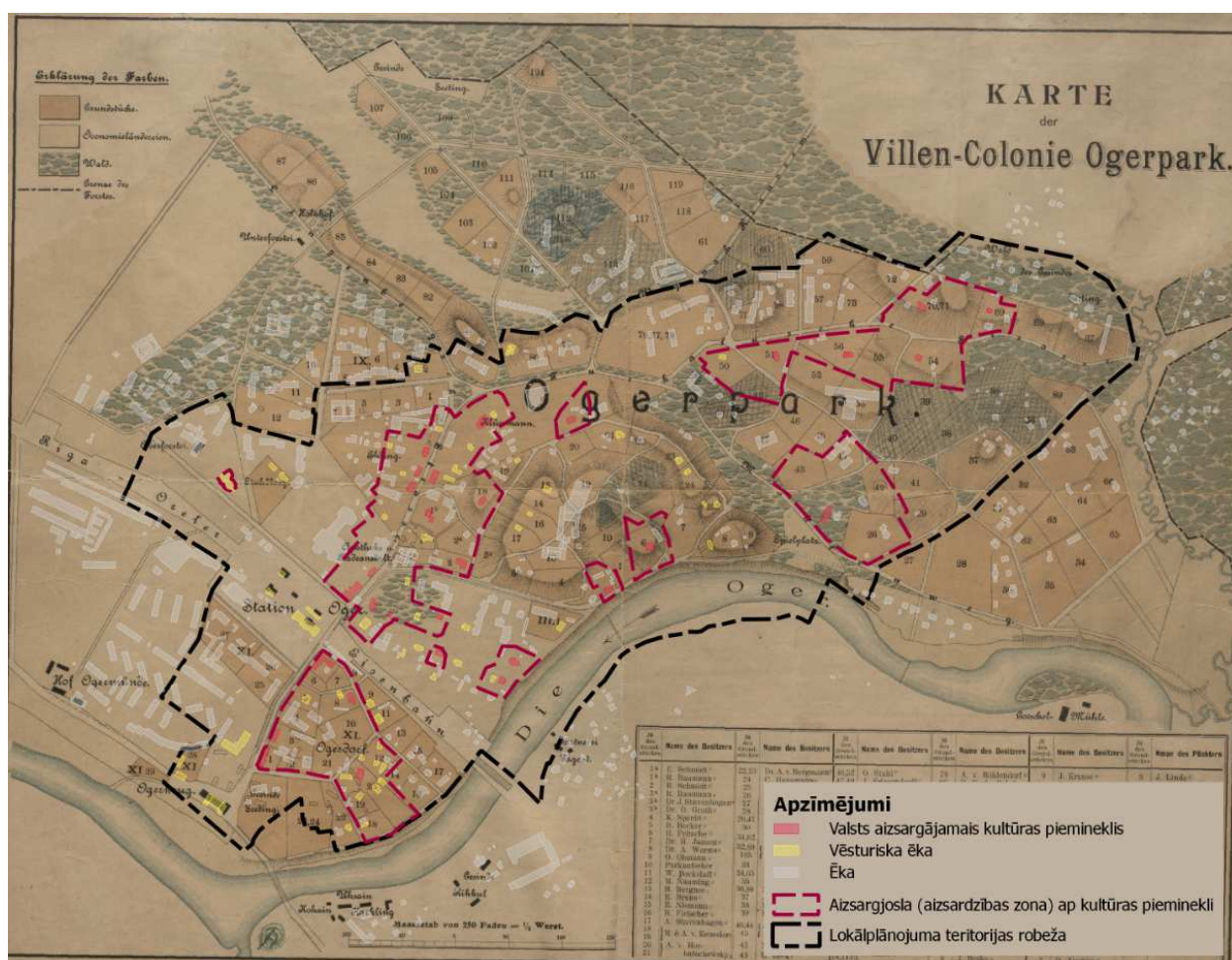
12-13	Pa kadastra Nr. 74010030129 R robežu, robežas garums 24, 0 m
13-14	Pa kadastra Nr. 74010030129 R robežu, robežas garums 17, 8 m
14-1	Pa kadastra Nr. 74010030129 R robežu, robežas garums 84, 6 m

3.2. Individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) robežu pamatojums

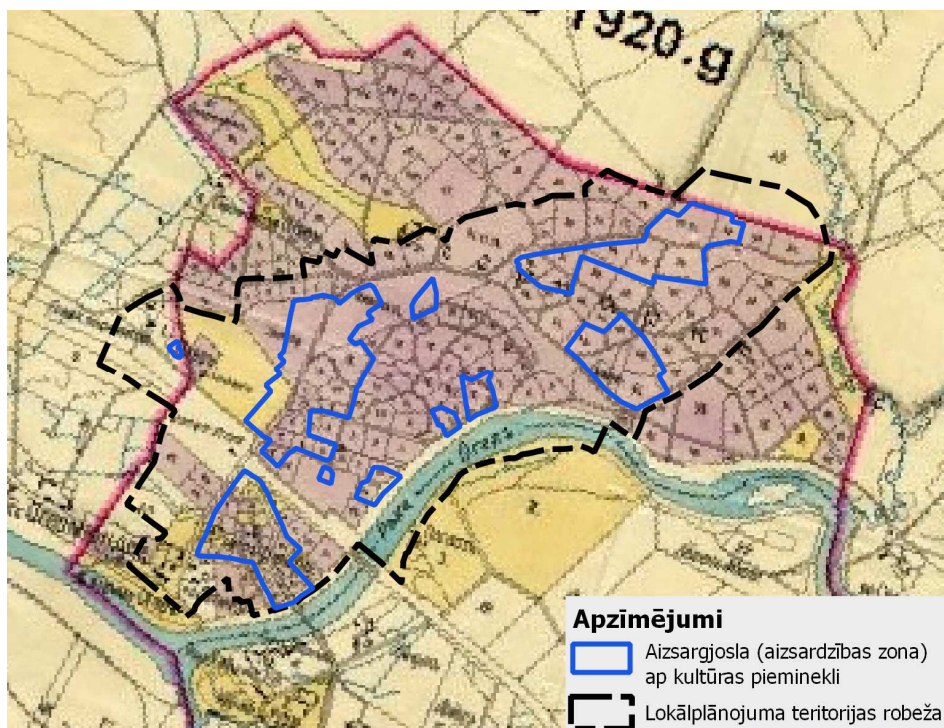
Lokālplānojuma izstrādes ietvaros tika sagatavoti priekšlikumi Lokālplānojuma teritorijā esošo valsts aizsargājamo kultūras un mākslas pieminekļu individuālajām aizsargjoslām (aizsardzības zonām). Grafiski tās ir attēlotas Lokālplānojuma grafiskās daļas plānā „Teritorijas funkcionālā zonējuma karte”. Aizsargjosla ap valsts nozīmes mākslas pieminekli – altāri Ogres Sv. Meinarda Romas katoļu baznīcā, Meža prospektā 1, Ogrē, ir noteikta pa ēkas perimetru, neapgrūtinot ne esošo, ne arī apkārtējās zemes vienības.

Galvenie kritēriji, kas tika izmantoti vietējas nozīmes aizsargājamo arhitektūras pieminekļu individuālo aizsargjoslu (aizsardzības zonu) noteikšanai ir sekojoši:

- kultūras pieminekļa nozīme un vēsturiskais konteksts Ogres pilsētas vēsturiskā centra attīstībā;
- vēsturisko zemes gabalu robežas;
- kultūras pieminekļa vizuālā uztvere no publiskās ārtelpas;
- nozīmīgākie skatu punkti no kultūras pieminekļa uz apkārtējām teritorijām;
- kultūras pieminekļa funkcionālā izmantošana – «toreiz un tagad»;
- tuvākajā apkārtnē esošās vēsturiskās ēkas un/vai citi kultūras pieminekļi;
- tuvākajā apkārtnē esoši vidi degradējoši objekti;
- kultūras pieminekļa atrašanās pilsētībūvnieciski aizsargātā vai neaizsargātā teritorijā.

234. attēls. Plānotās individuālās kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) savietotas ar Ogresparka kolonijas 1902.gada karti

235. attēls. Plānotās individuālās kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) savietotas ar Ogres miesta 1920.gada plāna fragmentu

Ogres pilsētas centra kultūras pieminekļu individuālās aizsargjoslas (aizsardzības zonas) galvenokārt ir noteiktas pa nekustāmo īpašumu juridiski noteiktajām zemes gabalu robežām vai ielu sarkanajām līnijām, tikai atsevišķos gadījumos šķērsojot nekustamo īpašumu teritoriju.

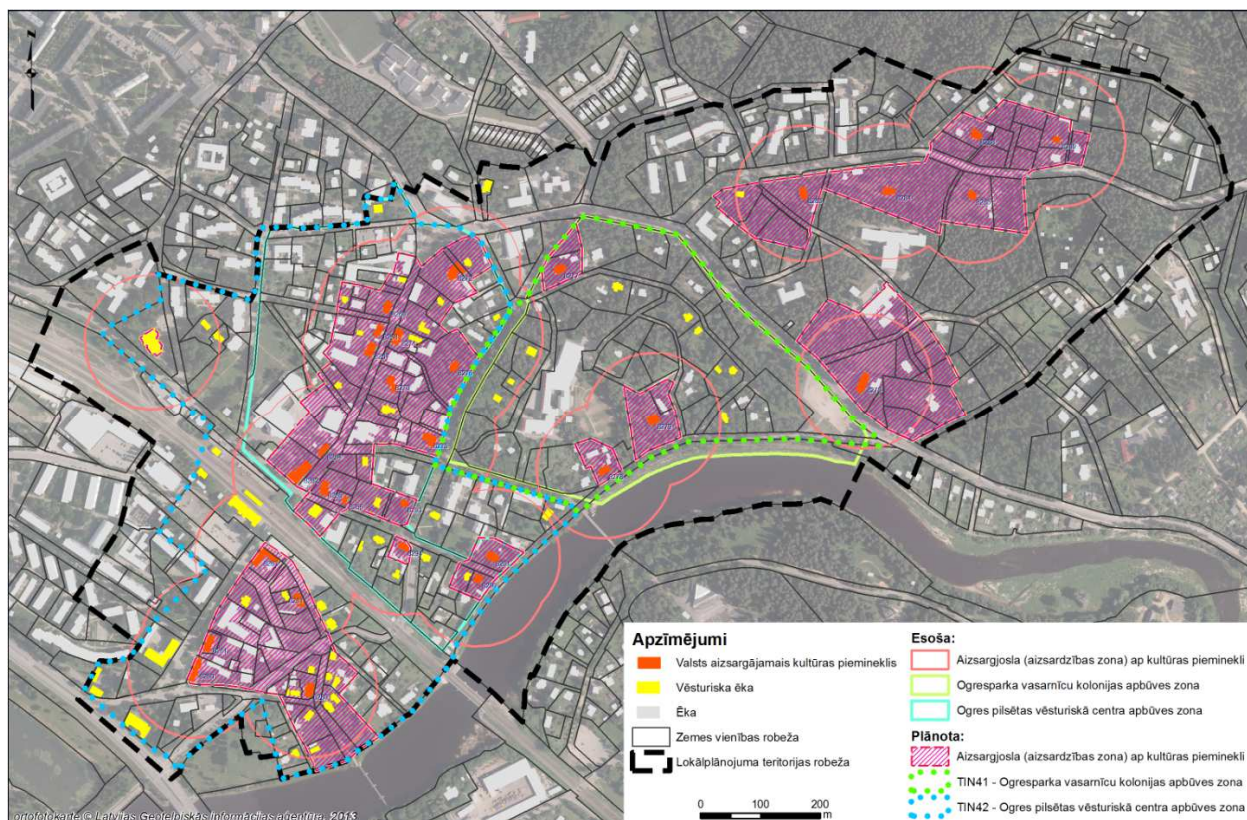
Veiktā skatu punktu analīze par Lokālpilānojuma teritorijā esošajiem kultūras pieminekļiem ir pievienota Lokālpilānojuma Pielikumam daļai.

Lokālpilānojuma izstrādes ietvaros tika pārskatītas arī Ogres novada teritorijas plānojumā noteiktās vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas, to izmantošana un robežas, lokālpilānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos tās nosakot kā teritorijas ar īpašiem noteikumiem:

- Ogresparka vasarnīcu kolonijas apbūves zona (TIN41);
- Ogres pilsētas vēsturiskā centra apbūves zona (TIN42).

Ogresparka vasarnīcu kolonijas apbūves zonas (TIN41) robežas nav grozītas, jo tās ir pamatotas ar Ogresparka vasarnīcu kolonijas attīstības teritorijas pirmsākumiem, un teritorija ir izveidota ar mērķi aizsargāt šīs teritorijas unikalitāti, dabas un arhitektūras mantojumu.

Ogres pilsētas vēsturiskā centra apbūves zonas (TIN42) robežas lokālpilānojuma ietvaros ir paplašinātas, ņemot vērā papildus veikto Ogres centra attīstības vēsturisko izpēti, t.sk. gan pilsētbūvniecisko, gan ainavas, gan vēsturiskās apbūves. Tādējādi paplašinātajā Ogres pilsētas vēsturiskā centra apbūves zonā papildus tika iekļauta Ogres vēsturiskā centra daļa starp dzelzceļu, Ogres upi, Brīvības ielu un Rīgas ielu, kā arī ietverot abas Brīvības ielas puses un paplašinot teritoriju līdz Meža prospektam.

236. attēls. Esošās un plānotās kultūras pieminekļu aizsargjoslas (aizsardzības zonas) un vietējas nozīmes kultūrvēsturiskās teritorijas.

4. Pielikumi